73 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 18. decembra 2020

Leto LXXIII, št. 101, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Epidemija podaljšana za mesec dni

Vlada je epidemijo podaljšala do sredine januarja, razpravljala je tudi o ukrepih med božično-novoletnimi prazniki, a o tem do včeraj še ni odločila.

S. K., D. Ž., M. A.

Ljubljana – Epidemiološka situacija še vedno močno presega normalno obolevnost s covidom-19, vse statistične regije dosegajo oziroma presegajo stopnjo incidence, ki zahteva razglasitev epidemije, zato jo je vlada z današnjim dnem podaljšala za en mesec. Ukrep delnega subvencioniranja skrajšanega polnega delovnega časa je podaljšala do 30. junija 2021.

Od srede, 16. decembra, je na odprtih javnih krajih oziroma površinah nošenje zaščitne maske obvezno le v primeru, če ni mogoče vzdrževati medosebne razdalje najmanj dva metra. To velja za vse statistične regije. Uporaba zaščitne maske je sicer še naprej obvezna pri gibanju in zadrževanju v vseh zaprtih javnih krajih in prostorih. Z uporabo maske ne ščitimo le sebe, ampak tudi vse okoli sebe, saj naj bi bil po podatkih trenutno okužen že vsak 25. Slovenec. Minister za zdravje Tomaž Gantar je ob tem poudaril: »Maska je dokazano najbolj učinkovit ukrep tudi zato, ker je virusa v nosno-žrelnem predelu največ v dneh, preden zbolimo. To pomeni, da najbolj širimo virus ravno v času, preden se pokažejo prvi simptomi.«

Šolanje bo tudi prihodnji teden potekalo na daljavo, začasne omejitve pri izvajanju športne dejavnosti pa so podaljšane do 3. januarja.

Vlada na sredini seji ni obravnavala predloga protikoronskega zakona PKP7, ki bo prinesel dodatno pomoč gospodarstvu in najranljivejšim skupinam prebivalstva v epidemiji, ker se o tem predsedniki koalicijskih strank predhodno še niso uskladili.

▸ 2. stran

V torek je vlada začasno sprostila nekatere dejavnosti, zaradi omejitev števila oseb v prostoru pa ljudje zunaj čakajo v vrstah. / Foto: Gorazd Kavčič

Nov Stadlerjev vlak najprej pripeljal v Kamnik

V torek, prvi dan po sprostitvi javnega potniškega prometa, je iz Kamnika v Ljubljano pripeljal nov Stadlerjev vlak, prvi od dvainpetdesetih, ki na slovenske železnice prihajajo do leta 2022. Kamnik so za prvo vožnjo izbrali tudi zato, ker so to jesen peron na končni postaji temeljito prenovili. ▸ 10. stran

Nov Stadlerjev vlak, ki bo potovalni čas po navedbah Slovenskih železnic skrajšal za do deset odstotkov, je takole pripeljal na prenovljeno železniško postajo Kamnik-Graben.

Priloge: jeseniške novice, PREDDVOR tržiški glas

GORENJSKA
Božičnica v koronaletu
Večina zaposlenih v podjetjih, ki so se tudi letos odločila za njeno izplačilo, je božičnico že prejela. A teh je letos zaradi negativnega vpliva epidemije na poslovanje precej manj kot v preteklih letih.
7

ŠPORT
Najboljša športnika Lampičeva in Roglič
Smučarska tekačica Anamarija Lampič, kolesar Primož Roglič in moška rokometna reprezentanca so po izboru Društva športnih novinarjev Slovenije najboljša posameznika in ekipa letošnjega leta.
12

KRONIKA
Razrešili predsednico okrožnega sodišča
Sodni svet je razrešil predsednico Okrožnega sodišča v Kranju Janjo Roblek. Vzrok je bila napaka pri uvrstitvi dvanajstih sodnikov v (višje) plačne razrede, ki jo je sama odkrila in tudi že odpravila.
14

GG+
Zgodbe gorenjskih družinskih podjetij
EY Slovenija predstavlja deset novih zgodb družinskih podjetij, med njimi jih je pet s širšega gorenjskega območja: Agromehanika Kranj, Rast Tim, Genis, Kmetija Pustotnik in Tradicija Avsenik.
22

VREME
Danes in jutri bo zmerno do pretežno oblačno, v višjih legah pa delno jasno. V nedeljo bo oblačno in večinoma brez padavin.
−2/4 °C
jutri: zmerno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zgodbe, ki jih piše samota

Oh, ta koronca

Zdaj pa res so čudni časi,
nič več ni, kot blo je včasi,
vsak le zase se drži,
da ga virus ne dobi.

Še po travniku ko hodiš,
nisi brez skrbi ves čas,
saj bojiš se prav zares,
da ti kdo ne pride vmes.

A tud to bomo preživeli,
pa četud za ceno tga,
da vsak se odmakne
vsaj za meter ali dva.

Ko smo že mislili, da gre na bolje,
nam Kacin je slabe volje
nove spet napotke dau,
nas uklonil prav do tau.

Da je drugi val zaveu,
nam še to svobodo vzeu,
ostali spet bomo doma,
zraven svojga šporgeta.

A resnica je le ta,
da v vsem je nekaj dobrega,
saj zavoljo vsega tga,
tud prišparat se kaj da.

ZATO:
Vsak pri sebi naj premisle,
na zavore vse pritisne,
da ob koncu leta tga,
privošči si kaj lepega!

To pesem je v pozitivnem duhu in pravi gorenjščini zapisala **Anica Arh iz Mač pri Preddvoru**. Narečne besede namenoma niso zapisane v narekovajih, saj jih vsak pravi Gorenjec prav dobro razume. Obdobje koronavirusa je v marsikom vzbudilo številne ideje za ustvarjanje. Delite jih z našimi bralci in nam jih pošljite na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali po e-pošti na: koticek@g-glas.si. Veselimo se vašega sodelovanja!

Nagrajenca

V nagradni igri, ki je bila objavljena 4. decembra, prejme knjigo in zgoščenko Zmaj v Postojnski jami ter vedro škrobnih valjčkov Anton Koselj iz Žirovnice.
V nagradni igri, objavljeni 8. decembra, prejme pametno »flaško« za vodo iz nerjavečega jekla Marsel Gomboc iz Mojstrane. Nagrajencema čestitamo!

Prepoved krmljenja prostoživečih ptic

Medvode – Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je 4. decembra izdala Začasni sklep o ukrepih zaradi potrditve visoko patogene aviarne influence podtipa H5N8 pri prostoživečih pticah, v katerem je opredelila celotno ozemlje Republike Slovenije kot območje z izrazitim tveganjem. Ker je na območju Zbiljskega jezera in drugih vodnih površinah v občini Medvode večje število prostoživečih ptic, tako na kopnem kot v vodi, je poveljnik Civilne zaščite Medvode izdal odredbo, s katero je prepovedano krmljenje prostoživečih vodnih ptic na območju občine Medvode. Zapisano je tudi, da se krmljenje in napajanje oziroma zadrževanje perutnine izvaja v zaprtih prostorih. Če opazite pogin ptic, prosijo, da o tem nemudoma obvestite Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Na ključnih točkah bodo namestili tudi opozorilne table.

Epidemija podaljšana

1. stran

Začasno so s sklepom vlade odprte tudi avtopralnice. / Foto: Gorazd Kavčič

Veljavnost vozniških dovoljenj, teoretičnega dela vozniškega izpita in izkaznic o vozniških kvalifikacijah, ki so zaradi začasne prepovedi potekli ali potečejo od 16. novembra do 25. decembra, je z jutrišnjim dnem podaljšana do 28. februarja 2021. Še naprej je obvezna namestitev razpršilnikov za razkuževanje rok v večstanovanjskih stavbah.

Vlada je na seji izdala tudi Odlok o začasni omejitvi kolektivnega uresničevanja verske svobode v Republiki Sloveniji. Minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj pa dovoljuje sklepanje zakonskih in partnerskih zvez z omejenim številom udeleženih.

Mogoče so še druge spremembe, med drugim v (storitvenih) dejavnostih, vendar včeraj do zaključka časopisne redakcije še niso bile znane. Vladni govorec Jelko Kacin je sicer v sredo dejal, da bo omogočeno odprtje knjižnic, galerij in muzejev v štirih regijah z boljšo epidemiološko sliko.

Minister o tretjem valu

V Sloveniji so v sredo opravili 6350 testiranj na koronavirus in potrdili 1642 okužb. Delež pozitivnih je bil 25,8-odstoten. »To sredo je bilo 207 manj okužb kot na enak dan prejšnji teden. Že peti dan zapored se znižuje število okužb v primerjavi s prejšnjim tednom,« je na včerajšnji novinarski konferenci povedal Kacin. V sredo je bilo hospitaliziranih 1229 covidnih bolnikov, v intenzivni terapiji jih je bilo 208. V sredo je umrlo 43 covidnih bolnikov, skupno pa doslej 2233.

Štirinajstdnevna incidenca obolelih na sto tisoč prebivalcev je bila v državi po zadnjih podatkih 990, na Gorenjskem 736.

»Enkrat sem že govoril o posledicah martinovanja, nisem jih pričakoval, pa so se zgodile. Celotna Evropa se boji prihajajočih praznikov, lahko je to začetek tretjega vala v večini držav, ki bi bil lahko še intenzivnejši. Poleg tega smo že v obdobju različnih respiratornih obolenj, kar predstavlja lahko še dodatne obremenitve zdravstvenega sistema,« je opozoril zdravstveni minister Gantar. Vlada o ukrepih med božično-novoletnimi prazniki sicer do včeraj še ni odločila.

Upokojenci opozarjajo

V zvezi s tem, da moramo za prehajanje občinskih meja znotraj štirih regij ob nadzorih pokazati, da imamo v pametnem telefonu aktivirano aplikacijo #OstaniZdrav, so se odzvali na Zvezi društev upokojencev Slovenije (ZDUS), ki temu nasprotujejo. »Po naših ocenah več kot osemdeset odstotkov slovenskih upokojencev, starih nad sedemdeset let, ne uporablja pametnih telefonov, več kot petina nima niti navadnih. Ta ukrep je diskriminatoren do več kot šeststo tisoč upokojencev, zato v ZDUS zahtevamo, da vlada nemudoma omili sprejeti ukrep in omogoči vsem starejšim državljanom prost režim za prestop občinskih meja v regijah, za katere je z ukrepom dovolila prosto gibanje,« je pozval Janez Sušnik, predsednik ZDUS.

Testiranje bo prostovoljno

Kot je povedal zdravstveni minister Tomaž Gantar, je eden ključnih ukrepov za omejevanje epidemije hitro odkrivanje okužb. Poskusno množično testiranje splošnega prebivalstva se bo po njegovi napovedi začelo izvajati v naslednjem tednu na območju Ljubljane. Testiranje bo prostovoljno, potrebna bo zdravstvena izkaznica. Za dobavo hitrih testov za množično testiranje je bil sicer ponovljen razpis, ki se je iztekel v torek. Minister pričakuje, da bodo trideset tisoč testov lahko dobavili 21. decembra, še enkrat toliko pa 28. decembra.

V torek je bil objavljen tudi javni poziv ekipam mobilnih enot za izvajanje hitrega testiranja, odzvalo se je trideset ponudnikov, ki so ponudili sto mobilnih enot.

V lekarno pridejo tudi okuženi s koronavirusom

Farmacevti opozarjajo na pogoste obiske posameznikov v lekarnah, ki povedo, da so okuženi s koronavirusom. Kljub temu se odločijo, da se bodo sami oskrbeli z zdravili. Ob vse večji obolevnosti med zaposlenimi je zaskrbljenost farmacevtov velika. »Zaradi izpostavljenosti je velika tudi stiska, ki jo občutijo farmacevti, saj z morebitnim prenosom okužbe domov ne želijo ogrožati svojih najbližjih,« je opozorila mag. Darja Potočnik Benčič, predsednica Lekarniške zbornice Slovenije in dodala, da neodgovorno ravnanje in vnos okužbe v lekarno lahko privede celo do zaprtja lekarne. Še posebno v manjših krajih, kjer v lekarni dela le en magister farmacije, vnos okužbe pomeni, da lahko ljudje čez noč ostanejo brez zdravil. Zato pozivajo stranke, naj v primeru okužbe ali znakov respiratornih bolezni pot v lekarno zanje opravijo drugi, zdravi posamezniki.

O cepivu pa ...

Država naj bi do konca leta prejela približno pet tisoč doz cepiva proti covidu-19. Gre za cepivo Pfizerja/BioNTecha, Evropska agencija za zdravila naj bi o odobritvi tega cepiva odločala 21. decembra, osem dni prej, kot je bilo sprva predvideno. »Glede količine cepiva se podatki še spreminjajo tudi s strani Evropske komisije. Zagotovljeno pa je bilo, da bo v prvih treh mesecih prihodnjega leta pri nas na voljo vsaj 58 tisoč doz za 24 tisoč ljudi – glede na potrebna dva odmerka cepiva,« je pojasnil minister Gantar.

V Preddvoru se stanje umirja

Občina Preddvor je med vsemi gorenjskimi obarvana najbolj kričeče rdeče. Župan Rok Roblek in poveljnik občinske Civilne zaščite Aleš Drekonja to pripisujeta okužbam v tamkajšnjem domu starejših občanov. Tam je bilo doslej 84 okuženih stanovalcev. Kot pa nam je včeraj povedala v. d. direktorice Sonja Resman, se tudi pri njih stanje že umirja. Okuženih je še 24 stanovalcev, pet obolelih je v bolnišnici. Tudi med osebjem je še sedem okuženih, a se prihodnji teden že vračajo na delo.

Radovljica: teden začeli brez okužb

Čeprav sta na njenem območju kar dve večji instituciji, kjer je možnost širjenja okužb precejšnja, so v radovljiški občini teden začeli optimistično: v ponedeljek v Domu dr. Janka Benedika Radovljica niso beležili okužb s koronavirusom, v torek le dve. Vse manj okuženih je tudi v Centru za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Radovljica. V domu za starejše občane zato že zmanjšujejo rdečo cono, ponovno pa jo bodo vzpostavili, če bo to potrebno, so sporočili. Dejavnost pomoči na domu je spet v celoti delovala v prostorih doma, ne več v pisarni turističnega društva v gasilskem domu v Mošnjah.

V CUDV je v rdeči coni v zavodu en uporabnik, dva pa sta v bolnišnici. Med zaposlenimi je 13 aktivno okuženih. Tudi v CUDV se stanje počasi umirja, saj je okuženih stanovalcev in zaposlenih vse manj. Zunanja cona za okužene stanovalce, ki so jo vzpostavili v svojem varstveno-delovnem centru v Radovljici, je prazna, dnevno varstvo pa je še naprej organizirano v stavbi stare knjižnice v Radovljici.

Ukrepi na mejah ostajajo

Od jutri bo le nekaj sprememb na zelenem in rdečem seznamu držav. Na zeleni seznam držav članic EU oziroma schengenskega območja so dodane administrativne enote Norveške, umika pa se danska pokrajina Ferski otoki. Na rdečem seznamu je nekaj sprememb pri administrativnih enotah Francije in Grčije, na rdečem in zelenem seznamu tretjih držav pa ni sprememb.

Kaj (naj) bo v sedmem paketu

Vlada je že sprejela osnutek sedmega paketa protikoronskih ukrepov, za katerega si mnogi želijo, da ga dopolni z dodatnimi ukrepi in s spremembo že obstoječih.

Simon Šubic

Foto: Gorazd Kavčič

Upokojenci naj bi s sedmim svežnjem protikoronskih ukrepov znova prejeli krizni dodatek.

Kranj – Vlada je prejšnji teden sprejela osnutek predloga zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covida-19 (t. i. PKP7), sodeč po prvih odzivih pa si mnogi obetajo njegove dopolnitve do sprejema predloga sedmega protikoronskega zakona. Tega bi po besedah predsednika vlade Janeza Janše morala obravnavati že v sredo, a ker se predsednik DeSUS-a Karl Erjavec niti podpredsednik stranke ni udeležil predhodnega usklajevalnega sestanka predsednikov koalicijskih strank, bo vlada končni predlog oblikovala šele na eni od prihodnjih sej.

Kolikor je do zdaj znano, je v osnutek PKP7 na predlog ministrstva za zdravje vključena oprostitev davka na dodano vrednost za cepiva proti covidu-19, teste za novi koronavirus, opremo za testiranje in cepljenje ter vse s tem povezane zdravstvene storitve. Omenja se tudi ponovno izplačilo kriznega dodatka za upokojence in družine z najnižjimi prejemki.

Več za kritje fiksnih stroškov

Gospodarsko ministrstvo je predlagalo nekatere spremembe pri dodeljevanju spodbud za investicije, za dodatnih pet milijonov evrov pa bi povečali sredstva za nakup zaščitnih mask v gospodarstvu. Prav tako je ministrstvo predlagalo dvig subvencije za kritje fiksnih stroškov najbolj prizadetim podjetjem na 2000 evrov na zaposlenega na mesec (zdaj tisoč evrov na zaposlenega), spremenili pa bi tudi rok za izplačilo te subvencije na najpozneje 20. januarja 2021.

Med predlogi novih ukrepov za pomoč turizmu so na ministrstvu poudarili uvedbo 200-milijonskega posojilnega sklada za turizem, ki bi se izvajal prek SID banke in bi bil namenjen spodbudam novih investicij v turizmu, uvedbo 90-milijonskega sklada za brezobrestne kredite, ki jih bo izvajal Slovenski podjetniški sklad, in več kot 100-milijonsko garancijo Slovenskega podjetniškega sklada za bančne kredite malim in srednje velikim podjetjem.

Zamrznitev minimalne plače ni predvidena

Sindikati so do vsebine PKP7 rezervirani. Po eni strani so zadovoljni, ker na usklajevanjih na Ekonomsko-socialnem svetu ni bilo predloga za zamrznitev minimalne plače, ki se je že nekaj časa napovedoval in mu sindikati odločno nasprotujejo, grozijo celo s stavko. Pričakujejo, da zamrznitev minimalne plače ne bo vključena tudi v končni predlog zakona. Na drugi strani pa sindikati opozarjajo, da višina nadomestila plače za čas karantene in višje sile zaradi zaustavitve javnega prevoza in zaprtja mej ne sme biti nižja od minimalne plače, zavzemajo se tudi za 100-odstotno nadomestilo plače v primeru okužbe s covidom-19. Predlagali so tudi izplačilo dodatka za pogoje dela v pogojih epidemije za vse zaposlene.

V Obrtno-podjetniški zbornici (OZS) Slovenije se med drugim zavzemajo za drugačno lestvico pri povračilu nekritih fiksnih stroškov, kritje najemnin za poslovne prostore v zasebni lasti in povračilo stroškov plač v celoti. »Od sedmega protikoronskega paketa pričakujemo takšne rešitve, ki bodo zajezile odpuščanje in zapiranje podjetij ter pripomogle k čim hitrejšemu okrevanju malega gospodarstva,« je poudaril predsednik zbornice Branko Meh, ki tudi opozarja, da obrtniki in podjetniki denarno pomoč potrebujejo takoj, ne šele čez dva meseca.

Tudi za kritje najemnin zasebnih prostorov

Pri povračilu nekritih fiksnih stroškov OZS predlaga novo lestvico, ki bi poleg upada prihodkov od prodaje upoštevala tudi upad prihodkov od prodaje na zaposlenega ali prihodkov od prodaje na obrat upravičenca, ukrep pa naj velja za obdobje od 16. marca dalje. Zavzemajo se tudi, da kriterij za prejem vseh pomoči iz interventnih zakonov (čakanje na delo, skrajšan delovni čas, kritje fiksnih stroškov, mesečni temeljni dohodek) ne bi bil več upad prihodka za več kot dvajset odstotkov, ampak upad prihodkov na zaposlenega (merjeno po delovnih urah) ali upad prihodkov na obrat za več kot dvajset odstotkov. Predlagajo še kritje stroškov najemnin tudi za prostore v zasebni lasti, drugačno obravnavo davčnih dolžnikov, ki so to postali zaradi posledic epidemije, in stoodstotno kritje nadomestila plač, torej bruta II, in ne le bruta I, saj razlika znaša 16,1 odstotka, česar delodajalci ne morejo kriti, zlasti pa ne tisti, ki jim je dejavnost v celoti prepovedana.

OZS še meni, da se ukrepi v sklopu aktivne politike zaposlovanja in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem ne bi smeli izključevati. Zdaj namreč delodajalec za delavca, ki ga je zaposlil prek aktivne politike zaposlovanja in je zanj dobil subvencijo, ne dobi nobenega nadomestila za kritje stroškov plače iz interventnih zakonov, kar je za OZS nesprejemljivo. V zbornici še vedno tudi menijo, da podjetjem sploh ne bi bilo treba vračati državne pomoči, če so v tem letu uspešno poslovala. Bolje bi bilo, da bi podjetja ta sredstva namenila za razvoj podjetij ali nagrade zaposlenim, poudarjajo.

Z novim letom uskladitev pokojnin

Danica Zavrl Žlebir

Ljubljana – Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je na včerajšnji seji potrdil, da se bodo s 1. januarjem 2021 pokojnine uskladile za 2,5 odstotka, kar se bo upokojencem poznalo pri februarskem izplačilu. Odločitev o uskladitvi je bila sprejeta že ob sprejemanju proračunskih dokumentov, zdaj je le še potrjena. Za ta namen bo potrebnih okoli 143 milijonov evrov.

Na seji so sprejeli tudi predlog finančnega načrta zavoda za leto 2021, po katerem bodo prihodki in odhodki izravnani v višini 6,1 milijarde evrov, kar je 4,4 odstotka več od ocene za letos. Letni dodatek za upokojence, ki se v primerjavi z letos nekoliko povišuje, bo tudi prihodnje leto izplačan junija, glede na višino pokojnine je odmerjen v petih različnih zneskih, od 135 do 445 evrov. Prejemnikom sorazmernih pokojnin, pri katerih skupni znesek pokojnine znaša do 525 evrov, bodo letni dodatek izplačali v celoti.

KOMENTAR
Marjana Ahačič

Vozi me vlak ...

Radovljiški občinski svet je na zadnji letošnji seji v proračunu za prihodnji dve leti modro podprl investicije, ki so vezane na rekonstrukcijo gorenjske železniške proge. To je država začela obnavljati pozno jeseni, že rezultat prve faze pa naj bi bila sodobna železniška infrastruktura, ki bo omogočala hitrejšo, varnejšo in udobnejšo uporabo tako v tovornem kot potniškem prometu. Vse od prvih načrtov za prenovo se je veliko govorilo o spodbujanju uporabe javnega prevoza kot ene od oblik trajnostne mobilnosti. Ne le na nivoju države, ki vodi projekt obnove železnice, tudi v lokalni skupnosti; Občina Radovljica se projektu med drugim pridružuje tudi s sočasno gradnjo pločnikov in kolesarskih poti. O trajnostni mobilnosti nasploh pa se je v zadnjem obdobju govorilo tudi ob uvajanju vsegorenjskega sistema izposoje koles.

Sliši se dobro, sploh če pomislimo, da je prav v teh dneh na železniški progi med Kamnikom in Ljubljano prvič peljal eden od novih vlakov, s katerimi država posodablja železniški potniški promet.

A sočasno se tu in zdaj odvijajo tudi drugi, trajnostni mobilnosti diametralno nasprotni procesi. Avtobusni promet je v času epidemije tako rekoč popolnoma zastal, slišati je, da že vse od pomladi naprej narašča prodaja poceni rabljenih manjših avtomobilov. Tisti, ki ne morejo delati od doma, se v strahu pred možnostjo okužb na delo najraje vozijo sami. Avtobusi, ki jih je v teh dneh spet mogoče opaziti na cesti, imajo počitniški vozni red. In če dobro pogledamo, opazimo, da številni vozijo brez potnikov.

Lahko smo zadovoljni, da se se bomo Gorenjci v Ljubljano že od sredine prihodnjega leta vozili po moderni progi – upajmo, da kmalu tudi s sodobnimi vlaki. Pristojni sicer pravijo, da tudi obnovljena proga ne bo dovoljevala bistveno večjih hitrosti, kot so bile mogoče doslej, kar pomeni, da iz Radovljice v Ljubljano žal z vlakom še kdo ve kako dolgo ne bomo prišli v pol ure. Ampak to verjetno ni največji problem. Železnica namreč niso samo vlak in tiri.

Železnica je tudi vozni red s primerno frekvenco povezav med kraji, urejena postajališča z dostopnimi peroni, enostavni nakupi vozovnic in parkirišča, kjer lahko pustimo avto, s katerim se iz kraja oziroma vasi, ki ni ob železnici, pripeljemo do železniške postaje.

Parkirišče, kjer energetsko potratni avto lahko pustimo na varnem in cenovno primernem mestu, od koder pot nadaljujemo z vlakom. Predvsem pa na na mestu, za katerega nas zgodaj zjutraj, ko se bomo odpravljali od doma v službo, ne bo skrbelo, ali ga bomo sploh dobili. Če nas bo, se bomo namreč v službo peljali z avtom.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Digitalizacija za preživetje

Tudi pri nas digitalizacija postaja vse pomembnejša, strokovnjaki pa se strinjajo celo s tem, da si brez nje ni več moč predstavljati življenja in preživetja.

Vilma Stanovnik

Kranj – Posvet, ki je minuli torek potekal virtualno, pripravili pa so ga BSC Kranj – Regionalna razvojna agencija Gorenjske, Kovačnica in Mestna občina Kranj, je bil namenjen epidemiji covida-19.

»V drugem valu epidemije je Gorenjska dolgo veljala za najbolj okuženo statistično regijo s koronavirusom glede na 14-dnevno incidenco na sto tisoč prebivalcev. V zadnjem mesecu pa se je stanje močno izboljšalo, zdaj sodi med tiste z ugodnejšo epidemiološko sliko v državi. Od začetka smo se zavedali, kako pomembno vlogo igra občina v nastali situaciji. Izkazala se je Civilna zaščita, ki je vseskozi v navezi z odgovornimi v zdravstvu in gasilci,« je poudaril kranjski župan Matjaž Rakovec in predstavil, kako se je z epidemijo spopadla lokalna skupnost.

Žiga Zaplotnik s Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani ter član ekipe projekta Covid-19 Sledilnik, je postregel s podatki o razvoju epidemije, poudaril je nujnost njihove transparentnosti in ažurnosti, vidik odgovornosti vsakega posameznika za razvoj epidemije v prihodnosti, spregovoril pa tudi o pomenu priprave na krizno situacijo.

Janez Bešter s Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in vodja projekta Digitalna univerza je predstavil področje digitalizacije izobraževanja in povedal, kako se je s tem ob epidemiji spopadla Univerza v Ljubljani.

Podjetnika Blaž Branc iz Baltazar Consulting in Matej Kalan iz Agencije Forward sta spregovorila o novih izzivih za podjetništvo, predvsem na področju storitev in turizma. Poudarila sta velik pomen digitalizacije kot nujnega procesa razvoja gospodarstva, pri čemer so v prednosti podjetja in panoge, ki so ta proces začele še pred izbruhom epidemije. »V začetku leta si verjetno nihče ni mislil, da bo novi koronavirus pustil tako močne posledice za svet in človeštvo, kot jih je,« so poudarili organizatorji dobro obiskanega virtualnega posveta in opozorili tudi na pozitivno plat. Ta je namreč pospešila digitalno in zeleno transformacijo gospodarskega in družbenega življenja. Smernice, ki so prej živele zgolj v strategijah in programskih dokumentih, so postale realnost. Prav tako je epidemija covida-19 razgrnila možnosti in pozitivne učinke dela od doma, ki so ga prej v slovenskem prostoru uporabljala redka podjetja. Številne dogodke in sestanke izvedejo virtualno, zato je manj potovanj, kar pripomore tudi k čistejšemu okolju.

Epidemija covida-19 je razgrnila možnosti in pozitivne učinke dela od doma, ki so ga prej v slovenskem prostoru uporabljala redka podjetja.

Samostan za spomenik državnega pomena

Aleš Senožetnik

Cerklje – Na decembrski seji občinskega sveta so cerkljanski svetniki tudi v drugem branju potrdili predlog odloka o razglasitvi cerkve Marijinega vnebovzetja v Cerkljah za kulturni spomenik lokalnega pomena. Z razglasitvijo se v Cerkljah nadejajo tudi boljših pogojev za črpanje sredstev, namenjenih za obnovo cerkve. Kot pa je v razpravi pojasnil cerkljanski župan Franc Čebulj, se zavodom za varstvo kulturne dediščine pripravljajo tudi na razglasitev celotnega samostanskega kompleksa in cerkve v Adergasu za kulturni spomenik državnega pomena. V pripravi je tudi že sanacijski načrt z jasnimi izhodišči obnove celotnega kompleksa. S tem pa bodo po Čebuljevih besedah postavljeni tudi temelji za črpanje evropskih in državnih sredstev za celovito obnovo kompleksa.

Podjetniške zgodbe navdiha

Med tremi zmagovalci natečaja Covid zgodbe navdiha, ki ga je razpisal Klub slovenskih podjetnikov, sta dve gorenjski podjetji.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Z natečajem so z mislijo, da je vsaka kriza tudi priložnost, v Klubu slovenskih podjetnikov želeli predstaviti navdihujoče podjetniške zgodbe, ki so se porodile v času epidemije covida-19 in so hkrati tudi zgodbe o družbeni odgovornosti in pomoči sočloveku. Med tremi nagrajenimi zgodbami sta poleg ljubljanskega Optiprinta tudi selško Lotrič Meroslovje in škofjeloški Optiweb.

Foto: zajem zaslona

Marko Lotrič, direktor podjetja Lotrič Meroslovje

Miha Lavtar, direktor Optiweba / Foto: zajem zaslona

Selško podjetje je prepričalo z razvojem prototipa respiratorja DIHAM, ki je po besedah direktorja Marka Lotriča njihov odziv na nastalo situacijo pri nas v času krize covida-19. »Nikakor nismo mogli sprejeti, da bi se morali zdravniki odločati o tem, komu pomagati in komu ne. Sodelavci so presodili, da imajo dovolj znanja, da lahko pomagajo,« je dejal Marko Lotrič.

V Optiwebu pa so lokalnim pridelovalcem hrane, kmetom in malim trgovcem kljub zaprtju tržnic in trgovin omogočili prodajo na spletu. »Primer, da se da, je kmetija Pustotnik, kjer so, čeprav so jim odpovedali skoraj vsi glavni prejšnji kanali, dosegli in še dosegajo rekordne prodaje. Kar 22 odstotkov je večja, krog kupcev pa so povečali za 25 odstotkov,« je povedal direktor podjetja Miha Lavtar.

Žirijo so sestavljali predstavniki SBC – Kluba slovenskih podjetnikov Goran Novković, Martin Jezeršek in Jan Tomše ter predstavnika marketinških agencij Tamara Štader Pesjak, Taman Communications, in Peter Vidmar, Agencija 101. Vse tri zmagovalne zgodbe bodo nosilne v kampanji Za podjetno Slovenijo, s katero klub promovira podjetnost in prednosti, ki jih ta prinaša za celotno družbo.

Med zmagovalci natečaja Kluba slovenskih podjetnikov sta tudi Lotrič Meroslovje in Optiweb.

Na natečaj je sicer prispelo več zgodb, med katerimi so v klubu poudarili še podjetniške rešitve podjetij Dewesoft, Špica International, UVC Solutions, Lunos, Mik Celje, UFNI, Sadje v pisarni in Idealia.

»Z natečajem, s katerim smo iskali uspešne in dobre zgodbe pomoči v času koronske krize, smo v SBC – Klubu slovenskih podjetnikov dobili potrditev, da v Sloveniji znamo in zmoremo prebroditi težave in predvsem, da želimo pomagati svojemu okolju, ljudem in družbi kot celoti. Vse to me navdaja z upanjem in pozitivizmom,« pa je dejal predsednik Kluba slovenskih podjetnikov Jure Knez, ki je prepričan, da je podobnih zgodb med slovenskimi podjetniki še precej več, kot se jih je prijavilo na natečaj.

Testiranje odslej tudi na Brniku

Testiranje na covid-19 je odslej mogoče tudi na brniškem letališču. Rezultati pa so znani v štirih do šestih urah.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Ker je dokaz o negativnem rezultatu testiranja na covid-19 pogoj za vstop v številne države ali pogoj za izogib karanteni, so tudi na brniškem letališču vzpostavili točko za testiranje. Kot pojasnjujejo na Fraportu Slovenija, je testiranje na letališču prostovoljno in samoplačniško. Na voljo pa je vsem potnikom kot tudi drugim zainteresiranim. Za odvzem brisa je pristojen Zdravstveni zavod Zdravje iz Ljubljane, laboratorijsko diagnostiko odvzetih brisov pa izvaja Laboratorij za respiratorno mikrobiologijo na Golniku. Cena testa znaša 110 evrov.

Na odvzem brisa se je treba sicer predhodno naročiti, ob testiranju pa je treba predložiti potrdilo o plačilu, ki se izvede na okencu za informacije v terminalu. Plačilo je trenutno možno izključno s plačilno kartico. Na rezultate brisa je treba počakati od štiri do šest ur. Izvid uporabnik dobil po elektronski pošti v slovenskem in angleškem jeziku. Če je izvid pozitiven, o tem obvestijo tudi NIJZ.

Odvzem brisa poteka v posebnem prostoru ob potniškem terminalu. / Foto: Fraport Slovenija

Kot je ob odprtju točke dejal poslovodni direktor Fraporta Zmago Skobir, možnost neposrednega testiranja pred potovanjem vidijo kot priložnost, ki bi lahko trenutno negotovost in trend nepripravljenosti na potovanja obrnila v drugo smer. »Vzpostavitev točke za odvzem brisa na našem letališču nas navdaja z upanjem, da bo letalski promet hitreje okreval in da bo ponovno vzpostavljeno zaupanje, da je potovati z letalom še vedno zelo varno in zanesljivo,« je še dodal Skobir.

Se bodo cepili

Vlada je že začela zbirati podatke o zanimanju za cepljenje proti covidu-19. Sogovornike smo vprašali, ali se nameravajo cepiti.

Maša Likosar

Kranj – »Seveda sem bom šel cepit proti covidu-19. Vlogo sem oddal takoj, ko je bila na voljo. Ne sodim sicer v rizično skupino, a sem starejša generacija. Upam, da bom prišel na vrsto že v prvi polovici prihodnjega leta. Vsako leto se cepim tudi proti gripi,« je poudaril Rajko Lipušček iz Lahovč in nadaljeval: »Smiselno bi bilo, da bi se cepilo čim več ljudi, a mislim, da se bo za ta zelo priporočen korak odločila le polovica prebivalstva. Čeprav je cepivo novo, vanj verjamem in ne pričakujem stranskih učinkov. Upam, da nam bo omogočilo vrnitev v običajno življenje, ko se bomo lahko prosto družili, brez mask in ukrepov.«

Posameznik lahko vlogo, s katero izrazi željo, da bi se cepil takoj, ko bo to mogoče, odda na spletu. / Foto: Maša Likosar

Kranjčanka Selma Terčon vloge še ni oddala, a se bo zagotovo cepila. »Pravijo, da je cepivo 95-odstotno učinkovito. Vsi morebitni stranski učinki res še niso znani, zato bi bilo morda smiselno nekoliko počakati. Kljub temu bi se moja družina rada cepila čim prej, predvsem zaradi stare mame. Na ta način jo bomo zaščitili,« je povedala Terčonova in dodala: »Cepljenje ne bo imelo pravega smisla, če se zanj ne bo odločilo dovolj ljudi. Potrebna je zadostna masa precepljenih, vsaj osemdeset odstotkov, da bomo uspešni pri premagovanju novega koronavirusa in njegovem izkoreninjenju.« Tudi njen sin Anže Terčon podpira cepljenje. »Stric je zdravnik in zelo priporoča cepljenje. Stroki je vredno zaupati. Zadržkov nimam, čeprav nekateri pravijo, da naj ne bi bilo zdravo za telo. Mislim, da bomo s cepljenjem pokazali družbeno odgovornost in spoštovanje do soljudi,« je dejal Terčon.

Tilen Medved iz Moš ni proti cepljenju, a se ne namerava cepiti takoj. »Ko se bo cepivo izkazalo za učinkovito, se bom cepil, prej ne. Sicer bi glede na to, da je bilo vloženo precej strokovnega dela in veliko denarja v njegov razvoj, menil, da mora biti ustrezno. Je pa pričakovano, da bomo na začetku vsi nekoliko zadržani in skeptični. Ko se bo razširilo zaupanje vanj in ko se bo izkazalo, da se s cepivom ustvari imunost, tedaj se bo število cepljenih večalo. Preden se bom dejansko odločal glede cepljenja proti covidu-19, bom prebral priporočila in mnenja stroke ter se na podlagi tega odločil za oziroma proti cepljenju,« nam je zaupal Medved.

Marcel Jenko iz Dragočajne pa se ne namerava cepiti. »Menim, da zaradi novega koronavirusa ne morem kritično zboleti. Ljudi, pri katerih bi bil potek bolezni lahko hujši, se izogibam. O cepivih na splošno nimam pozitivnega mnenja, slišal sem nemalo zgodb, ko so kljub cepljenju zelo kritično zboleli. Cepil bi se le v primeru, če bi bilo cepljenje obvezno, na primer kot pogoj za potovanje v tujo državo,« je povedal Jenko.

Bo božič znova zelen

»Trenutne napovedi kažejo, da bomo vse do 25. decembra imeli bolj sivo in razmeroma toplo vreme brez omembe vrednih padavin, vsekakor pa brez novega snega,« pravi meteorolog Branko Gregorčič. Verjetnost padavin se poveča ravno na božič, a bo verjetno po nižinah sprva deževalo.

Ana Šubic

Kranj – Božični prazniki so še posebej čarobni, če jih spremlja snežna idila, za katero pa smo v precejšnjem delu nižin po državi prikrajšani že mnogo zaporednih božičev. Se bomo morda letos vendarle zbudili v belo božično jutro? »Trenutne napovedi kažejo, da bomo vse do 25. decembra imeli bolj sivo in razmeroma toplo vreme brez omembe vrednih padavin, vsekakor pa brez novega snega,« je odvrnil meteorolog Branko Gregorčič. Na Gorenjskem imajo po zadnjem obilnem sneženju sneg še vedno v Bohinju in tudi v Gornjesavski dolini in tam bo verjetno tudi ostal, predvideva Gregorčič. Predvčerajšnjim je bila snežna odeja na Voglu debela 115 centimetrov, Na Rudnem polju 90, v Ratečah 44, v Zgornji Radovni 35 in v Bohinjski Češnjici 23 centimetrov. »Verjetnost padavin se poveča ravno na božični dan, a zelo verjetno bo sprva po nižinah deževalo. Ostaja nam upanje, da se bo v dneh po božiču nekoliko ohladilo, morda tudi s kaj sneženja, a te napovedi so žal še zelo nezanesljive,« je razložil.

Spomnil je tudi, da je bilo na Gorenjskem kar nekaj snega na božič leta 2005. V Škofji Loki so ga, denimo, izmerili pet centimetrov, v Tržiču še enkrat več, na Bledu 16 centimetrov, Bohinjski Češnjici še deset več, v Kranjski Gori 55 centimetrov, Zgornji Radovni 70 in na Voglu kar 180 centimetrov. Kot je razvidno iz arhiva meteoroloških podatkov, ki jih zbira Agencija RS za okolje, je v zadnjem desetletju v večjem delu gorenjskih nižin božič zelen; denimo v Kranju in Škofji Loki je tako že vse od leta 2008. Na Gorenjskem so eno najdebelejših snežnih odej na božično jutro izmerili leta 1981, ko je bilo v Škofji Loki pol metra snega, v Lescah 58 centimetrov, na Jesenicah 96, v Ratečah 118 in v Bohinjski Bistrici 115 centimetrov.

Kip sv. Barbare spet v steni

V pečino nad Galerijami kraljeviča Andreja v Poklјuški soteski so v začetku decembra znova postavili kipec sv. Barbare, čeprav le njegovo repliko, saj se je za izvirnikom izgubila sled.

Mateja Rant

Gorje – Ob letošnjem praznovanju 90. obletnice izgradnje Galerij kraljeviča Andreja v Poklјuški soteski so si v Turističnem društvu (TD) Gorje želeli, da bi v pečino nad galerijami znova vrnili tudi kip sv. Barbare. Ker pa se je po premestitvi prejšnjega župnika v drugo faro izgubila sled za izvirnim kipcem, so naročili izdelavo novega in 4. decembra, na god sv. Barbare, so ga znova postavili v steno v Poklјuški soteski.

Foto: Tomaž Bregant

Kipec sv. Barbare znova stoji v steni Poklјuške soteske.

Razlog, da so kipec v preteklosti postavili v steno ob poti, ki vodi proti Poklјuki, Tomaž Bregant iz TD Gorje vidi v tem, da sv. Barbara med drugim velja za zaščitnico rudarjev, na Poklјuki pa so v preteklosti pridobivali železovo rudo. »Skozi sotesko pa poteka tudi slovenska geološka pot, katere simbolnost je prav tako močno prežeta s tradicijo rudarstva,« je pojasnil Bregant. Zato so se odločili kipec vrniti v steno, ker pa jim kljub prizadevanjem izvirnika ni uspelo najti, so tja postavili 43 centimetrov veliko repliko, ki jo je sedanji gorjanski župnik Matej Pavlič naročil pri livarskem mojstru iz Griž. »V petek, 4. decembra, je kip župnik tudi blagoslovil v želji, da varuje vse, ki se sprehodijo skozi sotesko,« je še dejal Bregant.

Gorenjski glas
nagrajuje zvestobo.

Akcija obdarovanja zvestih naročnikov Gorenjskega glasa je končana. Žrebanje je bilo letos zaradi izjemnih razmer v času koronavirusa izvedeno elektronsko. To pomeni, da je žrebanje opravil računalnik po naključnem izboru iz baze naročnikov. Žreb je določil, da glavno nagrado, pralni stroj Electrolux, prejme naročnik **Danilo Ambrožič** iz Zgornjih Gorij, ki je na Gorenjski glas neprekinjeno naročen že več kot deset let. Likalnik Electrolux prejme **Jožica Potočnik** iz Selc, ročni mešalnik Electrolux prejme **Miroslav Melink** iz Kranja in palični mešalnik Electrolux **Marija Žemlja** iz Žirovnice. Ti trije nagrajenci so na časopis naročeni že več kot eno leto.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo in jim sporočamo, da bomo nagrade dostavili na dom.

Še enkrat želimo poudariti, da se res splača biti del naše velike družine naročnikov, saj pri plačilu letne naročnine Gorenjski glas berete kar tri mesece zastonj, mi pa vas razvajamo še z mnogimi drugimi ugodnostmi in nagradami, zato prav lepo vabljeni med naročnike Gorenjskega glasa!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Če še niste naročeni na Gorenjski glas, hitro pokličite na 04/201 42 41 ali pišite na narocnine@g-glas.si in se naročite. Naročnina prinaša popuste do 25 odstotkov!

Ostermanu zlata medalja vojske

Minister za obrambo Matej Tonin je izročil zlato medaljo Slovenske vojske generalmajorju Andreju Ostermanu, nekdanjemu načelniku Generalštaba Slovenske vojske.

Urša Peternel

Ljubljana – »Cenim vaše bogate izkušnje, vojaško strokovno znanje in akademsko širino. S svojim dolgoletnim delom ste dali velik pečat obrambnemu resorju. V obdobju, ko ste bili na čelu Slovenske vojske, so naše obrambne sile uspešno opravile tudi svojo vlogo pri obvladovanju migrantske krize,« je minister Matej Tonin nagovoril generalmajorja Andreja Ostermana, nekdanjega načelnika Generalštaba Slovenske vojske, komu je podelil zlato medaljo Slovenske vojske. Osterman, doma z Breznice pri Žirovnici, je zaključil kariero v Slovenski vojski, v ratudi v akademskem okolju. Dodal je, da verjame, da bo s svojim delovanjem še naprej prispeval k blaginji slovenske družbe na različnih področjih.

Sedanji načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Robert Glavaš je generalmajorju izročil zastavo Slovenske vojske, Osterman pa je v zahvalnem nagovoru poudaril glavne mejnike v svoji vojaški karieri. Ministru se je posebej zahvalil, da se je s sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi uredil status vojakov po 45. letu starosti. Zahvalil se je tudi Ministrstvu za obrambo in Slovenski vojski ter svojim sodelavcem in poudaril, da odhaja iz Slovenske vojske s ponosom, saj je v njej preživel lepo obdobje svojega življenja.

Foto: arhiv Ministrstva za obrambo

Generalmajor Andrej Osterman je iz rok ministra Mateja Tonina prejel zlato medaljo Slovenske vojske.

Osterman je poudaril, da odhaja iz Slovenske vojske s ponosom, saj je v njej preživel lepo obdobje svojega življenja.

zvoj katere je bil vključen vse od začetka. V času nastajanja države je bil dejaven v Manevrski strukturi narodne zaščite na Gorenjskem in nato v vojni za samostojno in suvereno Republiko Slovenijo.

»V vojaški karieri ste napredovali vse do vrha, opravljali številne vodstvene in odgovorne dolžnosti, do generalskega čina in do načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Vseskozi ste izkazovali veliko domoljubje,« je

Severjeve nagrade petdesetič

Škofja Loka – Letošnja jubilejna, petdeseta podelitev Severjevih nagrad bo zaradi pandemije potekala po video povezavi v nedeljo, 20. decembra, ob 18. uri. Po spominskem nagovoru Borisa Mihalja, predsednika Združenja dramskih umetnikov Slovenije, bo sledila podelitev nagrad profesionalnima igralcema, študentoma dramske igre in nagrada za stvaritve v ljubiteljskem gledališču. Podelitev si lahko ogledate na spletni strani Občine Škofja Loka (www.skofjaloka.si) v zavihku Podelitev Severjevih nagrad med novicami.

Potrdili proračuna za dve leti

Oba proračuna sta višja od dvajset milijonov evrov, med največjimi investicijami je večina takšnih, ki jih občina izvaja v sodelovanju z državo.

Marjana Ahačič

Radovljica – Radovljiški občinski svet je v sredo na zadnji letošnji seji potrdil proračun občine za prihodnji dve leti. V proračunu za leto 2021 je načrtovanih 21,9 milijona evrov prihodkov in 25,1 milijona evrov odhodkov, za leto 2022 pa približno 20 milijonov evrov prihodkov in 21,7 milijona evrov odhodkov. Ocenjen prenos neporabljenih sredstev iz letošnjega proračuna znaša nekaj manj kot milijon evrov. V letu 2021 je predvidena namenska zadolžitev za 2,3 milijona, v letu 2022 pa za 1,7 milijona evrov za v proračunu načrtovane investicije. Predvideni investicijski odhodki v letu 2021 predstavljajo približno 47 odstotkov vseh, v letu 2022 pa 38 odstotkov. Kot je na seji poudaril župan Ciril Globočnik, so sprejeli dokument, ki bo v prihodnjih dveh letih vodil v razvoj občine.

Med večjimi investicijami, ki so vključene v oba proračuna, je precej takšnih, ki jih občina izvaja v sodelovanju oziroma ob sofinanciranju države. To so izgradnja cestne in komunalne infrastrukture, ki se navezuje na investicije Slovenskih železnic in Direkcije RS za infrastrukturo ob zaprtju železniške proge Kranj–Jesenice, izgradnja kanalizacije na Spodnjem Lancovem in gradnja kolesarskih povezav v občini ter rekonstrukcija kopališča Radovljica pa tudi začetek gradnje komunalne infrastrukture na območju načrtovanega regijskega reševalnega centra, nadaljevanje gradnje komunalne infrastrukture v Kamni Gorici, obnova ceste za Verigo v Lescah in cestnega odseka Spar–Filipič v Radovljici ter obnova strehe na Kovaškem muzeju v Kropi.

Sprejeta sta bila tudi dva, ki jih je vložil župan Globočnik: z amandmajem na amandma svetnika Maksimiljana Kalana je tako zagotovljenih deset tisoč evrov za pripravo projektne dokumentacije za rekonstrukcijo ceste in izgradnjo pločnika Posavec–Otoče, vključno s komunalno opremo. Sama izvedba gradnje, ki jo je z amandmajem predlagal svetnik, pa zaradi dolgotrajnih postopkov priprave projektne dokumentacije in pridobivanja zemljišč ni izvedljiva že v prihodnjih dveh letih, so pojasnili na občinski upravi. Župan je vložil še amandma, s katerim je povzel predlog svetnice Vojke Jesenko. Tudi ta amandma so svetniki sprejeli, z njim pa zagotovili sto tisoč evrov za cesto Lesce–Hlebce–Begunje, pri čemer se na ta račun zamakne sanacija občinskih cest po zaključku nadgradnje železniške proge.

Tudi proračunsko sejo so svetniki opravili v Linhartovi dvorani, kjer je lažje zagotoviti ustrezno razdaljo med udeleženci. / Foto: Gorazd Kavčič

V proračunu je zagotovljenih tudi sto tisoč evrov za cesto Lesce–Hlebce–Begunje.

Občinska proračuna sta prvič deloma pripravljena kot participativna – pri odločanju o porabi proračunskih sredstev za projekte v višini 150 tisoč evrov v vsakem letu so sodelovali tudi občani. Skupaj bo v obeh letih izvedenih 25 izglasovanih projektov, predlaganih jih je bilo več kot sto, pri glasovanju pa je sodelovalo dobrih trideset odstotkov upravičencev, zaradi česar radovljiška občinska uprava izvedbo projekta ocenjuje kot zelo uspešno.

Proračun sprejet, a na trhlih nogah

Kranjskogorski občinski svetniki so na sredini seji sprejeli proračun občine za prihodnje leto.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – Kranjskogorski občinski svetniki so sprejeli proračun Občine Kranjska Gora za prihodnje leto. Proračun je bil po prvi obravnavi v 15-dnevni javni obravnavi, v tem času sta prispela dva dodatna predloga. Svetniki so se strinjali s predlogom odbora za gospodarstvo in gospodarske javne službe, da se 35 tisoč evrov prenese iz postavke prireditve Turizem na postavko Pospeševanja drobnega gospodarstva. Župan Janez Hrovat je pojasnil, da je proračun na trhlih nogah, saj je med lokalnimi skupnostmi, ki so odvisne od turizma, tudi občina Kranjska Gora. »Kar precejšen del proračuna nam bo izpadel zaradi epidemije covida-19 iz naslova turističnih taks, koncesnin in drugih davkov.« Zelo verjeten je rebalans proračuna konec marca, ko bodo znane zaključne ocene prometa v zimski sezoni.

Na vodnem zajetju Jurež, ki povzroča precej preglavic, zaradi vremena vseh del še niso mogli dokončati, zato se v prihodnje leto prenese slabih 288 tisoč evrov za dokončanje del. V proračun za leto 2021 so dodani tudi novi projekti za ferato Dobršnik Hrušica (skupaj z Občino Jesenice), sprehajalno pot Topolino Hrušica, lastna sredstva za parkovne parkovne občine TNP, filtrni vodohran Podkoren, žičnice Mojstrana in Gorenjski konzorcij pametnih skupnosti z vpeljavo pametnih tehnologij, kot so štetje prometa, digitalizirana javna razsvetljava, spremljanje kakovosti vode, stanje na ekoloških otokih.

Krajevna skupnost Rateče - Planica je predlagala, da se dehidracijsko stranišče na avtobusni postaji predela in priklopi na javni kanalizacijski sistem. Stališče župana in sklep občinskega sveta sta bila, da se najprej preuči možnost cenovno ustreznejše izvedbe.

V skupnem so se odhodki zvišali za dobrih 730 tisoč evrov, prihodki pa za nekaj več kot 75 tisoč evrov. Skupno je prihodkov za okrog 11 milijonov evrov, odhodkov za dobrih 14 milijonov evrov, razlika se bo pokrila iz presežka preteklih let. Največja, milijonska investicija bo za gradnjo vrtca v Mojstrani, med finančno zajetnejšimi so tudi obnove občinskih cest, projekt umirjanja prometa v dolino Vrata, sekundarni vodi – kanalizacija, investicije v športno infrastrukturo, sanacija gozdnih cest zaradi posledic naravnih nesreč ob sofinanciranju ministrstva za okolje in prostor, gradnja pločnika vzporedno z obnovo državne ceste v Gozdu - Martuljku in gradnja manjkajočega pločnika vzporedno z obnovo državne ceste Kranjska Gora–Vršiška.

Božičnica v koronaletu

Večina zaposlenih v podjetjih, ki so se tudi letos odločila za njeno izplačilo, je božičnico že prejela. A teh je letos zaradi negativnega vpliva epidemije na poslovanje precej manj kot v preteklih letih.

Simon Šubic

Kranj – Ni dvoma, da je epidemija covida-19 negativno vplivala na poslovanje številnih podjetij, posledično pa je marsikje oklestila ali celo odnesla tudi t. i. božičnico. To lahko ugotovimo tudi po odgovorih podjetij na naše poizvedovanje, pri čemer ugotavljamo, da nam iz kar nekaj podjetij niti niso odgovorili ali pa niso razkrili višine izplačane božičnice.

Med podjetji, ki so se letos zaradi velikega upada prometa morala odreči izplačilu božičnice, je pričakovano Fraport Slovenija, kjer ocenjujejo, da bo letos število prepeljanih potnikov upadlo za osemdeset odstotkov. Zaradi neizpolnjevanja pogojev za izplačilo dela plače za poslovno uspešnost tega letos ne bodo izplačali tudi v kranjskem Iskratelu.

V Skupini SIJ, kamor sodi jeseniška železarna SIJ Acroni, so prav tako ocenili, da letos ni podlage za izplačilo nagrade za poslovno uspešnost, ki so jo tradicionalno izplačevali konec leta. A zaposleni vseeno ne bodo ostali povsem praznih rok. »V znak zahvale za trud, da smo se skupaj skozi leto prebili bolje kot veliko naših konkurenčnih podjetij, in ker se vodstvo Skupine SIJ zaveda, da smo letos delali v izjemnih okoliščinah, je to sprejelo odločitev, da se zaposlenim v vseh družbah, v proizvodnji in skupnih službah, decembra izplača 100 evrov bruto božičnice,« so sporočili in dodali, da so za motiviranje zaposlenih za delo v otežených okoliščinah že med letom izplačevali tudi druge nagrade.

Letošnja božičnica, če ste jo sploh prejeli, je praviloma nižja od preteklih. / Foto: Gorazd Kavčič

V kranjski Iskri ISD so izplačilo božičnice napovedali za ta mesec, a je ta zaradi slabših poslovnih rezultatov nižja od običajne. Vodstvo se je božičnici odpovedalo, so pojasnili. »Kar se tiče trinajste plače oziroma nagrad, so le-te odvisne od poslovne uspešnosti vsakega od podjetij v naši skupini. Podjetja, ki izpolnjujejo pogoje, bodo nagrado izplačala v marcu,« so še napovedali. Izplačilo božičnice so za prihodnji teden napovedali tudi v domžalskem Heliosu. Njene višine prav tako niso razkrili, je pa dogovorjena s sindikati. Zaposleni v kranjskem Iskraemecu so božičnico (njene višine nam niso predstavili) že prejeli z novembrsko plačo.

Epidemija je v prvem valu negativno vplivala tudi na poslovanje podjetja Sumida Slovenija z Blejske Dobrave, a njeno vodstvo pravi, da si ne predstavlja, da zaposleni ne bi prejeli nagrade za svoj doprinos. Ta bo sicer nižja kot pretekla leta, znašala bo 350 evrov bruto, izplačali pa jo bodo do konca decembra.

Tudi v škofjeloški družbi LTH Castings bo stimulativna nagrada letos nižja od lanske, a še vedno precej višja v primerjavi z ostalimi podjetji. Znašala bo 1800 evrov bruto (lani 2.650 evrov bruto), izplačali pa jo bodo v dveh delih decembra in januarja. »Kljub zelo zahtevnim okoliščinam poslovanja zaradi pandemije koronavirusa v letu 2020 ohranjamo stabilno poslovanje in imamo dobre obete za prihodnje. Verjamemo, da so zaposleni pomembno prispevali k temu, zato smo vložili vsa prizadevanja v ohranjanje stimulativnega nagrajevanja ob koncu leta,« so ob tem pojasnili.

Precej visoka je bila božičnica tudi v farmacevtski družbi Lek, ki ima svoj obrat tudi v Mengšu. Znašala je 1.350 evrov bruto (enako kot preteklo leto), 15. decembra pa so jo prejeli tako redno zaposleni kot zaposleni prek agencije na dan 30. novembra. Poleg božičnice imajo v kolektivni pogodbi urejeno tudi izplačilo za delovno in poslovno uspešnost, ki se obračunava glede na dejanski doprinos zaposlenega in uspešnost družbe. To izplačilo se izvede v začetku leta, so dodali.

V Elektru Gorenjska pa so napovedali, da bo odločitev uprave in predstavnikov sindikatov o izplačilu nagrade za letošnje leto sprejeta šele prihodnje leto, ko bodo znani rezultati poslovanja podjetja in drugih kazalnikov, ki vplivajo na njeno izplačilo.

Poštarji pakete dostavljajo dlje časa

Pošta se te dni utaplja v rekordni količini paketnih pošiljk, zato je morala podaljšati roke dostave manjših paketov do šest dni, večjih pa do petnajst dni.

Simon Šubic

Kranj – Iz Pošte Slovenije sporočajo, da zaradi posledic ukrepov ob drugem valu epidemije covida-19 v Sloveniji v teh dneh poslujejo v izjemno oteženih pogojih. Čeprav so se pripravili na vsakoletno povečanje količine pošiljk ob koncu leta, pa je letošnja rekordna količina zaradi daljšega zaprtja večine trgovinske dejavnosti presegla vsa njihova pričakovanja. Decembra se je na primer število paketov v dostavi v primerjavi z lanskim letom podvojilo. Nastale razmere zato terjajo ustrezno prilagoditev (podaljšanje) rokov prenosa pošiljk, so razložili.

Pakete do mase 31,5 kilograma in dimenzij do največ 120 x 60 x 60 centimetrov pošta v teh izrednih okoliščinah dostavljala v roku do šest delovnih dni (ne štejejo se sobote, nedelje in prazniki) od dneva sprejema pošiljk, pakete nad navedenimi dimenzijami ter belo tehniko, palete, večje kose pa v roku do petnajst delovnih dni od dneva sprejema pošiljk, pri čemer opozarjajo, da dan sprejema pošiljk ni nujno enak dnevu prevzema pošiljk pri strankah.

»Kjer so količine paketnih pošiljk presegle povprečne ali s pošiljatelji pogodbeno dogovorjene količine trenutno še niso prevzete na lokaciji posameznega pošiljatelja, bo Pošta Slovenije te v naslednjih treh tednih prevzemala postopoma. Število prevzemov pri poslovnih partnerjih bo ob tem prilagajala na način, ki bo zagotavljal izvajanje vseh faz prenosa in zagotovil dostavo paketa v prilagojenih rokih prenosa,« so razložili v Pošti Slovenije, kjer strankam svetujejo, da v čim večji meri uporabijo alternativne možnosti izročanja pošiljk s pomočjo paketomatov, paketnikov in izročilnih mest točk trgovcev, kjer so blago naročili.

Drsališče je spet odprto

Marjana Ahačič

Radovljica – Po dveh mesecih, odkar so v skladu z ukrepi za omejevanje epidemije prepovedali uporabo zunanjih športnih površin, so v Radovljici v sredo spet delno odprli zunanje športne površine ob šolah (atletski stadioni, športna igrišča) in druge zunanje javne športne površine. Športne površine so odprte za izvajanje individualne športno-rekreativne dejavnosti posameznikov ali oseb iz skupnega gospodinjstva na prostem, so sporočili iz radovljiške občinske uprave. Odprti so lahko tudi teniški baloni, vse druge pokrite športne površine kot na primer telovadnice, dvoran in podobno, pa do preklica ostajajo zaprte; prav tako otroška igrišča.

Pri tem pristojni opozarjajo, da je ob uporabi treba upoštevati priporočila in navodila NIJZ ter spoštovati vse predpise, ki se nanašajo na omejitve gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih.

Za vsako od športnih površin tako velja omejitev hkratnega dostopa največ dvajsetim osebam, športne površine je treba zapustiti takoj po končani vadbi, uporaba garderobe, izposoja drsalk ter ponujanje prigrizkov in napitkov pa na drsališču niso mogoči.

Takoj ko so v sredo odprli vrata radovljiškega drsališča, so se prvi navdušenci nad zimskimi radostmi odpravili na ledeno ploskev. / Foto: Gorazd Kavčič

Cerklje s prometno strategijo

Aleš Senožetnik

Cerklje – Cerkljanski občinski svetniki so na zadnji seji potrdili celostno prometno strategijo občine, ki poudarja pomen trajnostne mobilnosti, ki naj v prihodnje v čim večji meri nadomešča motorna vozila. Pripravo strategije so začeli aprila in v tem času na dveh javnih razpravah v proces vključili tudi širšo javnost. Kot je povedala Tosja Vidmar iz družbe Locus, ki je skrbela za strokovno plat dokumenta, sprejeta strategija ni le pogoj za prijavo na različne razpise, temveč pomaga tudi k večjemu deležu uporabnikov različnih oblik trajnostne mobilnosti in spodbuja k njeni uporabi.

Namen strategije je namreč zmanjšati število voženj z osebnimi avtomobili na račun povečanja hoje, kolesarjenja in v čim večji meri tudi uporabe javnega prometa. To nameravajo v Cerkljah doseči z ukrepi, ki bodo izboljšali pogoje tovrstne mobilnosti ter vzgojo in ozaveščanjem o njenih prednostih.

Tudi v Komendi seje na spletu

Komenda – Komendski občinski svetniki so na decembrski seji po hitrem postopku potrdili predlagane spremembe in dopolnitve poslovnika občinskega sveta. S potrditvijo so poslovnik uskladili z veljavno zakonodajo, hkrati pa sprejeli tudi določila, ki omogočajo izvedbo sej na daljavo ter pošiljanje in prejemanje vabil ter gradiva za sejo po elektronski pošti. Tako bodo tudi v Komendi, če bo to potrebno, seje občinskega sveta prestavili na splet, kot so to v času epidemije storile že nekatere druge občine. Še prej pa bo občina zagotovila ustrezno računalniško in programsko opremo za 14 svetnikov. Zaradi investicije v opremo ne bo večjih finančnih sprememb, saj zaradi prehoda na elektronsko poslovanje ne bo več stroškov kopiranja in pošiljanja gradiv, kar je občino v povprečju stalo dobrih tisoč evrov na sejo. Stroški nakupa 14 računalnikov naj bi po ocenah občinske uprave znašali med 15 in 16 tisoč evrov.

Del participativnega proračuna že izvajajo

Participativni proračun, h kateremu se je pred lokalnimi volitvami zavezalo tudi več gorenjskih županov, že izvajajo v občinah Bohinj, Jesenice, Radovljica, Škofja Loka in Domžale.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Vseslovenska nevladna organizacija Danes je nov dan je pripravila kampanjo, s katero želi v slovenskih občinah spodbuditi uveljavitev participativnega proračuna. Na Gorenjskem ta prizadevanja podpira Zavod Tri – stičišče Grozd nevladnih organizacij (NVO) Gorenjske. »Prizadevamo si za boljše skupnosti in verjamemo, da je izvajanje participativnega proračuna ena izmed njih,« pravi Nina Arnuš iz Zavoda Tri. Na Gorenjskem participativni proračun izvajajo v občinah: Bohinj, Jesenice, Radovljica, Škofja Loka in Domžale. K izvajanju so se v predvolilni kampanji zavezali tudi izvoljeni župani v Kranju, Preddvoru in Žirovnici, kjer pa ga po podatkih omenjene nevladne organizacije še niso uveljavili.

Participativni proračun je proces demokratičnega soodločanja, pri katerem o porabi dela proračunskih sredstev neposredno odločajo prebivalke in prebivalci. Pobuda Danes je nov dan je pred lokalnimi volitvami s kampanjo »Čas je, da občinski denar postane tudi tvoja stvar« kandidate za župane pozvala, da se zavežejo k uvedbi participativnega proračuna v svoji občini. Prejeli so 275 zaobljub, od tega je 57 kandidatov zmagalo na volitvah. Od začetka trenutnega županskega mandata jeseni 2018 se je za izvedbo participativnega proračuna odločilo 24 od 212 občin.

V občini Preddvor že izvajajo participativni proračun v vasi Kokra. /Foto: Arhiv GG

Na Možjanci in v Kokri že participativni proračun

Na naše vprašanje o tem, kdaj bodo začeli participativni proračun, katerim nalogam bodo v zvezi s tem dali poudarek in o kolikšnem deležu proračunskih sredstev naj bi soodločali občani, so odgovorili iz Mestne občine Kranj in Občine Preddvor.

»Participatorni proračun že izvajamo od samega začetka, torej od leta 2019,« zatrjuje župan Občine Preddvor Rok Roblek. »Poudariti je treba, da o proračunu v vsakem primeru soodločajo občani, sicer posredno: preko pobud, ki jih pošiljajo preko krajevnih odborov na občinsko upravo, in ta potem pobude vključi v proračun. Hkrati občani preko članov odbora za infrastrukturo razpolagajo s sredstvi, ki niso neposredno povezana s posameznimi projekti; njihova določitev v proračunu je okvirna (na primer: za letno vzdrževanje občinskih cest je letos predlog 330.000 evrov). Najbolj participatoren proračun pa je namenjen Kokri in Možjanci, skupaj 10.000 evrov, o katerih krajani odločajo povsem sami in upravi zgolj predlagajo izvedbo. V letu 2022 bomo na predlog svetnikov uvedli princip za vse krajevne odbore. Sredstva bodo namenjena izključno porabi na pobudo posameznih krajevnih odborov. Predhodno pa je treba pripraviti dokument (pravilnik dela in porabe teh sredstev), kar bo omogočilo še večje soodločanje krajanov in razbremenitev uprave. Omenjeni pravilnik bomo pripravili in sprejeli v letu 2021.«

Trajnostna urbana strategija

Tudi v Mestni občini Kranj pravijo, da že izvajajo glavno participatornost: »Glavni projekti so bili izoblikovali prek predlogov in delavnic Trajnostne urbane strategije (TUS). Ker se TUS počasi izteka, se pripravlja nova strategija, sprožili bomo postopke za nove priprave, ki bodo vključevale zbiranje predlogov in delavnice. MOK sicer prek svetniških pobud in pobud občanov iz raznih kanalov tudi že stalno dobiva »participatorne« projekte, ki jih skuša v največji meri izvesti sproti. Takšnih je ogromno, v letu 2020 so bili med njimi denimo: parkirna mesta na pohodniških izhodiščih (Jamnik, Šmarjetna, Jošt), otroška igrišča, koši za pasje iztrebke, nakup invalidom prilagojenih koles v sistemu bikesharing itd.

Neposredno participatornost pa MOK začenja z letom 2021. Ta bo pokrila predvsem manjše, lokalne projekte v krajevnih skupnostih. Proračunska zakonodaja trenutno še ne omogoča stvarne participatornosti, vsak projekt namreč po trenutno veljavni zakonodaji zahteva vrsto korakov, ki vzamejo dve leti. Dveletni postopek oziroma obdobje dveh proračunov (en proračun predstavlja načrtovanje, drugi proračun izvedbo) je tako neobhoden. Prav zato je MOK preko Združenja mestnih občin dala pobudo na Ministrstvo za finance, da se to spremeni. Do takrat pa ostaja participatornost v primerih nekaterih občin politični marketing. V letu 2021 bomo na MOK izvedli delavnice in zbiranje projektov. V istem letu bo možnost njihove izvedbe pregledala občinska uprava, pripravila vso potrebno dokumentacijo, nato pa bodo o projektih glasovali občani. Izglasovani projekti morajo biti uvrščeni v prihodnji proračun (2022) in v skladu z njim tudi izvedeni.«

Odprli smučišče na Voglu

V torek so žičniške naprave pognali tudi na Voglu, kjer je trenutno prava zimska pravljica, saj je snežna odeja tam debela že več kot meter.

M. A., A. Š., J. P.

Bohinj – V torek se je za smučarje odprlo tudi smučišče na Voglu, potem ko so dan prej smučišča dobila pojasnila, da je v nihalnih žičnicah in vzpenjačah v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje treba zagotoviti medosebno razdaljo najmanj enega metra in pol, z izjemo za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu ali pa so sicer v tesnih stikih. Obvezna sta tudi nošnja mask in redno prezračevanje.

Tako so tudi Žičnice Vogel dobile zeleno luč za odprtje in že prvi dan je smučišče gostilo smučarje. Poleg nihalke tako ta teden na smučišču, ki je povsem odvisno od naravnega snega, vozijo še štirisedežnici Brunarica in Orlove glave ter vlečnica Storeč.

Na Voglu je ob zadnjem sneženju padlo dovolj snega, da so lahko primerno uredili smučišča, vlada pa je z za vzpenjače prilagojenimi ukrepi omogočila prevoz smučarjev na smučišče in nazaj v dolino.

»Smuka je odlična, pravijo naši smučarji,« je v četrtek zadovoljna povedala Aleksandra Fiorelli iz podjetja Žičnice Vogel. »Med tednom imamo od 150 do 200 smučarjev, konec tedna, če bo le vreme zdržalo, jih pričakujemo še več. Odločili smo se tudi, da bodo imeli v petek, soboto in nedeljo, ob nakupu dnevne vozovnice enega od odraslih iz skupnega gospodinjstva otroci in mladina do 15. leta smučanje brezplačno,« je še pojasnila.

Fiorellijeva pravi, da tudi pri vstopu v vzpenjačo za zdaj ni nobenih težav. V gondoli je običajno med pet in deset ljudi, odvisno od tega, koliko članov istega gospodinjstva je med njimi. Daljšega čakanja na prevoz na smučišče za zdaj ni, imajo pa okrepljen nadzor, tako da zagotavljajo, da se vsi varnostni ukrepi zares spoštujejo. Če bo treba, je še povedala, bodo obratovalni čas nihalke podaljšali.

Začetek sezone na Soriški planini

Smučarsko sezono so danes začeli tudi na Soriški planini, poleg tega pa so uredili še otroško sankališče in dva kilometra dolgo tekaško progo za drsno tehniko. Obiskovalce pozivajo k doslednemu upoštevanju navodil in ukrepov, ki so jih uvedli za preprečitev širjenja okužb s koronavirusom.

Nihalka na Veliko planino znova vozi

Nihalka na Veliko planino od srede, 16. decembra, znova vozi, s tem pa na planini začenjajo tudi zimske aktivnosti – odpirajo dnevno in nočno sankanje ter snežni park za otroke. Trenutni veljavni odloki določajo, da se ukrepi sproščajo za določen čas, in sicer do vključno 23. decembra, zato so za ta čas pripravili tedensko družinsko vozovnico. Nihalka obratuje od 9. do 20. ure (vsako polno uro), sedežnica pa od 9.30 do 19. ure. V času obratovanja sedežnice bo možno tako dnevno kot nočno sankanje, otroški zimski park pa je odprt med 10. in 16. uro.

Brezplačna vozovnica

Kranjska Gora – Občina Kranjska Gora tudi v smučarski sezoni 2020/21 financira nakup smučarskih vozovnic za učence obeh osnovnih šol na območju občine in tudi za srednješolce, ki imajo stalno prebivališče v občini. Novost je enotna vozovnica tako za smučišča v Kranjski Gori kot Mojstrani. Srednješolce vabijo, da vozovnice prevzamejo na glavni blagajni RTC Žičnice Kranjska Gora v času uradnih ur. Za izdajo vozovnice srednješolci potrebujejo tudi fotokopijo potrdila o šolanju in osebnega dokumenta ter stalno prebivališče v občini vsaj od 1. septembra 2019.

Podaljšana zapora ceste

Mavčiče – Ker sta v zadnjih dneh delavcem pri obnovi ceste med Bregom in Mavčičami ponagajala dež in sneg, so med objektoma Mavčiče 69 in Praše 4 primorani podaljšati popolno zaporo ceste do vključno 23. decembra. V času popolne zapore izvajalec skrbi za nemoten prehod avtobusov, obveščal pa bo tudi prebivalce o možnih dostopih do objektov.

Maja bo gradnja zaključena

Gradnja komunalne infrastrukture za odvajanje odpadne vode v aglomeracijah Britof-Predoslje in Mlaka pri Kranju se je zaradi epidemije covida-19 nekoliko zavlekla, a naj bi bil projekt zaključen konec maja prihodnje leto.

Vilma Stanovnik

Zaradi epidemije covida-19 se bodo dela v projektu Gorki 2 nekoliko zavlekla.

Kranj – »V naseljih Britof, Predoslje, Orehovlje in Mlaka bomo skupno 2.664 prebivalcem zagotovili izboljšano čiščenje odpadne vode. Pridobili bodo več kot 17 kilometrov novega kanalizacijskega omrežja, pet črpališč odpadne vode, več kot 15 kilometrov obnovljenega vodovoda, 13,5 kilometra obnovljene in dograjene meteorne kanalizacije ter 5,8 kilometra javne razsvetljave. Na nevarnem odseku v Britofu je že zgrajen 250 metrov dolg povezovalen pločnik med odcepom za Oljarico in pekarno Mišmaš. Zdaj je na tem odseku zagotovljena trajna in ustrezna prometna varnost,« je na sredini predstavitvi napredovanje gradbenih del projekta Gorki 2 poudaril župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec.

Zaradi epidemije covida-19 so se dela nekoliko zavlekla, a naj bi bil projekt v celoti zaključen do konca maja prihodnje leto. »Doslej smo že zgradili 12,3 kilometra fekalne kanalizacije, 10,6 kilometra vodovoda in 8,3 kilometra meteorne kanalizacije za aglomeracijo Britof-Predoslje ter 4,5 kilometra fekalne kanalizacije, 4,6 kilometra vodovoda in 2,5 kilometra meteorne kanalizacije za Mlako. Skratka, zaključenih je približno 95 odstotkov vseh del,« je pojasnil vodja okoljevarstva v podjetju Riko, d. o. o., Andrej Ivanc in povedal, da se vzporedno z gradbenimi deli projekta Gorki 2 izvajajo tudi preostala potrebna izvedbena dela: javna razsvetljava, plinovod, razvod NN/SN (nizko napetostni vod/srednje napetostni vod), telekomunikacijski razvod (T-2, Telekom, prestavitve G/TV), gradnja dveh mostov (Mlaka pri Kranju) in gradnja dveh večjih opornih zidov ob potoku Belca v Predosljah.

»V prvem trimesečju prihodnjega leta bo poskrbljeno za ustrezno prevoznost na makadamskih odsekih cest oziroma ulic, v pomladnih mesecih vse do zaključka del do konca maja pa bo izvajalec asfaltiral vse nedokončane ulice tudi s finim asfaltom. V zimskih mesecih namreč za taka dela niso primerni vremenski pogoji. Veseli smo, da smo projekt v razmerah, ki jih je pogojevala tudi epidemija, uspešno izvedli, medtem ko nam bo podaljšanje roka omogočilo, da bomo vsa dela tudi uspešno zaključili in prebivalcem vseh štirih naselij omogočili boljšo komunalno infrastrukturo,« je še dodal Ivanc.

Celotna operacija je ocenjena na 16,5 milijona evrov. Prispevek Republike Slovenije je slab milijon, prispevek EU (Kohezijski sklad) pa dobrih 5,6 milijona evrov. Razliko do polne vrednosti projekta bo znana ob zaključku vseh izvedenih del, plačala pa jo bo Mestna občina Kranj z lastnimi sredstvi.

Kdaj legaliziran dovoz na avtocesto

Danica zavrl Žlebir

Šenčur – Na zadnji seji občinskega sveta Šenčur je občinska uprava postregla z odgovorom svetniku Mateju Knificu, ki je v imenu vaščanov Vogelj postavil svetniško vprašanje, kdaj bo urejen legaliziran dovoz na avtocesto iz smeri Vogelj, ki je bil zaprt leta 2014. Ker je nesreč predvsem na izvozu na letališko cesto iz smeri Kranja precej, se takrat ves promet preusmeri na ta nelegaliziran izvoz, ki je nastal iz potrebe najmanj dveh vasi z več kot šeststo prebivalci. Odgovor pravi, da je bil idejni projekt novega priključka izdelan marca 2017.

"Glede na dopis DARS-a iz aprila 2018 smo maja 2018 podali odgovore glede izvajanja aktivnosti in delitve stroškov. Vsa nadaljnja zadeva pa je vezana na ureditev zemljiškoknjižnega stanja, saj je bilo ugotovljeno, da zemljišča, na katerih bi se gradil novi priključek, niso vpisana v zemljiško knjigo," pojasnjujejo na občini, ki so se glede tega obrnili tudi na GURS kot na DARS. Prvi zagotavlja, da na tem področju nima pristojnosti, s strani DARS-a pa je po večkratni korespondenci sledil odgovor, da zadeve ni enostavno rešiti in da morajo najprej skleniti pogodbo z izvajalci geodetskih storitev, nato iz vseh parcel, ki so bile v GURS-u rezervirane, vendar pa v zemljiški knjigi ne obstajajo, na podlagi naznanilih listov vzpostaviti prvotne parcele, za katere razpolagajo s pogodbami ali dopisnimi dovoljenji. Ko bo to izvedeno, bodo lahko sklepali uskladitvene pogodbe, ali če ne bo ustrezne dokumentacije, kupoprodajne pogodbe. Zadeva je bila že predana izbranemu geodetu, ki rešuje nastali problem, občina pa je kot stranka z interesom ponudila DARS-u pomoč za rešitev nastale situacije, vseskozi pa na DARS pritiskajo, da se zadeve čim hitreje uredijo.

O prostorskem načrtu za Brezje niso odločali

Marjana Ahačič

Radovljica – Radovljiški občinski svet je v sredo zaradi številnih pripomb svetnikov odložil odločanje o osnutku odloka o podrobnem prostorskem načrtu za središče Brezij. Pripombe svetnikov pa tudi krajanov so se nanašale predvsem na načrtovano novo prometno ureditev v središču kraja, ki naj bi se po mnenju svetnikov bistveno bolj kot prebivalcem prilagajala obiskovalcem Marijinega svetišča. Osnutek dokumenta je sicer v javni razgrnitvi še do 28. decembra. Zaradi epidemije je objavljen v digitalni obliki na spletni strani Občine Radovljica, kjer so objavljene tudi informacije glede možnega ogleda v prostorih Krajevne skupnosti Brezje.

V spomin

Emil Herlec - Milč

(1931–2020)

Pretresla nas je novica, da Emila Herleca - Milča ni več med nami. Težko je verjeti, da je kleni, skoraj devetdesetletni prijatelj in reševalski tovariš preminil pri gledanju televizije. Poznali smo ga kot živahnega, radoživega reševalca, polnega življenjske sile in humorja. Z njim nas je včasih spravljal v zadrego v tolikšni meri, da nismo vedeli, kaj je res in kaj šala.

Za gore se je navdušil že v mladih letih, ko je očeta spremljal v svet strmali, prepadov in vršacev, svoje navdušenje pa prenesel na mlajše brate. Morda je njegovi zgodnji aktivnosti pri reševanju v gorah botrovala izguba najstarejšega brata v alpinistični nesreči.

Poklicno pot je začel kot gozdarski tehnik in jo nadaljeval kot poklicni tajnik pri Planinskem društvu (PD) Kranj, s čimer je ostal v stiku z gorami, alpinizmom in gorskim reševanjem. Njegovo delo v PD Kranj je pustilo globoke sledi, prav tako kot tudi njegovo vodenje kranjskih gorskih reševalcev in delo v Komisiji za gorsko reševanje pri Planinski zvezi Slovenije.

Že globoko v upokojenskih letih je sprejel izziv za sodelovanje pri pisanju knjige o letalskem gorskem reševanju v Sloveniji z naslovom »50 let reševanja s pomočjo helikopterja v slovenskih gorah 1968–2018«, ki jo je s soavtorjem Vasjo Žemvo izdal leta 2018. V omenjeni knjigi je v uvodu Milč predstavljen z naslednjimi besedami:

»Emil Herlec - Milč, roj. 1931; alpinist, gorski vodnik, gorski reševalec in reševalec letalec, gozdarski tehnik po poklicu. Leta 1947 med ustanovitelji postaje GRS Kranj, katere načelnik je bil potem s presledki 30 let. Leta 1948 se v GRS Kranj vključijo njegovi trije bratje: Roman, Janez in Ferdo. Dvajset let poklicni tajnik PD Kranj. Kot načelnik postaje GRS Kranj je bil v tridesetih letih skoraj v vseh akcijah. Vodil jih je ali v njih sodeloval kot gorski reševalec več kot 500-krat. V večini njih kot reševalec letalec. Skupaj s pilotom Andrejem Andolškom in mehanikom Emilom Stepančičem leta 1968 prične s helikopterskim reševanjem v gorah v Sloveniji in tedanji skupni državi Jugoslaviji. Sodeloval je pri izboru in nabavi osmih helikopterjev za slovensko milico oziroma LEM (letalsko enoto milice). Dolga leta načelnik podkomisije za letalsko reševanje GRS Slovenije. Izkušnje v letalskem reševanju si je nabiral v Avstriji, Italiji, Franciji in Švici. V reševanju v gorah je aktivno sodeloval preko 45 let. Dobitnik več državnih odlikovanj, priznanj PZS, GRS in GRZS ter priznanja občine Kranj za leto 2007.«

Milč, ne bomo te pozabili! Hvala za tvoj doprinos h gorskemu reševanju!

Tomaž Jamnik, Društvo GRS Kranj

Večina je podprla imenovanje Blaža Knifica

Kranjska Gora – Občinska Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (MVVI) je svetnike na sredini seji občinskega sveta Občine Kranjska Gora seznanila z nekaj svojimi odločitvami. Za nadomestno članico v svet javnega zavoda Gornjesavski muzej je komisija potrdila Tjašo Prusnik, med dvema kandidatoma za vodenje Gornjesavskega muzeja pa je soglašala z imenovanjem Marka Mugerlija za direktorja, kar so sprejeli tudi občinski svetniki. Za imenovanje članov v novo Komisijo za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin je Komisija za MVVI prejela 21 predlogov kandidatov, za članstvo jih je predvidenih pet. Ker so bile glede imenovanja članov še nejasnosti, tudi kakšni pomisleki, tega sklepa na občinskem svetu niso potrdili in so to prenesli na naslednjo sejo. Članice Komisije MVVI so se seznanile tudi s sklepom župana o imenovanju Blaža Knifica za direktorja Komunale Kranjska Gora, ki to funkcijo opravlja že sedaj. Tudi večina svetnikov je njegovo imenovanje podprla (13 za, 2 proti, 1 vzdržan).

Na razpis za sofinanciranje prijavili tri objekte

Kamnik – Občina Kamnik je na javni razpis Fundacije za šport za sofinanciranje športnih objektov prijavila tri projekte, in sicer ureditev večnamenskega igrišča na Gozdu (134.942 evrov), ureditev kolesarskega poligona (61.333 evrov) in prenovo atletske steze pri Osnovni šoli Marije Vere (148.936 evrov). Če bodo na razpisu uspešni, si za igrišče lahko obetajo 40.482 evrov, za kolesarski poligon 30.666 evrov in za atletsko stezo 44.681 evrov.

Negotova usoda doma v Železnikih

Investitor v načrtovani dom starejših v Železnikih je ministrstvu predlagal prekinitev koncesije.

Ana Šubic

Železniki – Zapletom v zvezi z načrtovanim domom starejših v Železnikih kar ni videti konca. Njegova usoda je očitno precej negotova, saj investitor ne le da ni oddal vloge za zamenjavo lokacije, o čemer so se njegovi predstavniki in župan Anton Luznar dogovorili na junijskem sestanku na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, pač pa celo predlaga prekinitev koncesije.

Na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve so potrdili, da so 7. oktobra s strani SeneCure Central Sl prejeli predlog za sporazumno prekinitev pogodbe o koncesiji za lokacijo v Železnikih.

Na ministrstvu so potrdili, da so 7. oktobra s strani SeneCure Central Sl prejeli predlog za sporazumno prekinitev pogodbe o koncesiji za lokacijo v Železnikih. Dom so predvideli v okviru grozda petih manjših domov. »Koncesionar kot razlog navaja, da je pred Okrajnim sodiščem v Škofji Loki s strani sosednjih stanovalcev blokov, kjer bi objekt stal, sprožen postopek za določitev pripadajočega zemljišča k stavbam na naslovu Na Kresu 21, 22, 23 in 24, kar hkrati pomeni poseg v pravico graditve na parceli, ki je določena za gradnjo doma starejših. Koncesionar navaja, da gre za dolgotrajne sodne postopke, z možnostjo, da bodo vlagatelji postopka na predmetnem sodišču s svojo vlogo uspeli,« so pojasnili na ministrstvu. Dodali so, da 29. člen pogodbe dopušča možnost njene sporazumne prekinitve, in sicer ko koncedent in koncesionar ocenita, da bi bilo nesmiselno podaljševati rok za začetek izvajanja koncesije (podaljšanje terminskega plana), saj iz objektivnega razloga, na katerega koncesionar ne more vplivati, koncesije tudi v prihodnjih letih ne bo mogoče realizirati. Na ministrstvu predlog za prekinitev koncesijske pogodbe še preučujejo.

Obrnili smo se tudi na župana Antona Luznarja, ki je razložil, da bo pisne informacije v zvezi s tem pripravil do seje občinskega sveta, ki je potekala sinoči. Več o tem pa v torkovem Gorenjskem glasu.

Sanacijo brežine Na plavžu bo sofinancirala država

Ana Šubic

Železniki – Na Občini Železniki so se pred kratkim razveselili obvestila ministrstva za okolje in prostor, da so v programu nujnih ukrepov za odpravo posledic nestabilnosti tal v letošnjem in prihodnjem letu predvideli tudi sofinanciranje sanacije pobočja nad stanovanjskimi objekti in državno cesto v naselju Na plavžu v višini neto izvedbe gradbenih del. Kot smo že poročali, na tem območju redno prihaja do proženja kamnitega materiala, zadnji večji podor, ki se je zgodil januarja letos, pa je domačinom še posebej nagnal strah v kosti. V lovilni mreži, ki jo je za zaščito njihove hiše v gozd namestila ena od družin, se je namreč ujela kar osemtonska skala.

Po prejemu obvestila ministrstva so na občini v prvih dneh decembra končali postopek izbire izvajalca za prvo fazo sanacijskih ukrepov, ki jo bo izvedlo podjetje Eho Projekt s partnerjema Miha Doles, s. p., in podjetjem Kaskader ter podizvajalcem Fenix +. Vrednost del znaša 657 tisoč evrov (z DDV). Sklep o izbiri izvajalca so takoj po njegovi pravnomočnosti poslali na ministrstvo, sedaj pa čakajo, da jim pošljejo v podpis pogodbo o sofinanciranju. Na občini pričakujejo, da bo občinski delež znašal okoli 140 tisoč evrov, preostalo naj bi zagotovilo ministrstvo. Upajo, da bo čim prej prišlo do podpisa pogodbe in da bo izvajalec v primeru ugodnih vremenskih razmer dela začel čim prej po novem letu. Prva faza sanacije zajema izvedbo celotne spodnje linije ograj na odseku med objekti Na Plavžu 1–77 pa tudi fiksiranje najbolj nevarnih obstalih skal in večjih labilnih lesenih debel na pobočju.

Nov Stadlerjev vlak najprej pripeljal v Kamnik

1. stran

Jasna Paladin

Kamnik – Nov Stadlerjev vlak prepoznavno modre barve je na kamniško končno železniško postajo Kamnik-Graben pripeljal ob 7.45, na postaji pa so ga pričakali župan Matej Slapar, minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec in generalni direktor Slovenskih železnic Dušan Mes, ki so se ob 8. uri nato z njim popeljali proti Ljubljani.

Kot je najprej poudaril župan, gre za zelo veliko pridobitev, na katero so Kamničani čakali vrsto let. »Kamnik je železnico dobil leta 1891, sredi osemdesetih let smo dobili vlake, ki so bili prepeljani iz Sarajeva, to danes pa je nov mejnik, saj smo dobili nov vlak in prenovljeno železniško postajo,« je dejal župan in se zahvalil ministrstvu ter Slovenskim železnicam za milijonsko naložbo v kamniško progo.

Ministrstvo za infrastrukturo se je prenove postajališča Kamnik-Graben, kjer so bili peroni prej makadamski, lotilo oktobra in jo zaključilo konec novembra. Obnovili so dva tira v dolžini 350 metrov in zgradili 5,5 metra širok peron, ki je mnogo bolj prijazen uporabnikom, predvsem starejšim in invalidom. Opremljen je tudi z zvočno in svetlobno signalizacijo ter signalizacijo za slepe, v začetku leta pa bodo v signalizacijo vložili še približno 600 tisočakov, tako da bo postaja Kamnik-Graben daljinsko vodena s postaje Kamnik. Prenova perona je sicer stala dober milijon evrov.

Pomembno naložbo v javni potniški promet so predstavili direktor Slovenskih železnic Dušan Mes, kamniški župan Matej Slapar in minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec.

Na prenovljeno postajo pa je zdaj pripeljal tudi težko pričakovan nov vlak. »Danes so prvič uradno po slovenskih tirih zapeljali Stadlerjevi vlaki, za zdaj jih je pet na dizelski pogon, do konca tega leta in do konca leta 2021 jih bo že 25, do konca leta 2022 pa jih bo skupno 52, od tega 21 na dizelski pogon, 21 na električni pogon in deset dvonadstropnih vlakov na električni pogon. Gre za najsodobnejše vlake za regionalne proge, kot jih poznamo v tem delu Evrope, ki dosegajo hitrosti do 140 kilometrov na uro. Vlaki ponujajo vse potrebno udobje, so prilagojeni za invalide in imajo dovolj prostora za kolesa,« je ob tem veselem dogodku povedal direktor Slovenskih železnic Dušan Mes, minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec pa ga je dopolnil, da bo država še nadaljevala investicije v železniško infrastrukturo.

Vlaki bodo v letu 2021 v Kamniku vozili po spremenjenem voznem redu. Občina je namreč v tem letu večkrat na Slovenske železnice podala pobudo, da bi vlak iz Kamnika v Ljubljano vozil tudi ob sobotah in v večernih urah. Slovenske železnice so pobudi občine prisluhnile in tako z letom 2021 uvajajo nove ure prihodov in dohodov. Vlaki bodo po novem vozili tudi v soboto, med delovniki pa se uvajajo dodatne linije v večernem času.

»To je ogromna pridobitev za javni potniški promet, a investicij še ni konec. Trenutno delamo na gorenjski progi, temu bo sledila primorska in vrsta regionalnih prog, med katerimi je prav kamniška med najpomembnejšimi. Da se bo še več ljudi odločilo za uporabo železnic, bodo pripomogli tudi novi vlaki, ki so res moderni, privlačni, učinkoviti, sama vožnja pa bo zdaj hitrejša in učinkovitejša – prav to pa potniki tudi pričakujejo. Zato je ta dan velik za Slovenske železnice, naše ministrstvo in predvsem ljudi,« je poudaril minister in dodal, da bo država zgolj v prihodnjem letu v nakup novih vlakov in posodobitev železniške infrastrukture vložila kar pol milijarde evrov.

Da pa imajo Kamničani zdaj res obilo razlogov za vožnjo z vlakom, je občina poskrbela že poleti, ko je v neposredni bližini uredila parkirišče P+R (parkiraj in presedi), kjer je omogočeno parkiranje za 45 osebnih vozil, od tega so štiri parkirna mesta namenjena invalidom. Na parkirišču sta postavljeni tudi dve polnilni postaji, ki omogočata istočasno polnjenje štirih električnih vozil. Pomembna pridobitev je avtomat za prodajo vozovnic, na katerem lahko kupimo vozovnice za javni potniški promet. Poskrbljeno je tudi za parkiranje koles. Brezplačno parkiranje na vozlišču je možno vsak dan od ponedeljka do petka od 6. do 18. ure, in sicer izključno za uporabnike, ki svoje dnevno migracijsko potovanje po parkiranju osebnega vozila ali kolesa nadaljujejo z uporabo javnega potniškega prometa.

Novi vlaki imajo vtičnice za polnjenje telefonov, klimatske naprave, prostor za prevoz koles, wi-fi signal za dostopanje do medmrežja, ločene toaletne prostore za invalide ...

Vodna vila in čistilčki

Centralna čistilna naprava Domžale - Kamnik decembra malčke in šolarje razveseljuje s slikanico Vodna vila in čistilčki.

Jasna Paladin

Ilustracija Irene Režek iz slikanice Vodna vila in čistilčki

Domžale – V javnem podjetju CČN Domžale - Kamnik si prizadevajo povečati prepoznavnost dejavnosti čiščenja odpadnih voda ter na različne načine ozaveščati javnost o pomembnosti ohranjanja vodnih virov v naravnem okolju. V luči odgovornega ravnanja z vodo želijo z različnimi pristopi spodbuditi občane vseh generacij k boljšemu razumevanju procesov čiščenja odpadne vode, ki se odvijajo na čistilni napravi, s tem pa dvigniti tudi zavest o pomenu varovanja zdravja ljudi in okolja, v katerem živimo.

Da bi svoje delo kar najbolje približali tudi najmlajšim, so izdali slikanico Vodna vila in čistilčki avtorice Irene Režek, ki jo je z imenitnimi ilustracijami tudi grafično opremila. Razposlali so jo šestdesetim ustanovam na sprejemnem območju šestih občin, za katere opravljajo dejavnost čiščenja komunalne, padavinske in industrijske odpadne vode. Po besedah direktorice Marjete Stražar bodo v decembru določeno število izvodov razdelili knjižnicam v lokalnem okolju ter šolam in vrtcem na območju občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Komenda, Trzin in Cerklje na Gorenjskem, da bi bile otrokom čim lažje dosegljive.

Domišljijska in izjemno poučna pravljica Vodna vila in čistilčki pripoveduje zgodbo o potovanju Vodne vile po onesnaženi vodi skozi čistilno napravo, kjer za njeno čistost poskrbijo različna čarobna bitja, vse tja do iztoka v Kamniško Bistrico, kjer jo z občudovanjem medse znova sprejmejo sestrice, varuhinje čiste vode, ki domujejo v reki. Ilustratorka Irena Režek, ki je leta 2010 diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in je doslej ilustrirala že enajst slikanic za otroke, v svoje pripovedne vsebine pogosto vključuje tematiko odpadnih voda, za svoje izvrstne animacije pa je v zadnjih letih prejela vrsto priznanj in nagrad. Slikanico je avtorica opremila tudi z družabno igrico, ki se jo lahko igra cela družina, z njo pa se bodo igralci na zabaven način seznanili s postopki čiščenja na CČN Domžale - Kamnik.

Božički darila poslali po škripcu

Splošno bolnišnico Jesenice so v sredo obiskali Božički, ki so otrokom na pediatrični oddelek kar po škripcu poslali igrače.

Urša Peternel

Božički, člani GRS Jesenice, so letos »dostavo« daril zaradi koronavirusa in gradbenih del v bolnišnici malce prilagodili. / Foto: Gorazd Kavčič

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice se kljub situaciji in ukrepom za preprečevanje širjenja okužb s covidom-19 trudijo, da pacienti doživijo vsaj nekaj prazničnega vzdušja. Tako so v sredo na obisk povabili Božičke, člane Gorske reševalne službe Jesenice, ki otroke na pediatričnem oddelku na ta način razveselijo vsako leto. A letos so se tudi dobri možje morali prilagoditi situaciji in so otrokom igrače na oddelek poslali kar po škripcu, njihovo plezanje s terase do vhoda v bolnišnico pa so mali bolniki spremljali z oken bolnišničnih sob. Zaradi upoštevanja koronaukrepov pa Božički letos v bolnišnico niso vstopili.

Ravno v času obiska Božičkov pa se je na porodnem oddelku rodil par dvojčkov, so povedali v bolnišnici, veseli, da je porodni oddelek v teh predpraznični dneh poln otroškega joka.

Kot je dejal pobudnik akcije Robert Sušanj iz GRS Jesenice, so letošnjo 'dostavo' daril morali prilagoditi situaciji. »Pomembno pa je, da ne razočaramo otrok, saj Božičke vsako leto težko čakajo in se jih iskreno veselijo. Zato smo si rekli, da bodo darila dobili, pa čeprav na malo drugačen način,« je povedal Sušanj in dodal: »Tudi v gorah, ne glede na vreme, nikogar ne pustimo na cedilu ...«

Tako so se štirje njihovi člani tudi letos spremenili v Božičke in poskrbeli za zabavno dopoldne pri vhodu v bolnišnico ter narisali nasmehe tako na obraze otrok kot tudi zaposlenih.

Na pediatričnem oddelku je sicer ta čas na srečo zelo malo bolnih otrok, v sredo jih bilo manj kot deset. Ker so šole zaprte in je doma tudi veliko vrtčevskih malčkov, je bistveno manj klasičnih respiratornih obolenj, kar se pozna na številu hospitalizacij. So pa na otroškem oddelku zdravili tudi že male bolnike s covidom-19.

Misli in verzi za praznične dni

V Medvodah se povezujejo na poseben način: pišejo misli, verze, razmišljanja in kratke pesmi na temo Stik. Na ogled so na razstavi, ki je del praznične okrasitve mesta, in tudi na spletu.

Maja Bertoncelj

Medvode – V nedeljo, 6. decembra, so v središču Medvod prižgali praznične luči. Del letošnjega decembrskega »dogajanja« je tudi kulturna akcija Stik, razstava, ki so jo odprli na Ta veseli dan kulture, 3. decembra, in spletna razstava, ki poteka ves december. Na brezstični način s tem povezujejo medvoško skupnost. Do konca decembra bo na ogled na prireditveni ploščadi ob Tržnici Medvode in na Facebooku na strani Kulturnega doma Medvode.

Vsako avtorsko delo je dobilo na razstavi mesto v svoji kroglici. »S prejetimi deli, torej avtorskimi verzi in pesmimi, posameznikovimi impresijami in risbami otrok, vse na temo Stik, smo do začetka decembra napolnili 140 kroglic. Te so v novoletno obarvani vizualni instalaciji povezane v več večjih krogel, ki simbolično predstavljajo našo sočutno skupnost. Krog kot geometrijski lik namreč v nas vzbudi občutke celovitosti, enosti, popolnosti pa tudi linije brez začetka in konca. To pa je pravzaprav tudi tisto, po čemer človek hrepeni že od začetka civilizacije in v teh težkih časih še bolj prihaja do izraza. Naše krogle simbolično predstavljajo sočutne lokalne skupnosti občank in občanov, ki se stikajo v razmišljanju o pomenu besede stik na lokacijsko brezstičen način,« je pojasnila Sabina Spanjol, koordinatorka in organizatorka kulturnega programa v Javnem zavodu Sotočje Medvode.

Kot pravi, dela še sprejemajo, objavljali jih bodo ves mesec na spletu in tudi na ta način ostali povezani kot skupnost – če ne drugače, vsaj na brezstičen način.

Z mislimi, verzi ... so napolnili kroglice, ki so v novoletno obarvani vizualni instalaciji povezane v več večjih krogel. Te simbolično predstavljajo medvoško sočutno skupnost. Na ogled so na prireditvenem prostoru ob Tržnici Medvode. / Foto: Peter Košenina

Podhodi za dvoživke v Hrašah čez dve leti

Maja Bertoncelj

Hraše – Hraše v medvoški občini veljajo za eno od črnih točk v Sloveniji za dvoživke v spomladanskem času. Vrsto let pa se kot nujna rešitev poudarja gradnja podhodov za dvoživke.

Kako daleč je projekt in njegova realizacija, smo vprašali na Direkcijo RS za infrastrukturo. »V času selitve dvoživk prihaja na delu ceste skozi naselje Hraše do večjega števila povozov dvoživk. Zaradi tega je Direkcija RS za infrastrukturo naročila izdelavo idejne zasnove za pridobitev projektnih pogojev za ureditev tega dela regionalne ceste Zbilje–Vodice z ukrepi za prehajanje dvoživk skozi naselje Hraše. Projekt bo predstavljen lokalni skupnosti in nato v primeru utemeljenih pripomb ustrezno dopolnjen. Izvedba podhoda z rekonstrukcijo ceste je predvidena v letu 2022,« so sporočili.

V Hrašah dvoživkam v spomladanskem času čez cesto sicer že vrsto let pomagajo številni prostovoljci in ob tem opozarjajo na nujnost trajne rešitve problematike.

Dolničar na čelu veslačev

Na volilni skupščini je bil za nov mandat izbran dosedanji predsednik Jošt Dolničar.

Vilma Stanovnik

Bled – Minuli konec tedna je Veslaška zveza Slovenije (VZS) izvedla virtualno volilno skupščino, na kateri je bil za nov štiriletni mandat soglasno izvoljen 48-letni Jošt Dolničar, ki je bil tudi edini kandidat za to funkcijo. Nekdanji veslač in trener, sicer pa član in predsednik ljubljanskega veslaškega kluba, je VZS uspešno vodil že dva pretekla mandata. Poleg predsednika so delegati veslaških klubov izvolili še izvršni in nadzorni odbor ter disciplinsko komisijo. Funkcijo sekretarja zveze bo še naprej opravljal Jernej Slivnik.

»Naši tekmovalci so v preteklem štiriletnem obdobju osvojili pet odličij na največjih tekmovanjih, pri čemer velja poudariti letošnji bron na evropskem prvenstvu do 23 let dvojca Krebs-Čas in srebrno odličje Rajka Hrvata na svetovnem pokalu 2019. Poleg tega pa smo dosegli še osem finalnih uvrstitev. V tem obdobju smo uspešno organizirali tudi SP Masters na Bledu z rekordno udeležbo skoraj pet tisoč udeležencev in pridobili tudi pet dodatnih prvenstev na Bledu, pri čemer nam je covid-19 žal odnesel letošnje svetovno prvenstvo. Trije naši predstavniki so tudi člani komisij svetovne veslaške zveze (FISA), kar nas še vedno uvršča med pomembne veslaške zveze na mednarodnem nivoju. Uspelo nam je zadržati glavna sponzorja Zavarovalnico Sava in Telekom Slovenije ter nekaj trenerjem in nekdanjim športnikom omogočiti zaposlitve v okviru evropskih projektov oziroma projektov ministrstva za izobraževanje, znanost in šport,« je pojasnil Dolničar in dodal, da trenutno iščejo rešitve glede selektorja, sam pa bo predlagal Jana Ilarja, s katerim bo sodeloval mednarodno priznani veslaški strokovnjak Morten Espersen. Poleg podpore doseganja vrhunskih rezultatov bo zveza zagotavljala potrebna sredstva za delo, radi pa bi imeli vsaj še kakšen klub, zlasti na Obali.

Umrl je nogometaš Marko Golić

Naklo – Prejšnji teden so se domači in športni prijatelji poslovili od ene izmed legend naklanskega nogometa Marka Golića. Marko je do leta 1979 vrsto let v prvi SNL zelo uspešno igral za kranjski Triglav, ko se je preselil v Strahinj, pa je prestopil in zaigral za Naklo. Njegov prispevek k razcvetu nogometa v Naklem je bil zelo velik. Že leta 1981 je ekipo, ki je igrala v gorenjski ligi, pripeljal kar do finala slovenskega pokala, kjer so šele v zadnjem delu igre izgubili z ekipo Maribora. Še vidnejši je bil njegov prispevek leta 1984, ko se je Naklo skozi naporne kvalifikacije uvrstilo v drugo SNL. Prav v teh razburljivih kvalifikacijah je bil gonilna sila ekipe, na zadnji, odločilni tekmi doma proti Kočevju pa je tudi dosegel enega od dveh zadetkov. V drugi SNL je igral do leta 1987, dosegel tudi štiri zadetke in pri 42 letih zaključil dolgoletno kariero. Njegovi soigralci so nato leta 1990 dosegli uvrstitev v prvo SNL, kjer so uspešno nastopali pet sezon. »Tudi kasneje je Marko še vedno živel s klubom in še naprej pomagal s prostovoljnim delom in nasveti. Marko se je pri 75 letih žal nenadoma poslovil od nas,« pravijo njegovi nogometni prijatelji.

Domžalčani do novih treh točk

Domžale – Nogometaši v Prvi ligi Telekom Slovenije so med tednom odigrali tekme 18. kroga. Ekipa Domžal je gostila Aluminij in zmagala z 2 : 1. Prvi zadetek za Domžale je dosegel Dario Kolobarić že v drugi minuti srečanja, a so nogometaši Aluminija izenačili v 14. minuti. Zmagoviti zadetek je v 62. minuti dosegel Sven Šoštarič Karić. Domžalčani v nedeljo gostijo Bravo.

V finalu vaterpolskega pokala Triglav in Kamnik

Kranj – Vaterpolisti so odigrali polfinale pokalnega tekmovanja. Calcit Kamnik je bila dvakrat boljši od Slovana Ljubljana (17 : 6, 18 : 11), Triglav pa je Koper 1958 najprej premagal v gosteh (11 : 5), na povratno tekmo pa Koprčanov ni bilo. Tako se bosta v finalu, ki bo v nedeljo ob 18. uri v Kranju pomerila Calcit Kamnik in Triglav. Tekmo boste v živo lahko spremljali na Tržič TV, spletni strani in youtube kanalu video2go.live ter na facebook profilu AVK Triglav Kranj.

Zmagi za favorizirani ekipi

Kranj – Na tekmah državnega hokejskega prvenstva je ekipa SIJ Acroni Jesenice v gosteh z 9 : 2 premagala Celjane, SŽ Olimpija pa je bila na Jesenicah z 8 : 0 boljša od Hidrie Jesenice. V Mednarodni hokejski ligi je v jutri ob 18. uri v Kranju na sporedu tekma med Triglavom in Hidrio Jesenice.

Najboljša Lampičeva in Roglič

Smučarska tekačica Anamarija Lampič, kolesar Primož Roglič in moška rokometna reprezentanca so po izboru Društva športnih novinarjev Slovenije najboljša posameznika in ekipa letošnjega leta.

Vilma Stanovnik

Kranj – Na tradicionalni prireditvi, ki pa je v 53. izvedbi potekala kar v studiu Televizije Slovenija z neposrednim prenosom ter prvič v zgodovini brez gledalcev, je Društvo športnih novinarjev Slovenije podelilo pokale najboljšim športnikom v minulem letu. Hkrati smo se spomnili številnih odličnih dosežkov naših športnic, športnikov, ekip in tudi mladih upov v letošnjem letu, ki je bilo zaradi pandemije covida-19 posebno. Športni koledar pa je bil osiromašen predvsem zaradi prestavitve dveh največjih dogodkov, olimpijskih iger ter evropskega prvenstva v nogometu, pa tudi zaradi odpovedi številnih drugih tekmovanj.

Prvič je naziv najboljše športnice leta dobila Anamarija Lampič, ki je med drugim osvojila tretje mesto v sprinterskem seštevku svetovnega pokala in bila v zbiru sprintov najboljša tudi na prestižni novoletni turneji Tour de Ski. Za njo sta se uvrstili golfistka Ana Belac in boksarka Ema Kozin. »Ponosna sem, saj gre za res lepo nagrado in potrditev, da dobro delam,« je dejala 25-letnica iz Valburge Anamarija Lampič.

Primož Roglič, ki je med drugim ubranil naslov zmagovalca na Dirki po Španiji in bil drugi na Dirki po Franciji, je bil najboljši slovenski športnik že lani. Letos je v glasovanju ugnal prijatelja in tekmeca Tadeja Pogačarja. Sledila sta zvezdnik lige NBA Luka Dončič in svetovni prvak razreda MXGP Tim Gajser.

Pokal za najboljšo ekipo je dobila rokometna reprezentanca Slovenije, ki je bila januarja četrta na evropskem prvenstvu. »Zagotovo je to lepa nagrada in za nas velika čast. Vesel in ponosen sem, da sem bil del reprezentance, a bi znova poudaril, da bi takoj zamenjal za medaljo, kot leta 2017, ko smo jo osvojili, pa je bila košarkarska reprezentanca pred nami,« je povedal Škofjeločan Jure Dolenec, član Barcelone in kapetan naše reprezentance.

Pokal za najbolj obetavno mlado športno osebnost je dobil Ptujčan Kristjan Čeh, ki se je v sezoni, ko ni bilo največjih atletskih tekmovanj, na večjih atletskih mitingih izstrelil v svetovni vrh meta diska.

Anamarija Lampič, članica TSK Triglav Kranj, je zasluženo osvojila naslov najboljše slovenske športnice. / Foto: Gorazd Kavčič

Primož Roglič in Tadej Pogačar sta bila skupaj izbrana za najboljša cestna kolesarja sezone v Sloveniji. Nagrado sta prejela od Kolesarske zveze Slovenije na virtualni prireditvi Večer zvezd 2020.

Podporo dobil tudi od skakalcev

Novi glavni trener slovenske moške skakalne A-reprezentance je 32-letni Robert Hrgota, ki je na tem mestu zamenjal Gorazda Bertonclja. Trenersko pot je začel pri mlajših selekcijah kranjskega Triglava.

Maja Bertoncelj

Ljubljana – V torek je bila znana odločitev, da bo po znanih dogodkih v Planici skakalno A-reprezentanco do konca sezone vodil Robert Hrgota, ki je bil do zdaj pomočnik glavnega trenerja Gorazda Bertonclja.

»Glede na vso situacijo, ki se je dogajala, je bilo malce težje z veseljem prevzeti to funkcijo. Potem ko se je vse skupaj malo umirilo, ko so se glave malo ohladile, pa sem to vlogo sprejel z velikim ponosom. Bo kar zahtevna, stopam v velike čevlje, a s pozitivno energijo in zagonom, ki ga imamo, se tega izziva ne bojim. Imeli smo že pogovor s fanti. Izkazali so mi podporo, rekli, da mi bodo sledili, tako da se po tem sestanku počutim še bolj zadovoljnega, pomirjenega in se še bolj veselim dela z njimi. Verjamem vase in v fante in oni verjamejo vame. Že doslej smo se dobro ujeli. Z manjšimi korekcijami bomo sezono peljali naprej,« je v sredo pojasnil novi glavni trener slovenske A-skakalne reprezentance. Hrgota je nekdanji smučarski skakalec, skakal je za SSK Velenje. Potežavah s kolenom je kariero zaključil leta 2014, takoj pa se je podal v trenerske vode, kjer je pri SK Triglav Kranj najprej treniral najmlajše, postopoma pa je napredoval po starostnih kategorijah vse do mesta glavnega trenerja slovenske A-reprezentance. Novo funkcijo je sicer opravljal že v soboto in nedeljo na svetovnem prvenstvu v poletih v Planici, ta konec tedna pa bo imel zastavico v rokah na tekmah svetovnega pokala v Engelbergu v Švici, kamor je odpotovala sedmerica skakalcev, in sicer Anže Lanišek, Bor Pavlovčič, Peter Prevc, Tilen Bartol, Domen Prevc, Rok Justin in Cene Prevc. »Cilj je ohranjati mirne glave in se osredotočiti na dobre skoke, predvsem pa si želim, da bi bili vsi zdravi. Ni se veliko govorilo, a naš trenutno najboljši Anže Lanišek je imel že v Planici težave s hrbtom. S kakšnimi rezultatskimi cilji pa ozračja ne želim še bolj napenjati,« pravi novi glavni trener. V Švici bo vlogo pomočnika opravljal Gašper Vodan. »Potrebujemo novega Hrgoto, torej človeka na mestu, ki sem ga prej opravljal jaz. Vzel si bom čas za izbor, čeprav vem, da ga prav veliko nimam. Ob sebi želim imeti močno sidro, ki bo barko držalo pri miru,« je povedal Hrgota in dodal, da mu je vso pomoč v teh zadnjih težkih dneh izkazal tudi dosedanji glavni trener Bertoncelj: »Ne glede na to, da je ponudil umik, mi je stal ob strani. Pošilja mi ves material za nazaj in ponudil mi je pomoč, če jo bom potreboval. Zelo sem mu hvaležen za vse. Danes se je srečal s fanti, jim stisnil roko in rekel, da navija zanje. Podarili so mu dres s svojimi podpisi.«

Po Engelbergu skakalce čaka državno prvenstvo, nato pa novoletna turneja. Danes pa sezono svetovnega pokala začenjajo smučarske skakalke. Tekmovale bodo v Ramsauu v Avstriji. Nastopile bodo Nika Križnar, Urša Bogataj, Špela Rogelj, Katra Komar, Jerneja Brecl in Maja Vtič. V konkurenci ne bo Eme Klinec, ki je bila pozitivna na testiranju za covid-19.

Robert Hrgota je novi glavni trener slovenske skakalne A-reprezentance. / Foto: Matevž Peršin

Potrdili novo dokapitalizacijo

Delničarji Lona so na ponedeljkovi skupščini potrdili novo dokapitalizacijo v znesku do šest milijonov evrov, ki bo hranilnici omogočila nadaljnjo rast poslovanja.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Delničarji Hranilnice Lon so na ponedeljkovi virtualni skupščini pooblastili upravo, da v roku treh let od vpisa sprememb statuta v sodni register enkrat ali večkrat poveča osnovni kapital z izdajo največ 80 tisoč novih delnic oziroma za največ šest milijonov evrov, tako da bi po povečanju osnovni kapital znašal največ 17,4 milijona evrov. Uprava bo za vsako povečanje osnovnega kapitala morala pridobiti soglasje nadzornega sveta, pri vsakem povečanju pa bo, po predhodnem soglasju nadzornega sveta, lahko upoštevala prednostno pravico obstoječih delničarjev do vpisa novih delnic, lahko pa bo to pravico tudi v celoti ali delno izključila.

V Hranilnici Lon so izvedli skupščino na daljavo, v virtualni obliki. To je bila prva virtualna skupščina delniške družbe v Sloveniji.

Kot pojasnjujejo v Lonu, so junija zaključili prvo fazo dokapitalizacije v znesku 2,93 milijona evrov, s katero so zadostili zgolj nujnim potrebam po kapitalu za nemoteno poslovanje v obstoječem obsegu. Na predlog enega od glavnih delničarjev pa so se odločili za novo dokapitalizacijo, s katero si bo hranilnica zagotovila dolgoročno finančno stabilnost ter zadostila pričakovanim regulatornim kapitalskim zahtevam in lastnim strateškim ciljem. Kapitalska okrepitev bo hranilnici omogočila rast poslovanja in tudi lažje premagovanje težav, ki jih je povzročila epidemija novega koronavirusa. Epidemija namreč pomembno vpliva na poslovanje bank in hranilnic, ki morajo zaradi slabitve portfelja namenjati več kapitala za slabitve in rezervacije.

Skupščina delničarjev tokrat ni bila v Lonovi poslovni stavbi v Kranju (na sliki), ampak je potekala v virtualni obliki. / Foto: Gorazd Kavčič

Na skupščini, ki jo je uprava (predsednik dr. Imre Balogh in član Rudi Žeslin) sklicala na zahtevo delničarja GIC Gradnje, so potrdili tudi spremembe v nadzornem svetu. Namesto Iga Grudna, ki ga je nadzorni svet imenoval za člana uprave hranilnice, so za novega člana nadzornega sveta izvolili Milana Zaletela, skupščina pa je z mesta člana nadzornega sveta odpoklicala Miha Šlambergerja in Toneta Ropa ter na njuno mesto izvolila Marka Garbajsa in Uroša Vidoviča. V petčlanskem nadzornem svetu še naprej ostajata Christoph Geymayer v vlogi predsednika in Tomaž Kern.

V Vseslovenskem združenju malih delničarjev si že dlje časa prizadevajo za izstop manjšinskih delničarjev iz lastništva Hranilnice Lon. Združenje je doslej zastopalo 31 delničarjev, ki imajo skupno 1,2 odstotka delnic; polovico teh delnic so v soglasju z delničarji tudi že prodali.

Kot so še sporočili iz Lona, so na skupščini z večino glasov tudi potrdili odvzem glasovalnih pravic podjetjem, ki jim je Kai Dai prodal delež in so verjetno povezana z njim.

Priznanja tujim investitorjem

Priznanje javne agencije Spirit je prejelo tudi podjetje iSystem Labs iz Trzina.

Simon Šubic

Ljubljana – Javna agencija Spirit Slovenija je letos priznanja za najboljše tuje investitorje (FDI Award Slovenia 2020), ki so v preteklem letu ustvarili izjemne rezultate in prispevali k razvoju slovenskega gospodarstva, podelila štirim podjetjem, med njimi tudi podjetju iSystem Labs iz Trzina v kategoriji »pametno«. Atlantic Droga Kolinska je prejela nagrado v kategoriji pomemben zaposlovalec, Belinka Perkemija v kategoriji »zeleno« in TKK s Srpenice v kategoriji »ustvarjalno«.

Trzinsko podjetje iSystem Labs, ki je del mednarodne skupine iSYSTEM, se osredotoča na razvoj in proizvodnjo razvojnih ter testnih orodij za mikroprocesorje in mikrokrmilnike, ki se tržijo pod blagovno znamko iSYSTEM. Njihovi kupci so globalna podjetja v avtomobilski, letalski in medicinski industriji, ki v Sloveniji izdelana orodja uporabljajo za razvoj in testiranje elektronike oz. naprav, od katerih so odvisna človeška življenja oziroma bi bila le-ta lahko ogrožena v primeru nepravilnega delovanja naprave. Trzinsko podjetje je v letu 2019 ustvarilo za šest milijonov evrov prihodkov, čisti poslovni izid pa je znašal skoraj 1,7 milijona evrov. Lani so imeli 42 redno zaposlenih, dodana vrednost na zaposlenega pa je znašala malo več kot 98.305 evrov. Celotno proizvodnjo izvozijo na tuje trge, predvsem v Nemčijo, ki ji sledijo Kitajska, ZDA in Indija. »Nagrado so prejeli, saj so v svetovni vrh v svoji panogi prišli predvsem po zaslugi visoko izobraženih, talentiranih in učinkovitih zaposlenih, ki delajo v razvoju in proizvodnji ter strankam nudijo izvirne rešitve in tehnično podporo,« so razložili v Spiritu Slovenija.

Priznanja najboljšim tujim investitorjem v Sloveniji podeljujejo že od leta 2006, med prejemniki pa so pogosto tudi gorenjska podjetja. Lani sta ga na primer prejela kranjski Iskraemeco in Swarco Lea iz Lesc, v letu 2018 RLS Komenda, Fraport Slovenija z Zgornjega Brnika, Bosch Rexroth Škofja Loka, še leto prej pa LPKF iz Naklega in Kuehne + Nagel, ki deluje na letališču Jožeta Pučnika na Brniku.

Zbirateljski in spominski kovanci

Banka Slovenije je ob trideseti obletnici plebiscita za samostojno Slovenijo izdala zbirateljske kovance, ob petstoti obletnici rojstva Adama Bohoriča pa spominske kovance.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Kovanci bodo od 23. decembra dalje naprodaj pri blagajniškem okencu Banke Slovenije, v izbranih poslovalnicah Deželne banke Slovenije in v družbi Moro & Kunst. Spominski kovanci so zakonito plačilno sredstvo v vseh državah evrskega območja, zbirateljski kovanci pa le na območju Slovenije.

Osrednji motiv zbirateljskih kovancev ob trideseti obletnici plebiscita je igra številk datuma plebiscita na eni strani kovanca ter napisa Samostojna država na drugi strani, pri tem pa so črke in številke v različnih ravneh. Na voljo bo petsto zlatnikov po ceni 420 evrov, tisoč srebrnikov po 50 evrov, 40 tisoč dvokovinskih kovancev (navadnega kovanja) po tri evre in 750 dvokovinskih kovancev za tri evre v tehniki visokega sijaja po 16 evrov.

Zbirateljski kovanec (sprednja in zadnja stran) ob trideseti obletnici plebiscita o samostojnosti in neodvisnost Slovenije / Foto: arhiv Banke Slovenije

Na spominskem kovancu ob petstoti obletnici rojstva Adama Bohoriča je večjezični slogan z naslovnega lista Bohoričeve latinsko-slovenske slovnice Proste zimske urice. Slovenski del slogana je tiskan v bohoričici, v ozadju slovenskega napisa je isti slogan zapisan v latinščini. V prodaji bo 990.500 kovancev navadnega kovanja po nominalni vrednosti dva evra in dva tisoč kovancev v tehniki visokega sijaja po ceni 15 evrov.

Banka Slovenije je za izdajo pripravila tudi zbirke evrskih kovancev z letnico 2020, v zbirki so vsi kovanci – od enega centa do dveh evrov ter spominski kovanec za dva evra in zbirateljski za tri evre. Za navadne zbirke kovancev je cena 25 evrov, za tiste v tehniki visokega sijaja pa 70 evrov.

Dodatna varnost pri spletnih plačilih

Banke bodo s 1. januarjem uvedle dodatne varnostne elemente pri plačevanju preko spleta.

Cveto Zaplotnik

Kranj – V zadnjih letih je zaradi uporabe novih tehnologij prišlo do izjemnega porasta spletnih in mobilnih plačil. Evropska direktiva o plačilnih storitvah, ki jo je v svoj pravni red vnesla tudi Slovenija, omogoča širitev konkurenčnosti in inovacij na tem področju, hkrati pa določa tudi ukrepe za večjo zaščito spletnih plačil. Med takšne ukrepe sodi tudi uvedba strožjih varnostnih zahtev za preverjanje pristnosti imetnika kartice oziroma tako imenovane močne avtentifikacije, tako za fizične kot pravne osebe. Od 1. januarja dalje pri nakupovanju na spletnih prodajnih mestih ne bo več zadostovalo potrjevanje z enkratnim geslom, prejetim preko SMS-sporočila, ampak bo potrebna uporaba dveh od treh varnostnih elementov, ki so med seboj neodvisni in dokazujejo, da je plačnik resnični imetnik plačilne kartice. Varnostni elementi so določeni s tremi načeli: nekaj, kar veste (geslo, koda PIN ali odgovor na varnostno vprašanje), nekaj, kar imate (pametni telefon ali druga mobilna naprava) in nekaj, kar ste (prstni odtis, roženica, obraz, glas). »Ker bodo rešitve in načini izvajanja možne avtentifikacije pri bankah in hranilnicah različni (na primer potrjevanje spletnih plačil preko mobilne denarnice, mobilne banke ali namenske aplikacije ...), svetujemo, da se s spremembami pravočasno seznanite oziroma se za več informacij obrnete na svojo banko ali hranilnico,« sporočajo iz Združenja bank Slovenije, kjer tudi vsem, ki plačujejo preko spleta, svetujejo, da naj pri plačevanju skrbno in odgovorno ravnajo s kartico, mobilnim telefonom, tablico in gesli.

Lažje do podatkov iz kazenskopravnih evidenc

Simon Šubic

Kranj – Podatke iz kazenskopravnih evidenc je trenutno mogoče pridobiti brez varnega elektronskega podpisa, so sporočili z ministrstva za pravosodje. V praksi to pomeni, da lahko zdaj zahtevek za potrdilo vložite po elektronski pošti, zraven priložite podpisan izpolnjen obrazec in to pošljete na elektronski predal ministrstva za pravosodje (ke.mp@gov.si). Vročitev potrdila še vedno poteka po fizični pošti. Tak način pridobivanja podatkov je mogoč na podlagi sprejetega vladnega odloka o začasnih ukrepih v upravnih zadevah, ki velja do konca epidemije, vendar največ tri mesece. Vročanje potrdil bo glede na posebno naravo osebnih podatkov v kazenskopravnih evidencah potekalo kot doslej.

Veljati so začele tudi spremembe in dopolnitve pravilnika o evidencah prekrškovnih organov, evidenci pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških, skupni evidenci kazenskih točk v cestnem prometu ter skupni informacijski infrastrukturi, s katerimi se med drugim spreminjajo obrazci zahtevkov za izdajo potrdil iz evidenc. Novi obrazci, ki so uporabniku bolj prijazni in jasnejši, so na razpolago na strani ministrstva za pravosodje.

Hkrati je bila prenovljena tudi vsebina spletnih strani glede izdajanja potrdil iz teh evidenc. Dodana je bila tudi telefonska številka (01/369 55 09), kjer so državljanom 24 ur na dan na telefonskem odzivniku na razpolago osnovna pojasnila glede potrdil iz kazenskopravnih evidenc.

Podaljšali mirovanje rokov v sodnih postopkih

Simon Šubic

Kranj – Vlada je v sredo sprejela sklep o začasnem prenehanju teka rokov za uveljavljanje pravic strank v sodnih postopkih, ki so določeni z zakonom, za obdobje od 20. decembra do 10. januarja 2021. Predlog za začasno prenehanje teka rokov je podal predsednik vrhovnega sodišča, vlada pa je podoben sklep sprejela že za obdobje od 20. novembra do 19. decembra.

Kaj vladni sklep pomeni v praksi? Če ste npr. prejeli poziv sodišča za odgovor na tožbo z rokom 30 dni od njene vročitve, se je tridesetdnevni rok za odgovor na tožbo prekinil in bo ponovno začel teči 10. januarja, če seveda ne bodo obdobja prenehanja teka rokov še podaljšali. Pomembno je tudi vedeti, da sklep vlade o prenehanju teka rokov velja samo za sodne postopke, ne pa tudi za upravne, kjer za zdaj ne mirujejo.

Ni si hotel nadeti maske

Kranj – Kranjski policisti so v torek obravnavali moškega, ki v trgovini hotel uporabljati zaščitne maske. Zavrnil je tudi novo masko, ki sta mu jo ponudila policista. Zaradi kršitve ga zdaj obravnavajo v prekrškovnem postopku, so pojasnili na Policijski upravi Kranj in opozorili, da je uporaba maske v zaprtih javnih krajih oziroma prostorih še vedno obvezna.

V avtu našli kup oblačil

Kranj – Kranjski policisti so v sredo obravnavali prijavo trgovca zaradi poskusa tatvine v prodajalni. Moškega in še štiri druge osebe z Dolenjskega so policisti kaznovali zaradi kršitve odloka o prepovedi prehajanja mej občin, pri njih pa so v vozilu našli tudi več kosov oblačil, za katere bodo ugotavljali izvor. Oblačila so jim zasegli.

Tatvina gradbenih plošč

Mengeš – V Mengšu je nekdo vlomil na gradbišče in odtujil gradbene plošče. Tat je povzročil za okoli petsto evrov gmotne škode.

Trije Afganistanci v priklopniku

Jesenice – Policisti so v začetku tedna zaradi nedovoljenega prehoda državne meje na Jesenicah na podlagi prijave obravnavali tri državljane Afganistana, ki so se skrivali v priklopniku tovornega vozila. Vsi so podali namero za priznanje mednarodne zaščite, zato so jih prepeljali v azilni dom.

Razrešili predsednico kranjskega okrožnega sodišča

Sodni svet je razrešil predsednico Okrožnega sodišča v Kranju Janjo Roblek. Vzrok je bila napaka pri uvrstitvi dvanajstih sodnikov v (višje) plačne razrede, ki jo je sama odkrila in tudi že odpravila, del nastale škode pa je povrnila celo iz lastnega žepa.

Simon Šubic

Kranj – Sodni svet, ki ga vodi Erik Kerševan, je 10. decembra okrožno sodnico Janjo Roblek razrešil s funkcije predsednice Okrožnega sodišča v Kranju, je razvidno iz zapisnika zadnje seje, ki so ga v sredo objavili na spletni strani sodnega sveta. Sklep je bil sprejet na podlagi prve točke prvega odstavka 64. člena zakona o sodiščih, ki pravi, da se predsednik sodišča razreši s funkcije predsednika, če zadev sodne uprave ne opravlja v skladu s predpisi ali merili za kakovost dela sodišč ali če jih ne opravlja pravočasno. Razlogi za razrešitev uradno še niso bili predstavljeni, a je v zadnjih dneh postalo znano, da je sodni svet postopek razrešitve uvedel zaradi nepravilnosti pri uvrščanju sodnikov v plačne razrede.

Janja Roblek, ki je Okrožno sodišče v Kranju vodila zadnjih osem let, v preteklosti pa je bila tudi predsednica Slovenskega sodniškega društva, odločitve sodnega sveta ne komentira, niti še ni prejela odločbe. »Ko prejmem odločbo, se bom odločila, ali bom sprožila upravni spor,« je povedala. Potrdila pa je medijske objave, da je bil vzrok za postopek njene razrešitve nepravilno uvrščanje kranjskih sodnikov v plačne razrede, in glede tega navedla nekaj dejstev.

»Prišlo je do napake in dvanajst sodnikov je bilo uvrščenih v napačne plačne razrede, in sicer v višje od začetnih, ker sem zaupala direktorici sodišča in vodji kadrovske službe, da se je na tem področju praksa spremenila. Do te napake pri uvrščanju ni prišlo samo na našem sodišču,« je razložila Roblekova. Eden od teh sodnikov je leta 2018 hitreje napredoval, o njegovi prošnji je odločal Sodni svet, ki je bil takrat soočen s to napako, a ni opozoril, da bi bilo karkoli narobe s tako uvrstitvijo, zato se je napačno uvrščanje nadaljevalo, je poudarila.

»Odločitev o razrešitvi predsednice Okrožnega sodišča v Kranju je Sodni svet utemeljil na ugotovitvi, da je pri poslovanju navedenega sodišča v daljšem časovnem obdobju prihajalo do nepravilnega uvrščanja novoizvoljenih sodnikov v plačne razrede, ki ni imelo podlage v obstoječi zakonodaji, in da je za to napako odgovorna predsednica sodišča,« so pojasnili na sodnem svetu.

»Napako sem odkrila sama, potem ko sem bila letos konec januarja na izobraževanju, na katerem so nam predstavili problem uvrščanja sodnikov v plačne razrede in težave v zvezi s tem. Takoj sem pristopila k odpravljanju napake, sodnike o njej obvestila in jim izdala nove odločbe, s katerimi sem jih uvrstila v pravilne plačne razrede,« je nadaljevala. Nekateri sodniki so nato vložili pritožbe, po pravnomočnosti odločb pa je z vsemi dvanajstimi sodniki sklenila dogovore. »Vsi so se zavezali vrniti preveč izplačane plače, nekateri vse, drugi skladno z omejitvijo iz 3a člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Razliko do popolnega poplačila sem poravnala sama. Tudi sodnik, ki je hitreje napredoval, se je zaradi zavedanja odgovornosti sodniške funkcije strinjal, da se uvrsti v pravilni plačni razred. Tako so sedaj vsi sodniki uvrščeni v pravilne plačne razrede, nova škoda ne nastaja več,« je še povedala Roblekova, ki sicer kljub sklepu o razrešitvi do nadaljnjega še vedno vodi kranjsko okrožno sodišče.

Janja Roblek Okrožno sodišče v Kranju vodi že od konca avgusta 2012. / Foto: Tina Dokl

Dvanajst novih sodnikov Okrožnega sodišča v Kranju je bilo dlje časa razvrščenih v previsoke plačne razrede. Napaka je zdaj že odpravljena. / Foto: Tina Dokl

Sodni svet: za napako odgovorna Roblekova

S sodnega sveta so nam včeraj odgovorili, da je bil sklep o razrešitvi sprejet zaradi ugotovitve, da je pri poslovanju Okrožnega sodišča v Kranju v daljšem časovnem obdobju prihajalo do nepravilnega uvrščanja novoizvoljenih sodnikov v plačne razrede, ki ni imelo podlage v obstoječi zakonodaji, in da je za to napako odgovorna predsednica sodišča. »V zvezi s tem je sodni svet izvedel postopek skladno z zakonom, ugotovil vsa pomembna dejstva in pridobil mnenji ministrice za pravosodje in predsednika vrhovnega sodišča. Razlogi bodo predstavljeni v obrazloženi odločbi, ki bo v zvezi s tem izdana,« so pojasnili.

Določanje plač sodnikom na podlagi njihovega pravilnega in zakonitega uvrščanja v plačne razrede je neposredna odgovornost predsednika sodišča in je tako predmet zakonitega poslovanja s proračunom sodišča kot eden od pomembnejših in občutljivejših vidikov neodvisnega položaja sodnikov, so poudarili. Neupoštevanje zavezujočih predpisov na tem področju v daljšem časovnem obdobju je zato okoliščina, ki je po oceni sodnega sveta ni bilo mogoče spregledati pri presoji obstoja razlogov za razrešitev po 64. členu Zakona o sodiščih, še posebej ob dejstvu, da je tako ravnanje odstopalo od prakse vseh drugih okrožnih sodišč (taka nezakonitost se je pojavila le še v dveh primerih na enem drugem sodišču), so navedli. »Tega ne spremeni dejstvo, da se je v konkretnem primeru predsednica sodišča na ugotovljene nepravilnosti odzvala na etičen in odgovoren način ter prevzela konkretno odgovornost, kar sicer za primer ugotovljene nezakonitosti predvideva 3.a člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki določa ravnanje v primeru nezakonito izplačanih zneskov plač in obveznost povrnitve škode, ki je v zvezi s tem nastala,« so še razložili.

Sodni svet je sicer v zadnjih štirih letih razrešil dva predsednika sodišča.

Gorenjska *Gremo gor.*

Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati

Regionalno razvojno načrtovanje

Naša prednostna naloga je načrtovanje regionalnega razvoja, ki mora biti rezultat sodelovanja med lokalno, regijsko in nacionalno ravnjo.

Franja Gabrovšek Schmidt

S povezovanjem in sodelovanjem so tako pripravljeni načrti tudi dejanski odraz stanja, potreb in želja regije, ki so ji namenjeni. Leto 2020 je leto načrtovanja za prihodnjo finančno perspektivo tako na evropski, nacionalni kot tudi regijski ravni. Evropski svet je junija dosegel dogovor o proračunu Evropske unije, ki obsega tako večletni finančni okvir 2021–2027 kot tudi nov instrument Evropska unija naslednje generacije. Podlaga za črpanje sredstev v Sloveniji bo nov (operativni) program ter Nacionalni načrt za črpanje sredstev iz Mehanizma za okrevanje in odpornost.

Na regionalni ravni pa je temeljni strateški in programski dokument, ki opredeljuje glavne smernice in prednostne naloge razvoja regije, Regionalni razvojni program. Konec lanskega leta smo na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo posredovali Strateški del Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021–2027. V tem letu pa smo nadaljevali s pripravo Programskega dela, ki vključuje ukrepe in regijske projekte. Glavnina dela je bila namenjena pripravi in oblikovanju vsebin posameznih projektov s strani nosilcev ter dogovarjanju z nacionalno ravnjo glede financiranja. Dejstvo je, da je v zadnjem desetletju razvoj slovenskih regij v veliki meri temeljil prav na sredstvih evropske kohezijske politike, ki so bila tudi skorajda edini vir za ključne projekte posameznih občin in regij.

Del razvojnih sredstev pride v regije tudi v okviru mehanizma, imenovanega Dogovor za razvoj regije, ki nam omogoča, da se znotraj regije uskladimo in z državo dogovorimo o sofinanciranju ključnih projektov za občine in regijo. V sklopu Dogovora za razvoj regije ima Gorenjska trenutno vključenih dvajset projektov v skupni višini dobrih 74,5 milijona evrov in dobrih 30,5 milijona evrov sofinanciranja iz nacionalnih in evropskih sredstev. Sredstva so namenjena projektom v podporo podjetništvu, trajnostni mobilnosti, vodooskrbi in čiščenju odpadnih voda.

Gorenjska regija ima dokaj ugodne vrednosti kazalnikov razvitosti, razvojnih možnosti in ogroženosti. Indeks razvojne ogroženosti se z leti izboljšuje predvsem na račun relativno ugodnih kazalnikov zaposlenosti, brezposelnosti in izobrazbe delovne sile, ki so boljši od slovenskega povprečja. Slabša in podpovprečna je v regiji gospodarska aktivnost.

V skladu z začrtano vizijo razvoja regije želimo, da je:

– Gorenjska enakomerno razvita in poseljena regija s priložnostmi za vse, energetsko varčna in čista ter dostopna in prometno varna regija in

– gorenjsko gospodarstvo inovativno in trajnostno.

Za nadaljnji razvoj pa so nujno potrebna razvojna sredstva, tako nacionalna kot evropska, s pomočjo katerih se bodo lahko realizirali tudi v okviru Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021–2027 začrtani projekti.

Karavanke – pogorje, ki povezuje

Čezmejno sodelovanje dvanajstih partnerjev pod vodstvom BSC Kranj je prineslo nov veter razvoja turizma v pogorje na obeh straneh meje.

Barbara Špehar

V Regionalni razvojni agenciji Gorenjske – BSC Kranj že dve desetletji uspešno sodelujemo z organizacijami na avstrijskem Koroškem. Razvojne agencije, občine in podjetja od Podkloštra do Železne Kaple povezujemo z gorenjskimi institucijami. Z združenimi močmi in najrazličnejšimi znanji si prizadevamo za napredek ter skladen razvoj dveh mejnih regij, Gorenjske in avstrijske Koroške.

V zadnjih treh letih smo bili najbolj dejavni na območju Karavank. Čezmejno sodelovanje 12 partnerjev pod vodstvom BSC Kranj je prineslo nov veter razvoja turizma v pogorje na obeh straneh meje. Projekt Alpe Adria Karavanke, za katerega smo pridobili 2,1 milijona evrov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, je prispeval k večji prepoznavnosti Karavank, njihovemu strateškemu

Razgled z Golice / Foto: arhiv PZS

razvoju in razvoju turističnih produktov ter obsežni nadgradnji infrastrukture za kolesarje, pohodnike in ljubitelje zimskih doživetij.

Več kot 40 lokacij v Karavankah je bilo opremljenih z novo infrastrukturo, med katerimi so najbolj opazni: turnokolesarska pot Trans Karavanke in adrenalinska gorskokolesarska pot Predigra, razširitev pohodniške Panoramske poti, nov gorskokolesarski učni center Pristava, otroški zimski park na Zelenici, zimski učni center na Jezerskem ter nova oprema v planinskih kočah na Golici, pri izviru Završnice, na Zelenici, na Kofcah in pod Storžičem. Več kot 1.200 udeležencev je na 50 izobraževalnih in promocijskih dogodkih pridobilo nova znanja in izkušnje.

Ob zaključku projekta lahko zadovoljno in ponosno rečemo, da smo s svojimi aktivnostmi prispevali dodatno zvezdico kakovosti k doživetjem na čezmejnem območju Karavank. Naj bo to vabilo za obisk Karavank v prihodnosti.

Skupaj gremo naprej

Rok Šimenc, direktor Regionalne razvojne agencije Gorenjske – BSC Kranj

Rok Šimenc

Spremenjen način življenja in »virusne motnje«, ki so zaznamovale leto 2020, bodo zagotovo pustile dolgoročne posledice v naši širši in ožji družbi. Letošnje leto nam je dalo priložnost, da razmislimo, kako naprej. Dalo nam je možnost pregleda dosedanjih kompetenc in omogočilo miselni preskok v nadaljnji razvoj.

Pa vendarle se moramo vprašati, kam želimo priti, tudi v luči nove EU-perspektive, ki nam ponuja še veliko večje možnosti za razvoj kot do sedaj. Moramo jasno izraziti svoje mnenje in potrebe in se ne samo zadovoljiti s »kozmetičnimi« usmeritvami ter inercijsko nadaljevati dosedanje delo. Potrebujemo več!

V slovenskih regijah smo se tega lotili odgovorno. Pripravili smo Regionalne razvojne programe, ki na eni strani sledijo usmeritvam Evropske unije, na drugi strani pa podpirajo naše regijske in lokalne prioritete.

Tako lahko povzamemo, da so nam ljudje najpomembnejši. Mlade vpenjamo v regijo s štipendijsko shemo in jih v okviru podjetniških inkubatorjev podpiramo pri vstopu v poslovni svet. Sodelujemo pri razvoju poslovnih con in nudimo kakovostno svetovalno podporo. Seveda ne smemo pozabiti na regijsko bolnišnico na Jesenicah, ki že poka po šivih. Smo regija, ki je daleč od doseganja vsaj povprečnih zdravstvenih standardov, tako prostorskih kot kadrovskih. Temu mora slediti tudi skrb za starejše prebivalce regije.

Pomembna segmenta sta tudi samooskrba in povezanost regije, tako na prehranskem kot energetskem področju, kamor sodita tudi mobilnost in uvajanje alternativnih goriv. Na Gorenjskem ustvarimo kar 25 odstotkov celotnega slovenskega turizma, čemur bodo prisluhnili projekti, usmerjeni k pospeševanju razpršenega turizma in tako posledično umirjanju pritiska turistov na vodilne turistične kraje v regiji z višanjem kakovosti storitev. Vzporedno z vsemi aktivnostmi pa moramo imeti stalno pred očmi skrb za okolje in odgovorno rabo prostora.

To je le peščica usmeritev, ki smo jih oblikovali v razvojno matriko s strateškimi cilji, pričakovanimi merljivimi rezultati, prioritetami in projekti.

Zato smo se tudi na regionalni agenciji BSC Kranj temeljito lotili organizacijskih sprememb. Te nam bodo omogočile razvijati projekte, ki ciljno zasledujejo regijske potrebe, in tako dosegati visoko regijsko dobrobit.

Eden izmed ključnih dejavnikov prihodnjega uspeha je tudi skrbno načrtovan nacionalni razvoj. Ta mora temeljiti na regionalnih razvojnih načrtih, saj jih le tako lahko tudi podpira. Nerazumna je tudi delitev države na »nerazviti« vzhod in »razviti« zahod, ki ne vzdrži razumne kritične presoje in postavlja omejitve.

Vsekakor se strinjam z usmeritvami EU, ki pravijo, da moramo živeti v inovativni, zeleni, povezani in socialni Evropi, ki je blizu ljudem. Čeprav se to zadnje morda sliši kot prazna floskula, ne smemo dovoliti, da bo razvoj prepuščen le peščici izbranih.

Vztrajati moramo pri premišljenem načrtovanju. Načrtovanje je živ organizem in do danes še nismo izumili boljšega mehanizma ustvarjanja svoje prihodnosti. Kot pravi znani francoski pisatelj Antoine de Saint-Exupéry: »Cilj brez načrta je samo želja«.

Gorenjska Gremo gor.

BSC Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

O PONI-ju govori že cela Gorenjska

Taja Nograšek

Dober glas seže v deveto vas oziroma v vseh 18 gorenjskih občin! Kaj je PONI? Udeleženci, vključeni v program PONI Gorenjska – POdjetno Nad Izzive, lahko v času štirimesečne zaposlitve na BSC Kranj s pomočjo mentorjev svojo poslovno idejo nadgradijo v podjetje. Zakaj postati del PONI-ja? Najbolje, da na vprašanje odgovorijo trije od enajstih trenutnih udeležencev projekta, ki so z decembrom vstopili v zadnji mesec podjetniškega urjenja.

»Naj se sliši še tako izpeto, ampak zame je bila odločitev, da se vključim v program PONI, ena najboljših v mojem življenju. Zase lahko rečem, da sem postala samozavestnejša in prodornejša ter se (bolj ali manj) uspešno spopadla s številni strahovi in omejujočimi prepričanji, zaradi katerih na svojo pot nisem stopila že prej. S pomočjo PONI-ja sem dobila jasno vizijo o tem, kakšna podjetnica želim postati!« Andreja Košir, Multiverse

»Projekt PONI mi pomaga razumeti, kaj je podjetniška pot in kako se po tej poti povzpeti do cilja. Količina znanja in pomoči, ki smo je »ponijevci« deležni, je resnično neizmerljiva. Vsakomur, ki se bo udeležil programa, bo vsekakor lažje uresničiti svojo idejo in se zaposliti v svojem podjetju. PONI je kul!« Dino Kapetanović, FiK

»Hvaležna sem za pomoč in podporo vrhunskih strokovnjakov, mentorjev, celotne ekipe Kovačnice in ne nazadnje tudi soudeležencev v programu. V teh mesecih sem stkala čudovita nova poznanstva, zaradi katerih verjamem, da bodo samostojni koraki na moji podjetniški poti lahkotnejši!« Nika Škrjanec, Zvočne knjige

Razpis za drugo skupino udeležencev projekta PONI Gorenjska bo odprt od 1. decembra 2020 do 5. januarja 2021. Več informacij o razpisu najdete na: www.kovacnica.si/poni.

Pomoč in podpora podjetnikom pri njihovih izzivih

Mojca Primožič in Rok Starič

Glavno poslanstvo Kovačnice kljub nenehnemu kovaškemu dogajanju in izvajanju vseh v člankih na tej strani omenjenih aktivnosti ostaja **podpora in spodbuda za potencialne in obstoječe podjetnike!**

Največ pomoči »ena na ena« so podjetniki deležni v projektu SPOT svetovanje Gorenjska. Točka SPOT Gorenjska omogoča brezplačno svetovanje, informiranje in podjetniško usposabljanje za potencialne in obstoječe podjetnike. Za podjetnike izvajamo postopke registracije s.p.-ja ali ustanovitve d. o. o., pripravljamo aktualne podjetniške novice, nudimo pomoč pri prijavah na razpise in informiramo glede koriščenja sredstev. Pomemben del nalog SPOT svetovanja Gorenjska je tudi organizacija brezplačnih delavnic ter usposabljanj. Pri določanju vsebin se držimo vodila, da te pomagajo podjetnikom pri razvoju njihove poslovne poti.

Ko pa vaša ideja »zacveti« in z njo vstopate na trg, pride na vrsto projekt Subjekti inovativnega okolja – **to je tisti projekt, ki je zaslužen, da je Kovačnica iz coworkinga prerasla v podjetniški inkubator.** Za inovativne podjetnike ali podjetniške skupine organiziramo brezplačne izobraževalne dogodke, nudimo mentorstvo pri razvoju poslovne ideje in poslovanju njihovega podjetja ter strokovno svetovanje na specifične teme. Naša baza mentorjev in strokovnih svetovalcev je raznolika, saj so vsi »podjetniki z velikim P-jem«, tako da lahko »inkubirancem« nudijo nasvete in izkušnje iz prve roke.

Vabimo inovativne podjetnike in podjetniške skupine, da se obrnejo na nas in skupaj bomo ugotovili, kako lahko nadgradimo njihovo poslovno idejo in dosežemo zastavljene cilje!

KOVAČNICA
Podjetniški inkubator Kranj

Kovačnica ni samo coworking prostor, Kovačnica je skupnost, ki podjetnikom s širšega območja Gorenjske nudi vse potrebno za hiter, učinkovit in cenovno ugoden vstop v svet podjetništva. Pri nas lahko najamete (so)delovni prostor, dobite pomoč vrhunskih podjetniških mentorjev, se vključite v katerega od super projektov, registrirate svoje podjetje ali pa obiščete katero od številnih izobraževalnih delavnic.

Petintrideset tisoč odločitev na dan … s Kovačnico in Kariernim placom ti olajšamo vsaj kako.

Andraž Šiler

Odločitve res niso lahka stvar. Včasih se je recimo že težko odločiti, kaj bomo jedli za večerjo ali kaj bomo obleki zjutraj za v šolo ali službo. Pa vendar so odločitve ene od ključnih stvari v življenju. Raziskave kažejo, da v povprečju sprejmemo kar 35.000 različnih odločitev na dan! Kar impresivno številko, kajne? Če je že izbor večerje ali oblačil lahko stresna izkušnja, si lahko le predstavljamo, kaj za mlade pomeni izbor srednje šole, fakultete ali karierne poti. Ko je treba še pred dvajsetim letom sprejeti odločitve, ki lahko precej usodno zaznamujejo našo življenjsko pot.

Na srečo imamo v Kovačnici vsa potrebna znanja in veščine, da mladim pomagamo pri tovrstnih odločitvah in jih usmerimo na pravo pot. Leta 2019 je v naših prostorih (pod okriljem BSC Kranj, Regionalne razvojne agencije Gorenjske) začel delovati Karierni plac – Karierni center za mlade, ki mlade izobražuje, usmerja in jim pomaga na njihovi karierni poti. Projekt, ki ga sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, je v prvi vrsti namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, kar nekaj aktivnosti projekta pa je namenjenih tudi staršem in strokovnim delavcem.

Tako smo v zadnjih dveh letih v sodelovanju z osnovnimi in srednjimi šolami na širšem območju Gorenjske izvedli več kot trideset različnih delavnic, na katerih so mladi raziskovali svoje kompetence, spoznavali osnove podjetništva, odkrivali svojo kreativnost, pilili svoje računalniške veščine, usvajali veščine projektnega vodenja in se pripravljali na delovanje v poklicih prihodnosti.

Več kot 130 mladim smo v projektu nudili individualno obravnavo, jih z interaktivnimi individualnimi svetovanji usmerjali, izobraževali in podpirali pri nadaljnjih kariernih odločitvah. Kot rečeno, nismo pozabili niti na starše, ki jih z delavnicami opremljamo s sodobnimi znanji za pomoč in podporo otroku na njegovi karierni poti. Za učitelje pa smo pripravili poseben priročnik s širokim naborom uporabne metodologije za delo z mladimi.

Izjemno pozitiven odziv vseh deležnikov projekta kaže, da je projekt Karierni plac zadetek v polno, saj je pokril praznino, ki je zevala na področju karierne orientacije mladih v preteklosti. Tako da lahko tudi v letu 2021 pričakujete širok nabor vsebin, ki bodo mladim pomagale pri njihovih kariernih odločitvah. Letos smo posneli tudi kratek video, v katerem lahko spoznate, kako je nekdanji vrhunski smučarski skakalec in olimpijec Mitja Mežnar uspešno usklajeval športne in življenje odločitve. Video, obilo zanimivih vsebin in vse potrebne kontakte najdete na spletnem portalu projekta karierniplac.si.

Si želite nabirati delovne izkušnje v tujini?

Nastija Podobnik in Tamara Mravinec

Evropska unija izvaja več različnih programov mobilnosti zaposlenih, podjetnikov in potencialnih podjetnikov z namenom usposabljanja in razvoja veščin v tujini.

BSC Kranj kot edina posredniška organizacija na Gorenjskem izvaja kar dva programa, in sicer Erasmus za mlade podjetnike in MobiliseSME za zaposlene. Koronačasom navkljub izmenjave potekajo nemoteno že vse leto.

Erasmus for Young Entrepreneurs

V okviru programa Erasmus za mlade podjetnike je mlada podjetnica Nina polovico letošnjega leta preživela v Italiji, kjer je pod budnim očesom mentorice in izkušene podjetnice Gabriele brusila svoje znanje in veščine podjetništva ter z njeno pomočjo ročno izdelovala vrhunske čevlje. Tudi vi ste lahko kot Nina. Vse, kar morate narediti je, da se obrnete na BSC Kranj in se prijavite v Erasmus za mlade podjetnike. Ta s sofinanciranjem omogoča mladim in potencialnim podjetnikom, ki imajo manj kot tri leta podjetniških izkušenj, da po sveže znanje za najmanj en mesec in največ šest mesecev odidejo v tujino k izkušenim podjetnikom z »mentorsko žilico«. Lahko pa ste kot Gabriele, če imate že več kot tri leta izkušenj, željo po malce drugačni izkušnji in iskrivi energiji, ki vam bo pomagala ujeti svež veter v jadra vašega podjetja.

MobiliseSME
Mobility Exchange programme for SME staff

Tiste že zaposlene, ki si želijo čezmejno mobilnost izkusiti v drugem podjetju za enako omejeno časovno obdobje, kot pri Erasmusu za mlade podjetnike, pa vabimo, da se pridružite programu MobiliseSME. Prijavijo se lahko mala in srednje velika podjetja (MSP) s svojimi zaposlenimi, menedžerji in lastniki ali solastniki, samostojni podjetniki, tudi odvetniki, notarji, davčni računovodje, pooblaščeni finančni revizorji, zdravniki, farmacevti, psihologi, arhitekti, inženirji, če izpolnjujejo merila. Podjetja lahko svoje zaposlene napotijo na izmenjavo v tujino ali pa sodelujejo kot gostiteljska podjetja in na izmenjavo sprejemajo zaposlene iz tujine. Te napotitve bodo nudile priložnosti za razvoj veščin in znanj pa tudi za podjetja, da izboljšajo svoje poslovanje bodisi z vzpostavljanjem novih stikov v tujini bodisi s krepitvijo svojih obstoječih partnerstev. Večja podjetja tudi lahko sodelujejo, vendar le kot gostitelji (prejmejo napotene zaposlene, ne pa jih napotijo).

Za več informacij za rokav pocukajte vodjo PE Kovačnica Nives Justin (nives.justin@bsc-kranj.si in 04/28 17 247).

Gorenjska Gremo gor.

BSC Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

LAS Gorenjska košarica nadaljuje uspešno delo

Domen Bekš

LAS Gorenjska košarica uspešno v zaključek programskega obdobja črpanja evropskih sredstev za razvoj podeželja na Gorenjskem

Deležniki iz javnega, nevladnega in zasebnega sektorja so leta 2016 na območju 14 občin Gorenjske ustanovili Lokalno akcijsko skupino (LAS) Gorenjska košarica in s pripravo Strategije lokalnega razvoja kandidirali za pridobitev Evropskih sredstev Programa razvoja podeželja CLLD 2014–2020. Konec leta 2016 je Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja potrdila članstvo Lokalne akcijske skupine Gorenjska košarica in s tem dodelila možnost črpanja evropskih sredstev iz treh strukturnih skladov:

– Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR),
– Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP),
– Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

Člani LAS Gorenjska košarica so nalogo vodilnega partnerja zaupali Regionalni razvojni agenciji Gorenjske – BSC, poslovno podporni center, d. o. o., Kranj.

Od leta 2017 do danes so bili izvedeni trije javni pozivi za izbor operacij iz vseh strukturnih skladov in po potrditvi odgovornih nacionalnih institucij je v izvajanju 19 projektov v skupni vrednosti več kot 5,8 milijona evrov, od tega bo območje za te projekte pridobilo približno 3,3 milijona evrov. Uspešno smo pridobili še dobrih 410 tisoč evrov nepovratnih evropskih sredstev za skupno odobrenih osem projektov sodelovanja, ki bodo še dodatno pripomogla k boljši kakovosti življenja na podeželju.

V projektu Hitro s kolesom se je v sistem za avtomatizirano izposojo koles Gorenjska.bike povezalo pet gorenjskih občin. / Vir: Andrej Zalokar

Uspešno delovanje LAS Gorenjske košarice v zadnjih letih so opazila tudi odgovorna ministrstva in tako območju dodelila še 315 tisoč evrov nepovratnih sredstev.

Uspešno zaključen javni poziv za ribiški sklad

V letošnjem letu je LAS Gorenjska košarica uspešno zaključila tretji Javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja LAS Gorenjska košarica za ribiški sklad (ESPR), s katerim so bila razpisana vsa preostala sredstva iz omenjenega sklada v višini dobrih 377 tisoč evrov. LAS GK je na javni poziv prejela dve vlogi, ki sta bili uspešno potrjeni tudi s strani pristojnega ministrstva.

Projekt **Turizem ribjih doživetij** bo spodbudil razvoj privlačne in uspešne turistične ponudbe na širšem območju občine Preddvor (skupaj s sosednjimi občinami), z vključenim aktivnim doživljanjem ribogojstva, ribištva, rib in ribje kulinarike z drugimi aktivnostmi aktivnega doživljanja narave in podeželja.

Projekt **Ribja narava Gorenjske** pa se bo osredotočala na širša območja treh vodnih lokacij s široko paleto elementov ribje naravne dediščine pa tudi ponudbe aktivnega doživljanja narave: Ribnik Žeje, Trbojsko jezero in Bohinjsko jezero s pritoki/odtoki.

Večina sredstev iz ribiškega sklada je bila s tem javnim pozivom počrpana.

LAS Gorenjska košarica v letu 2020

Za LAS Gorenjska košarica se kljub kaotični situaciji zaradi razglasitve epidemije covida-19 zaključuje uspešno leto. Kot je že omenjeno, je bil spomladi objavljen in uspešno zaključen tretji javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja za LAS Gorenjska košarica za programsko obdobje 2014–2020, skupno se je izvajalo 27 projektov.

S projekti se je na območju LAS Gorenjska košarica izboljšala kakovost življenja na različnih področjih.

V letu 2020 so se izvajali številni zanimivi projekti z inovativnimi naložbami, oblikovanimi produkti, raznovrstnimi dogodki, razstavami in atraktivnimi, odlično obiskanimi delavnicami. Izdelani so bili filmi, brošure, knjižice in zemljevidi, ki predstavljajo le delček vsega, kar je bilo v projektih doseženo oziroma kar odslej prebivalcem in obiskovalcem ponuja gorenjsko podeželje.

Večji del leta je bila država pod vplivom epidemije covida-19, zato je pretok informacij tekel po spletnih orodjih. Dogodke v živo so zamenjali sestanki, konference, predavanja in delavnice na Zoomu, še pomembnejše je bilo redno komuniciranje na spletni strani. Na spletni strani LAS Gorenjska košarica so bile poleg splošnih informacij o projektih objavljene vse novice o pomembnejših aktivnostih vseh projektnih partnerjev.

Vsak izvedeni projekt je pomembno prispeval k razvoju naselij in k boljši kakovosti življenja prebivalcev na podeželju. V letu 2020 so se zaključili vsi projekti iz prvega javnega poziva, sofinancirani iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR): Uporabimo lokalni les, Naša industrijska dediščina – naš ponos, Hitro s kolesom, Zelena naselja, Spoznajmo biodiverziteto v naseljih, Pametna razsvetljava in Gerobus. Zaključen je projekt Ribja kulturna dediščina, ki ga sofinancira Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), in trije projekti sodelovanja: Odprta vrata učnih kmetij (EKSRP), Pot miru (ESRR) in Ocenjevanje ribjih izdelkov (ESPR).

Število projektov po skladih v okviru LAS Gorenjska košarica:

- **v letu 2020: 27 (11 zaključenih): 7 ESRR | 9 EKSPR | 4 ESPR | 7 projektov sodelovanja**
- **v letu 2021: 16 + projekti iz 4. Javnega poziva**

Pogled v 2021

V letu 2021 se nadaljuje izvedba projektnih aktivnosti devetih projektov, ki so sofinancirani s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Kulinarično popotovanje, Od pridelka do izdelka, Semenjalnica, Medgeneracijski centri, Smer TNP, Zelene rešitve, Arhitektura gorenjskih vasi, Bogastvo narave in Počakaj na bus. Nadaljujejo se projekti Gorenjske ribe, Turizem ribjih doživetij in Ribja narava Gorenjske iz ribiškega sklada ter štirje projekti sodelovanja: Biosferna območja Slovenije oz. Unesco MAB, E-nostavno na kolo, Mreža vodnih poti v KSA in Kolesarska veriga na podeželju.

Največji dosežek LAS Gorenjska košarica je prav projekt sodelovanja Kolesarska veriga na podeželju, saj se je v skupni zgodbi enotnega sistema za izposojo koles povezalo kar 12 lokalnih akcijskih skupin od skupaj 37, ki delujejo na območju Republike Slovenije.

Omenjenim projektom se bodo prihodnje leto pridružili novi projekti, prijavljeni in odobreni v četrtem Javnem pozivu LAS Gorenjska košarica, ki bodo prispevali k ciljem, ukrepom in povečanju kazalnikov, kot jih določa Strategija lokalnega razvoja za LAS Gorenjska košarica (2014–2020). Četrti Javni poziv bo predvidoma objavljen v prvi polovici prihodnjega leta. Razpisana bodo vsa razpoložljiva sredstva vseh treh strukturnih skladov.

S projekti, kot je Gorenjske ribe, spodbujamo tudi lokalno prehranjevalno verigo. / Vir: Urška Verč

Objavo javnega poziva in vedno sveže novice o programu CLLD, projektih, delavnicah in drugih dogodkih, ki jih izvaja **LAS Gorenjska košarica** v sodelovanju z različnimi projektnimi partnerji, najdete na **www.las-gorenjskakosarica.si**, kjer se lahko prijavite tudi na e-novičke.

Projekt sodelovanja Odprta vrata učnih kmetij v ospredje postavlja pomen kratkih prehranskih verig, ki zagotavljajo najkrajšo pot »od njive do krožnika« z okoljskega, zdravstvenega, ekonomskega in socialnega vidika.

Vir: Tomaž Sedej

Nova učna pot Blejski Zlatorog je ena od pridobitev projekta Spoznajmo biodiverziteto v naseljih, v katerem sta poleg Bleda sodelovali še občini Bohinj in Naklo.

CLLD LEADER
Program razvoja podeželja
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
ESPR
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
Evropska unija
LAS Gorenjska košarica
BSC Poslovno podporni center Regionalna razvojna agencija

Gorenjska Gremo gor.

BSC Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

Izboljšanje kvalitete življenja starejših

Z metodo soustvarjanja do inovativnih digitalnih rešitev za oskrbo starejših

Jelena Vidović

V okviru mednarodnega projekta HoCare 2.0, program Interreg Srednja Evropa, smo začeli s pilotnim projektom za iskanje inovativnih rešitev s področja zdravstvenih in socialnih storitev, v katerega bomo z metodo soustvarjanja vključili starejše, njihove svojce, podjetja, javne ustanove in akademski sektor.

V projektu HoCare 2.0 sodeluje 11 partnerjev iz šestih držav, poleg slovenskega še partnerji iz Poljske, Madžarske, Češke, Nemčije in Italije. BSC Kranj je edini slovenski partner tega projekta. Skupna vrednost projekta pa je 1,2 milijona evrov.

V EU se srečujemo s pospešenim procesom staranja prebivalstva, ki je posledica napredka na gospodarskem, socialnem in zdravstvenem področju. Do leta 2060 bo vsak tretji Evropejec starejši od 65 let, kar uvršča srebrno ekonomijo v eno od najhitreje rastočih gospodarskih področij. S staranjem prebivalstva se bodo povečale potrebe po oskrbi starejših, razvijanju novih oblik pomoči in zagotavljanju kvalitetnih socialnih in zdravstvenih storitev.

Mnoge rešitve, ki temeljijo na digitalni osnovi, med prejemniki oskrbe niso dobro sprejete, zato je vse večja potreba po vključevanju starejših v postopek snovanja izdelkov. Pri razvoju digitalnih rešitev je treba poznati in razumeti potrebe uporabnikov in poskrbeti, da bodo rešitve znali in hoteli uporabljati. Novembra so slovenska mikro, mala in srednja podjetja predstavila svoje ideje za zdravstveno ali socialno rešitev oskrbe na domu. Tako starejši in njihovi svojci kot tudi slovenska podjetja so pokazali veliko zanimanja za sodelovanje v projektu.

V procesu nadgrajevanja izbranih rešitev bo sodelovalo 17 starejših in prav toliko svojcev, s pomočjo katerih bomo identificirali potrebe in težave, s katerimi se srečujejo starejši, ter na podlagi ugotovitev začeli proces prilagajanja izbranih inovativnih digitalnih rešitev, tako da bodo te še prijaznejše končnim uporabnikom. Starejši bodo tako sodelovali v procesu oblikovanja od idejne zasnove do končnega izdelka, ki ga bodo nato tudi preizkusili. Te izdelke nameravamo v drugi fazi pilotne izvedbe vključiti v sistem javne storitve za pomoč starejšim na domu. Pri procesu bodo uporabniki lahko vplivali na uporabnost izdelka, njegov videz in druge značilnosti, tako da bo končni izdelek zasnovan in preoblikovan po meri uporabnika.

Obarvajmo industrijska območja na Gorenjskem

Uporaba kulturnih in kreativnih industrij za inovacije v gospodarstvu in preobrazbo lokalne skupnosti oziroma družbe

Mateja Korošec

Kulturne in kreativne industrije (KKI) so se v zadnjih tridesetih letih razvile v enega od najbolj dinamičnih gospodarskih sektorjev na svetu. Danes so globalno prepoznane kot gonilna sila inovacij in transformacije gospodarstva iz tradicionalnih industrij v digitalno družbo in družbo storitev.

V projektu InduCCI sodelujemo s sedmimi srednjeevropskimi državami, s katerimi želimo pokazati in povečati uporabo KKI v gospodarstvu in družbi. Na Gorenjskem skoraj deset odstotkov podjetij ali samostojnih podjetnikov sodi v kulturni in kreativni sektor, a vendarle nimamo vzpostavljene mreže ali vsaj združenja, ki bi povezovalo posamezne kreativce, jim nudilo pomoč pri razvoju in trženju njihovih kreativnih rešitev. Prav tako podjetja v regiji pa tudi javne institucije še ne prepoznajo moči sektorja KKI pri ustvarjanju inovacij, novih rešitev. Takšno stanje navaja na sklep, da Gorenjska ima velik, a speč potencial ustvarjalnosti in inovativnosti, ki ga še ne zna izkoristiti. Trenutno izvajamo oziroma razvijamo dva konkretna primera možne uporabe KKI na tradicionalnih industrijskih območjih.

Prvi je Kulturkafé – Gornjesavski muzej kot prostor ustvarjalcev kulturnih in kreativnih vsebin. V spodnjih prostorih

Mural na Jesenicah

Ruardove graščine bomo opremili prostor, kjer se bodo družili kreativni prostovoljci, umetniki, fotografi, glasbeniki in izvajali predstavitve, predavanja, okrogle mize, pogovore in delavnice. Muzej bo pri tem nudil poleg prostorov tudi strokovno pomoč in podporo za izvedbo dogodkov. Tako bo območje Stare Save postalo kulturno-družabno stičišče.

Drugi primer je vzpostavitev Poslovno podporne točke za ustvarjalce KKI v prostorih kreativnega centra Kreativnice v Škofji Loki. Na podlagi analize potreb KKI in deležnikov na območju, smo izbrali mentorje in strokovnjake s področja poslovanja, kot so trženje, razvoj poslovnih priložnosti/izdelkov in priprava inovativnih idej. Do marca 2021 bomo sodelovali s posameznimi kreativci v sklopu izobraževalnih delavnic in individualnih svetovanj. Organiziran pa bo tudi družaben dogodek, za spodbuditev povezav med podjetji in kreativci.

Fužinarsko naselje Stara Sava 1

Drugi o nas

Blaž Račič, župan Občine Jesenice

Občina Jesenice v BSC Kranj vidi pomembnega partnerja in enega ključnih povezovalnih členov tako med občinami in drugimi deležniki znotraj gorenjske regije kot tudi med regijo in državo. S širokim znanjem v agenciji podpirajo naša razvojna prizadevanja, s številnimi izkušnjami pa poskrbijo, da so ta prizadevanja lahko realizirana v najbolj optimalni meri.

Tine Radinja, župan Občine Škofja Loka

V naši občini za svoj ambiciozen program, ki še dviguje kakovosti življenja vseh občank in občanov, nujno potrebujemo sredstva iz različnih virov. Trudimo se biti proaktivni, pri čemer nas podpira BSC Kranj, tako pri izvajanju nalog v javnem interesu in črpanju sredstev kot pri sodelovanju v čezmejnih projektih. Verjamemo v dobro sodelovanje in računa nanj tudi v prihodnje.

Andrej Karničar, župan Občine Jezersko

Za Občino Jezersko kot izrazito majhno in odmaknjeno lokalno skupnost je ključnega pomena sposobnost strateškega in projektnega povezovanja. Za nas je BSC eno veliko okno v svet, skozi katero iščemo partnerje in priložnosti, da gradimo boljši svet za naše občane.

Irena Lačen Benedičič, v. d. direktorice Gornjesavskega muzeja Jesenice

Gornjesavski muzej Jesenice je mesto srečevanj, izobraževanj, razvedrila, promotor turistične ponudbe Julijskih Alp ter prostor družbenega dialoga in odgovornosti 21. stoletja. V sodelovanju z BSC Kranj nam je v skupnem projektu uspelo oplemenititi doživljanje Stare Save, kulturnega spomenika nacionalnega pomena.

Jana Fleišer, direktorica zasebnega vrtca Dobra teta

Kovačnica igra izredno pomembno vlogo v spodbujanju in razvoju podjetništva in podjetnosti na Gorenjskem. Zelo redko imaš možnost spoznati in delati s tako srčnimi ljudmi, ki resnično želijo spodbujati in pomagati potencialnim in že obstoječim podjetnikom. Vedno mi je v veliko veselje in čast sodelovati z ekipo Kovačnice in udeleženci projekta PONI.

Blaž Branc, direktor Baltazar consulting

Sodelujem z večino razvojnih agencij v Sloveniji. BSC-jeva Kovačnica se je spomladi ponovno izkazala kot »trendsetter«: bili so prvi (!) podjetniški inkubator, s katerim smo izvedli podjetniške delavnice na spletu. Hvala in gremo gor!

Vsak večer doda novo pesem v glasbeni adventni koledar

Sopranistka Liza Šparovec ne dovoli, da bi ji trenutna situacija pokvarila najljubši čas v letu. Zase in za svoje poslušalce ustvarja prav poseben glasbeni adventni koledar: vsak večer na svojih profilih na družbenih omrežjih objavi nov posnetek, v katerem zapoje eno od bolj in manj znanih in priljubljenih božičnih pesmi.

Marjana Ahačič

Liza Šparovec, klasično izobražena sopranistka iz Kamne Gorice, letos ustvarja prav poseben adventni koledar. Vse od prvega decembra naprej poslušalce vsak večer ob šesti uri razveseli z novo objavo božične pesmi na svojih profilih na Facebooku in Instagramu.

»Za moje glasbeno udejstvovanje je bilo to leto porazno,« je povedala pevka, ki se je februarja lani po skoraj desetletju študija in dela v tujini vrnila v domače kraje. »Z izjemo dveh zunanjih koncertov v avgustu so bili vsi moji koncerti doma in v tujini odpovedani. Prav tako avdicije v dveh opernih hišah in eno zelo prestižno pevsko tekmovanje v Nemčiji,« opisuje prav nič prijazno realnost samozaposlene v kulturi.

Najlepši čas v letu

»Nisem pa želela, da mi trenutna situacija pokvari moj najljubši čas v letu. Običajno si že v novembru vrtim in si prepevam božične pesmi in komaj čakam praznični december. Zame je to res čaroben čas. V letošnjem decembru ne morem nastopiti nikjer in po tem napornem letu sem potrebovala nekaj, kar bi mi dalo motivacijo in s čimer bi se zaposlila. Nekako mi ni bilo do tega, da bi vadila klasični repertoar, saj za zdaj še vedno ne vemo niti, kako bo s koncerti v prvi polovici naslednjega leta. Res sem potrebovala nekaj lahkotnega, prazničnega, hkrati pa sem želela še komu polepšati vsaj kakšno minuto v decembru. In tako sem začela nabirati na kup klavirske spremljave znanih in manj znanih božičnih (pretežno ameriških) pesmi z interneta, si kupila program za urejanje videov in se lotila adventnega koledarja.«

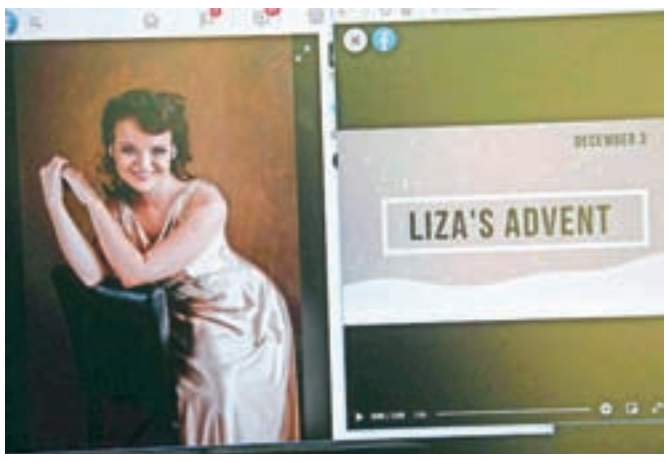

Glasbeni adventni koledar, kot si ga je zamislila Liza Šparovec, je poslušalcem – in gledalcem – na voljo na FB-strani Liza Šparovec - Soprano in na avtoričinem profilu na Instagramu, ki je odprt za javnost. Svojo publiko vsak večer razveseli z novim posnetkom, pa tudi stari ostajajo na voljo za poslušanje. / Foto: Gorazd Kavčič

Zvesti poslušalci

Ta je zdaj na voljo vsem ljubiteljem dobre glasbe. Vsak dan na svojo FB-stran Liza Šparovec - Soprano in profil na Instagramu, ki je odprt za javnost, naloži nov posnetek pesmi. Ne briše jih, zato jih je mogoče poslušati tudi za nazaj. »Imam že kar nekaj zvestih poslušalcev, kar me res radosti. Moj namen je dosežen,« je zadovoljna.

Pravi tudi, da ji ustvarjanje glasbenega adventnega koledarja predstavlja kar precejšen izziv. Predvsem zato, ker poje čisto druge žanre, kot je navajena. »Sem pa prepričana, da mi bo to prišlo še prav. Začela sem uživati tudi pri petju popularnih pesmi, kar prej nikoli nisem. Še vedno pa poskrbim, da takšno petje ne škodi moji tehniki. Nimam mikrofona in niti kakšne druge profesionalne opreme za snemanje. Se pa potrudim, da sta slika in zvok posnetkov čim kakovostnejša in vsak video malo drugače praznično uredim.«

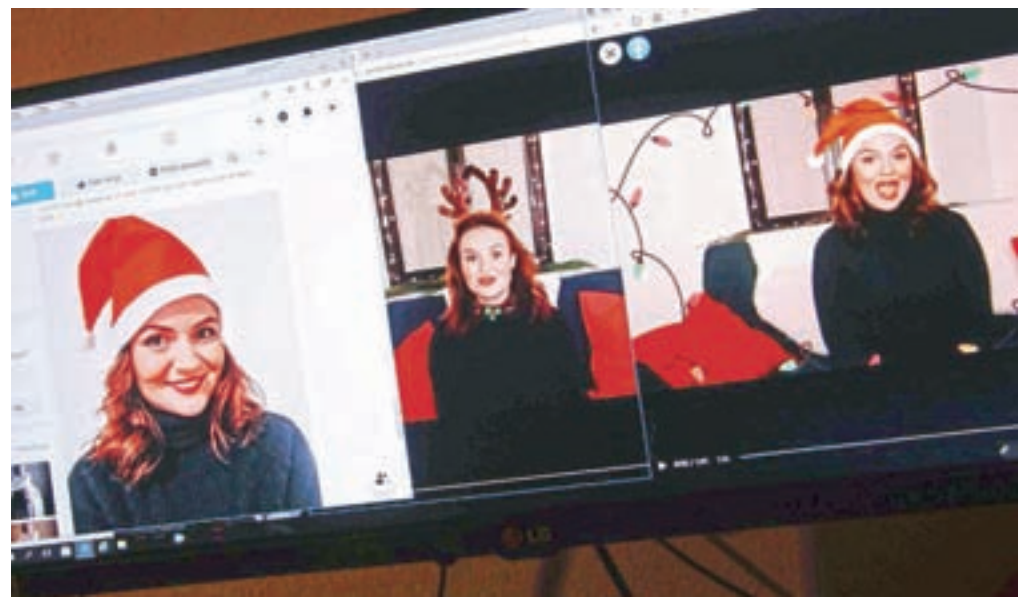

Nimam mikrofona in niti kakšne druge profesionalne opreme za snemanje. Se pa potrudim, da sta slika in zvok posnetkov čim bolj kvalitetna in vsak video malo drugače praznično uredim, pove sopranistka Liza Šparovec. / Foto: Gorazd Kavčič

Vse življenje povezana z glasbo

Liza Šparovec izhaja iz glasbene družine. Začela je kot violončelistka, čelo je igrala kar 16 let. Pred osmimi leti je po končani maturi iz petja na KGBL odšla na dodiplomski študij klasičnega petja na Univerzo za glasbo in upodabljajočo umetnost v Gradcu, kjer je študirala in živela štiri leta in po končani diplomi magistrski študij nadaljevala v Kölnu v Nemčiji. Tam je magistrirala iz klasičnega petja in koncertirala, pela v operni hiši v Aachnu ... V Slovenijo se je vrnila februarja lani, se pa še vedno občasno vrača v Nemčijo, predvsem na avdicije in tekmovanja, je povedala.

Upa na boljše čase za kulturo

Pravi, da o načrtih za naprej trenutno težko razmišlja. »Ne vemo, kdaj se bo kultura lahko vrnila v naša življenja. Svojega poklica že od marca ne morem opravljati, saj sem samozaposlena, kar pomeni, da nimam redne službe in prihodka. Se pa dogovarjamo za razne manjše projekte, koncerte tukaj na domačih tleh in upamo, da jih bomo v prihodnjem letu lahko izvedli. Predvsem si želim možnosti, da bi lahko kmalu odšla na kakšno avdicijo in se udeležila pevskih tekmovanj v tujini. Tam se najdejo priložnosti. Si pa neizmerno želim tudi poučevati petje, saj se mi zdi, da imam ogromno znanja, ki ga lahko predajam naprej.

Zgodbe

V letošnji knjigi o družinskem podjetništvu je tudi pet zgodb gorenjskih podjetij. **Stran 22**

Pogovor

Katarina Morano in Žiga Divjak sta za oder priredila poezijo Srečka Kosovela. **Stran 23**

Zanimivosti

Vreča riža je naslov nagrajenega članka o migrantih avtorice Nuše Slapar iz Križev. **Stran 24**

Od petka do petka

Foto: arhiv GG

Evropsko sodišče za človekove pravice je odločilo, da ni pristojno za meddržavno tožbo Slovenije proti Hrvaški zaradi terjatev Ljubljanske banke do hrvaških podjetij.

Vodja strokovne svetovalne skupine za covid-19 infektologinja Bojana Beović bo prevzela vodenje Zdravniške zbornice Slovenije. / Foto: arhiv GG

Luč miru iz Betlehema je predsedniku Borutu Pahorju predala načelnica Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov Tjaša Sušin. / Foto: Daniel Novaković (STA)

Pozivi k ukrepanju zoper grožnje in žalitve

Simon Šubic

Zaskrbljeni zaradi groženj zdravnikom

V zdravniškem sindikatu Fides so ta teden izrazili zaskrbljenost zaradi groženj in žalitev, ki so jih deležni njihovi kolegi v boju proti epidemiji covida-19. Stanje po oceni sindikata postaja resno in skrb vzbujajoče, zato zahtevajo takojšnje učinkovito ukrepanje pristojnih organov. Tudi varuh človekovih pravic Peter Svetina je pred dnevi najostreje obsodil nedavne dogodke, ko so anonimni posamezniki nekatere vidne predstavnike zdravstvene stroke v boju z epidemijo covid-19 ožigosali za morilce slovenskega naroda. »Z razmahom sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in široko uporabo družbenih omrežij argumentirano kritiko in spoštljivo oziroma dostojno komunikacijo vse bolj zamenjujejo sramotenje, zmerjanje, obračunavanje in linč. To je nesprejemljivo in kot družba na takšen diskurz ne smemo pristati in se nanj nikdar navaditi,« je poudaril varuh, ki je organe pregona pozival, da storijo vse, da se ti dogodki raziščejo in da ne dopustijo tako grobih posegov v dostojanstvo ljudi. Kriminalisti so sicer pred dnevi prejeli več prijav kaznivih dejanj grožnje proti vladnim svetovalcem za covid-19. Oškodovanci so na domove prejeli pisma z grožnjami zoper njihovo varnost in življenje. Pisma so kriminalisti zasegli in že vodijo kazenski postopek.

KPK uvedel enaindvajset preiskav

Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) je v torek sporočila, da je po izvedenem tematskem nadzoru nabav zaščitne opreme uvedla 21 preiskav suma kršitve integritete uradne osebe. Poleg ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška in v. d. direktorja Zavoda RS za blagovne rezerve Tomija Rumpfa, ki sta že napovedala tvorno sodelovanje v preiskavi, bo preiskovala še nekdanjega državnega sekretarja Aleša Cantaruttija, nekdanjega uslužbenca zavoda za blagovne rezerve Ivana Galeta, nekdanjega direktorja zavoda Antona Zakrajška, uslužbenca zavoda Alojzija Černeta in Marka Naraločnika ter uslužbenko ministrstva za gospodarstvo Andrejo Potočnik. Vse postopke je KPK uvedel zaradi suma kršitve integritete uradne osebe, ki jih je zaznal v osmih poslih z zaščitno opremo. Kot so ob tem poudarili v KPK, bo šele preiskava pokazala, ali bodo zaznani sumi kršitev tudi potrjeni ali pa bodo ovrženi.

Zaušnica Sloveniji iz Strasbourga

Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu (ESČP) je v sredo sporočilo, da je veliki senat dokončno razsodil, da sodišče ni pristojno za meddržavno tožbo Slovenije proti Hrvaški zaradi terjatev Ljubljanske banke do hrvaških podjetij. Kot so utemeljili, na podlagi evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin vlade ne morejo uporabiti mehanizma meddržavne tožbe za obrambo pravic pravnih oseb, ki niso nevladne organizacije. Ker Ljubljanska banka ni nevladna organizacija, ni mogla vložiti individualne tožbe, vlada pa zato nima pravice, da bi od sodišča zahtevala presojo meddržavne tožbe o domnevnih kršitvah konvencije tej pravni osebi. Slovenija je sicer meddržavno tožbo proti Hrvaški vložila 15. septembra 2016 z očitkom, da hrvaška sodišča sistematično onemogočajo Ljubljanski banki, da bi prišla do terjatev, ki jih ima do hrvaških podjetij iz obdobja nekdanje skupne države, s tem pa so banko prikrajšala za njeno premoženje. Zahtevek Slovenije za pravično odškodnino je 429,5 milijona evrov, kolikor po oceni revizorjev znaša višina terjatev na dan vložitve tožbe.

Beovićeva predsednica zdravniške zbornice

Infektologinjo Bojano Beović, ki vodi vladno svetovalno skupino za covid-19, so v torek izvolili za novo predsednico Zdravniške zbornice Slovenije. Škofjeločanki, ki je v preteklosti že vodila zdravstveni svet, mora mandat potrditi še skupščina zbornice, nato bosta s sedanjo predsednico Zdenko Čebašek - Travnik opravili primopredajo poslov.

Pahor sprejel luč miru

Predsednik republike Borut Pahor je v sredo v predsedniški palači sprejel luč miru iz Betlehema. Predala mu jo je Tjaša Sušin, načelnica Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. V nagovoru je predsednik poudaril, da preživljamo čas posebnih preizkušenj, vendar prevladujejo plemenite vrednote, ki bodo na koncu tudi zmagale. Skavtinjam in skavtom se je ob tem zahvalil, ker ljudi navdihujejo z vrednotami, ki delajo svet lepši in bolj človeški. Letos mineva trideset let od prvega sprejema Luči miru v Sloveniji.

Slovenci v zamejstvu (777)

Prva je skrb za slovenščino

Jože Košnjek

med sosedi

Predsednik slovenske vlade in predsednik sveta vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu Janez Janša je v torek povabil na pogovor na Brdo predstavnike avtohtone slovenske narodne skupnosti v Avstriji, Italiji, na Hrvaškem in na Madžarskem. Na seji je sodelovala tudi ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch, ki je tudi podpredsednica sveta. Osrednji temi pogovora sta bili prihodnost slovenstva in ohranjanje slovenskega jezika in identitete v sosednjih državah in vloga Slovenije pri tem.

Predsednik Janez Janša je govoril o skrbi za slovenski jezik in identiteto, pri čemer je spomnil na misel pokojnega Justina Stanovnika: »Identiteta je to, kar si in kar želiš biti!« Poudaril je pomen sodelovanja kulturnih ustanov z obeh strani meje, vlogo mladih, ki mora biti prioriteta vseh dejavnosti, strateškega odnosa Slovenije do tega vprašanja in truda vlade za krepitev dobrih odnosov s sosednjimi državami, kar prispeva k boljšemu položaju manjšinskih pravic naših rojakov v teh državah. Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch je povedala, da je Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu skupaj z ministrstvom za gospodarstvo gradil skupni gospodarski prostor, skupaj s kmetijskim ministrstvom uresničil projekt vzorčne kmetije v Gorskem kotarju, skupaj z ministrstvom za izobraževanje pa je skrbel za utrjevanje znanja slovenščine pri rojakih v sosednjih državah. Še posebej pomembno se ji zdi vključevanje zamejskih vsebin v slovenske medije. V pripravi je celovita desetletna strategija sodelovanja med Slovenijo in Slovenci v zamejstvu, v kateri bosta v ospredju dva vidika: odnos med državo matičnega naroda in rojaki v sosednjih državah in obveščanje ter ozaveščanje slovenske javnosti o obstoju in delu Slovencev v sosednjih državah.

Predstavniki Slovencev iz sosednjih držav so se zahvalili za povabilo na pogovor in povedali, da še naprej pričakujejo njihovo vključevanje v pogovore Slovenije z državami, v katerih živijo, in sodelovanje pri reševanju strateških vprašanj njihovega razvoja. Soglašali so, da je ohranjanje jezika in identitete temeljni dejavnik obstoja slovenstva v zamejstvu, še posebej pa raba jezika v javnem in upravnem življenju okolja, v katerem živijo, in v družinah. Važne so kulturne in druge čezmejne povezave, še posebej pa vzgoja in učenje v slovenščini na vseh ravneh, od otroških jasli do mature. Na višjo raven, takšna je včasih že bila, je treba povzdigniti izmenjave na različnih področjih. Na seji so se tudi dogovorili, da bodo razpravo o prihodnosti slovenstva v sosednjih državah nadaljevali.

Foto: Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu

Predsednik vlade Janez Janša in ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch na torkovi seji sveta vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu

Po svetu

Dogodki leta 2020 (1)

Vse svetovno dogajanje v letu 2020 je ostalo v senci velike pandemije. Zato pred koncem leta osvežimo spomin na nekatere posamične dogodke, ki bi bili sicer deležni veliko večje pozornosti, tako pa smo jih komaj zaznali ...

Miha Naglič

Dogajanje po svetu v letu 2020 je bilo pestro, kot je pestra ta slikanica zastav vseh držav, a je vse skupaj zasenčila pandemija koronavirusa. / Foto: Wikipedija

Igralec Sean Connery (1931–2020) v Amsterdamu, med snemanjem enega od filmov o Jamesu Bondu (Diamanti so večni), 31. 7. 1971. / Foto: Wikipedija

Inuitske lovce na Grenlandiji (fotografirane pri naselju Kulusuk) bolj skrbijo podnebne spremembe kot božično praznovanje. / Foto: Wikipedija

Od januarja do junija

To pot preglejmo prvo polovico leta, naslednjič pa še drugo. Kar po vrsti. 2. januar: zaradi posebno obsežnih požarov v divjini, ki divjajo od decembra 2019, vlada Novega Južnega Walesa v Avstraliji razglasi izredno stanje, vlada Viktorije pa katastrofo. / 30. januar: Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) razglasi javnozdravstveno krizo mednarodnih razsežnosti zaradi izbruha novega seva koronavirusa, ki se je začel konec leta 2019 v kitajskem mestu Vuhan. / 31. januar: Združeno kraljestvo formalno izstopi iz Evropske unije. / 5. februar: Senat Združenih držav Amerike oprosti ameriškega predsednika Donalda Trumpa ustavnih obtožb o zlorabi moči in oviranju Kongresa. / 9. marec: črni ponedeljek: cene surove nafte na svetovnih borzah zaradi skrbi nad širjenjem nove koronavirusne bolezni in trgovinskega spopada med Rusijo in Saudovo Arabijo doživijo največji padec od velike recesije leta 2008. / 11. marec: WHO uradno opredeli širjenje nove koronavirusne bolezni za pandemijo. / 17. marec: Evropska unija zapre zunanje meje v poskusu omejevanja širjenja nove koronavirusne bolezni. / 27. marec: Severna Makedonija postane 30. članica zveze NATO. / 2. april: skupno število potrjeno obolelih za COVID-19 na svetu preseže milijon. / 20. april: cene surove nafte dosežejo rekordno nizke vrednosti, indeks West Texas Intermediate pade celo v negativne vrednosti. / 30. maj: raketa Falcon 9 podjetja SpaceX poleti z dvema astronavtoma proti Mednarodni vesoljski postaji, kot prvi vesoljski polet s človeško posadko zasebnega podjetja v zgodovini in prvi ameriški po koncu programa Space Shuttle leta 2011. / 16. junij: severnokorejske oblasti razstrelijo stavbo urada za odnose med Korejama v mestu Kaesong, po več dneh zaostrovanja retorike proti Južni Koreji. / 28. junij: skupno število potrjeno obolelih za COVID-19 na svetu preseže 10 milijonov, število smrtnih žrtev pa pol milijona. (Vir: Wikipedija)

Umrli v letu 2020

Zdaj pa poglejmo še v seznam umrlih v letu 2020. Po moji izbiri bi izpostavil naslednje: 5. februar: Kirk Douglas, ameriški igralec (rojen 1916); 2. marec: Ulay, nemški umetnik (1943); 4. marec: Javier Perez de Cuellar, perujski diplomat in politik (1920), bil generalni sekretar OZN; 8. marec: Max von Sydow, švedski igralec (1929), igral v filmih I. Bergmana; 9. marec: Krzysztof Penderecki, poljski skladatelj in dirigent (1933); 6. julij: Ennio Morricone, italijanski skladatelj (1928), avtor nepozabnih filmskih glasb; 26. julij: Olivia de Havilland, britansko-ameriška igralka (1916); 18. september: Ruth Bader Ginsburg, ameriška pravnica (1933), vrhovna sodnica, ikona neodvisnega sodstva; 31. oktober: Sean Connery, škotski igralec (1930), prvi James Bond; Mustafa Nadarević, bosansko-hercegovsko-hrvaški igralec (1943); 25. november: Diego Maradona, argentinski nogometaš in nogometni trener (1960); 12. december: John le Carré, angleški pisatelj (1931), avtor vrhunskih vohunskih romanov, v mladih letih tudi sam tajni agent ... Naj počivajo v miru. (Vir: Wikipedija)

Božič na Grenlandiji

Čeprav sredi decembra še ne vemo, kako bomo letos praznovali božič, je vsem jasno, da precej drugače kot prejšnja leta. Pa poglejmo, kako ga običajno praznujejo na Grenlandiji. »Grenlandija je domnevni Božičkov dom – ali vsaj kraj, kamor gre poleti na dopust. Če ga boš iskal, se odpravi v Spraglebugten, blizu mesta Uummannaq. V inuitskih vasicah Grenlandije se za božič ljudje obiskujejo in imajo zabave, kjer pijejo kavo, jedo kolačke in si izmenjujejo darila, po navadi kakšne modelčke sank, spolirane mroževe okle ali rokavice iz tjulnje kože. Otroci hodijo od hiše do hiše in pojejo, na božični večer pa gredo ljudje v cerkev, pogosto oblečeni v narodne noše. Večina hiš je okrašenih s svetlečo zvezdo na oknih, kar ima tam še poseben pomen, saj je znotraj arktičnega kroga zima čas, ko sonce sploh ne vzide. Tradicionalne jedi, ki se jedo za božič, so kitova koža z nekaj sala (menda ima okus po kokosu), surovo meso arktične ptice, ki je bilo zavito v tjulnjo kožo in več mesecev zakopano, da je strohnelo do posebne stopnje. Poleg naštetega si privoščijo tudi juhe, karibuje na žaru in sladice iz jagodičevja. Božič je tudi čas, ko moški za spremembo skrbijo za ženske, jim strežejo hrano in kavo.« (Vir: potovanja.nomago.si) Zanimivo, mar ne!

Nove knjige (567)

Neskončno potovanje Alme M. Karlin

Miha Naglič

»Celjanka Alma M. Karlin (12. 10. 1889–14. 1. 1950), pisateljica in novinarka, svetovna popotnica, ljubiteljska raziskovalka, poliglotka in teozofinja, je v letih 1919–1927 prepotovala svet. Potovala je sama, neprekinjeno osem let in se po poti preživljala s sprotnim delom; med drugim s poučevanjem jezikov ter s prevajanjem in pisanjem novinarskih prispevkov, ki so jih objavljali številni evropski časopisi. Narava njenega potovanja jo po mojih dognanjih uvršča med največje popotnike vseh časov. Na svoji življenjski poti, fascinantni za opazovalca, je Alma M. Karlin presegla vse mogoče meje. Kot sem nekoč že zapisala; presegla je meje telesnih omejitev, meje svojega spola, meje družbenega sloja, ki mu je pripadala, meje svoje skonstruirane nacionalne identitete, meje fizičnih razdalj, presegla je tudi meje duha časa. Še danes so zato njene ideje sveže in aktualne – pravzaprav so brezčasne – ter nagovarjajo in navdihujejo vedno večji krog ljudi. Bila je pogumna. Samosvoja. Neuklonljiva. Ukaželjna. Osredotočena na cilj. V tem duhu jo je vzgajal oče Jakob Karlin in vse to lahko razberemo iz kljubovalnega izraza na obrazu deklice z deško pričesko. Že takrat je v svojem okolju veljala za drugačno in bila nesprejeta. Tako je bilo do konca njenega življenja in še desetletja po njeni smrti. Bila je žrtev konstruktov – v knjigi sem jih osvetlila sedem –, ki so jim botrovali nerazumevanje, govorice in klevete, zavist, interesi posameznikov in skupin, preračunljivost, površnost in nestrokovnost raziskovalcev. Pa tudi strah; nekateri, ki so jo poskušali prikazati kot noro in minimalizirati pomen njenega dela, so jo obenem nadzirali in ji stregli po življenju ... Družbena percepcija Alme M. Karlin se je v zadnjih dvajsetih letih dramatično spremenila. Od zmešane babe, čudakinje, čarovnice, lezbijke, ki sovraži moške, nemškutarke in celo nacistke do znamenite osebnosti, upodobljene na poštni znamki (2019). Posvečena ji je bila velika pregledna razstava v Cankarjevem domu (2017), njeno ime zdaj najdemo tudi v šolskih učbenikih. Najprej pa je bilo treba njeno podobo osvoboditi navlake, ki so ji jo ljudje iz različnih nagibov nadeli skozi čas.« (str. 7 in 9)

Ta knjiga je prvi celoviti in znanstveni prikaz življenja in naporov svetovne popotnice Alme Karlin. V času, ko zaradi pandemije potovanja v daljne svetove sploh niso mogoča ali pa si nanje ne upamo, je branje te in njenih knjig prava tolažba in hkrati navdih za čase, ko bo potovati spet mogoče.

Barbara Trnovec, Neskončno potovanje Alme M. Karlin, Pokrajinski muzej Celje, 2020, 164 strani

Zgodbe

Zgodbe gorenjskih družinskih podjetij

EY Slovenija predstavlja deset novih zgodb družinskih podjetij, med njimi jih je pet s širšega gorenjskega območja: Agromehanika iz Hrastja, Rast Tim iz Vesce pri Vodicah, Genis iz Kranja, Kmetija Pustotnik iz Gorenje vasi in Tradicija Avsenik iz Begunj.

Genis: Janko Štefančič / Foto: Jani Ugrin

Rast Tim: brata Grm / Foto: Jani Ugrin

Foto: Jani Ugrin

Agromehanika Kranj: oče in sin Jan in Anže Šinkovec

Cveto Zaplotnik

Družba EY Slovenija, ki ponuja družinskim podjetjem storitve glede nasledstva, razvoja in rasti, od leta 2014 dalje vsako leto postavi na gospodarski zemljevid Slovenije deset odličnih družinskih podjetij. »Letošnja knjiga, s katero smo dopolnili knjižnico 70 zgodb družinskih podjetij, je nastala kot pričujoči dokument časa, ki ga je zaznamovala kriza,« pravi Mojca Emeršič, vodja družinskega podjetništva pri EY Slovenija, in dodaja, da se družinska podjetja v krizah glede na ostalo gospodarstvo odzivajo dobro, a letošnja je tudi zanje poseben izziv, predvsem zaradi nepredvidljivosti in dolgotrajnosti.

V knjigi je tudi pet zgodb s širšega gorenjskega območja: Agromehanika iz Hrastja, Rast Tim iz Vesce pri Vodicah, Genis iz Kranja, Kmetija Pustotnik iz Gorenje vasi in Tradicija Avsenik iz Begunj. Zgodbe so objavljene na spletni strani EY Slovenija, ob podpori Spirit Slovenija, ki delno financira izdajo knjig, pa je dvesto kompletov knjig iz preteklih let dostopnih tudi v knjižnicah.

Edini slovenski izdelovalci traktorjev

V Agromehaniki izdelujejo kmetijsko mehanizacijo, edini v Sloveniji tudi traktorje, kot prvi na svetu so na trg ponudili kompaktni traktor z novim motorjem z emisijskim standardom Stage 5 v razredu od 50 do 60 konjskih moči (KM). Začetki družbe segajo v leto 1968, temelje je postavil zdaj že pokojni Friderik Lazar, zdaj že vrsto let podjetje vodi njegov zet Jan Šinkovec, predstavnik tretje generacije je sin Anže, ki je direktor prodaje. V podjetju zaposlujejo več kot sto petdeset ljudi. Večino proizvodnje, kar devetdeset odstotkov, izvozijo, največ v evropske države, v zadnjih letih pa tudi na druge celine. Lani, ko so bili tudi gorenjska gazela, so ustvarili 22 milijonov evrov prihodkov in so tako kot večino let poslovali z dobičkom. Okoli 60 odstotkov prihodkov ustvarijo s prodajo lastnih izdelkov, 40 odstotkov pa s prodajo izdelkov tujih izdelovalcev. Tako kot vsaka kriza je tudi njim epidemija prinesla upad potrošnje, čas krize pa namenjajo razvoju novih in bolj izpopolnjenih izdelkov.

e-Branjevka dostavlja sadje in zelenjavo

V času epidemije novega koronavirusa je poraslo tudi zanimanje za spletno nakupovanje hrane. To je tudi glavna tržna niša družinskega podjetja Rast Tim, ki preko spletnega portala e-Branjevka dostavlja na dom ali v podjetja naročene zabojčke s sadjem in zelenjavo. Vsak dan tako oskrbijo že okrog dvesto petdeset podjetij, ki skupno zaposlujejo več kot dvajset tisoč ljudi. Podjetje sta pred sedmimi leti ustanovila brata Tadej in Gregor Grm, danes je v posel vpletena vsa družina: njuna mama Zdenka in oče Marko ter Tadejeva žena Sonja. Brata ne skrivata ambicij, da bi nekoč s poslom prestopila tudi slovenske meje ter s sadjem in zelenjavo oskrbovala sosednje trge.

Izvedli prenovo registrov prebivalstva

Kako elektronsko poslovanje čim bolj učinkovito in celovito vpeljati v življenje podjetij, da jim bo ostalo več časa za naloge, ki prinašajo pravo vrednost za posel? Odgovore na to vprašanje že več kot četrt stoletja išče v družinskem podjetju Genis, ki je znano po tem, da je v letu 2004 za državo izvedlo celotno prenovo registrov prebivalstva; njegovo jedro pa je kljub posodobitvam in izboljšavam še danes enako. Postali so vodilni razvijalec aplikacij in dokumentnih informacijskih sistemov za podporo delovnim postopkom v gospodarskih organizacijah in v javni upravi, lani so s prodajo ustvarili 2,3 milijona evrov čistih prihodkov. Podjetje je ustanovil Stane Štefančič, njegov sin Janko pa je vodenje prevzel v času velike gospodarske krize.

V EY Slovenija so letos nagrado odličnosti za najboljše slovenske družinske prakse in družinska podjetja podelili podjetju Lotrič Meroslovje iz Selc, v katerem je aktivnih pet družinskih članov.

Zdaj, v času koronakrize, jim povpraševanje po elektronskih storitvah ni upadlo, saj ugotavljajo, da je covid-19 največji pospeševalec digitalizacije.

Kmetija Pustotnik našla svojo pot v sirarstvu

Dve generaciji družine Brence pišeta uspešno podjetniško zgodbo Kmetije Pustotnik, ki je svojo pot našla v sirarstvu in v kulinaričnem turizmu. »Z ženo sva že na začetku razumela, da morava razvijati dve ločeni enoti: tako tradicionalno kmetijo kot podjetje, ki nam bo omogočalo poslovno bolj zanimive, razgibane priložnosti,« pravi oče Milan, ki je klasično kmetijo prevzel že zelo zgodaj, pri 24 letih, in tudi sam zelo zgodaj dal otrokom možnost, da prevzamejo odgovornost in se razvijajo. Tri petine mlečnih izdelkov ustvarijo iz kravjega mleka, dve petini iz kozjega in ovčjega mleka, ki ga odkupujejo od partnerskih kmetij. Eno od lokalnih kmetij so tudi finančno podprli pri preusmeritvi v kozjerejo. Mlečne izdelke prodajajo tudi v Mercatorju in E.Leclercu, lani so postali premium dobavitelj v Maxi Marketu, tretjino izdelkov prodajo v turistični dejavnosti. Z začetkom epidemije so v pičlih desetih dneh odprli spletno trgovino, odziv je bil izjemen, presenetila jih je zvestoba strank. Razmišljajo tudi o prihodnosti – o širjenju ponudbe izdelkov, o povečanju hleva in črede krav, o dokupu zemljišč oziroma pašnikov ...

Tradicija Avsenik: preplet gostinstva in glasbe

Tradicija Avsenik je podjetje in družina, ki prepleta gostinstvo z glasbo, prireditvami in dodatno turistično ponudbo. Obnovljeno gostilno Jožovc so obogatili s prostorom za prireditve, vrhunec prireditev je festival Avsenikove glasbe. Odprli so muzej Avsenik, Sašo s svojim ansamblom goji ljubezen do narodno-zabavne glasbe. Pred koronavirusom so zaposlovali dvajset ljudi, zdaj začenjajo na novo. Čas je za iskanje novih začetkov v gostinstvu, glasbi in dogodkih, pravijo Avseniki. V prihodnost bodo uspešno podjetniško zgodbo Gregorja in Katarine Avsenik ponesli otroci: Sašo, Aleš, Monika, Nataša in Primož. Na vprašanje, kako koncertirajo v podjetju, direktor Grega Avsenik pravi: »Samo srce je premalo. Poleg srca in znanja je nujno tudi povezovanje med zaposlenimi. Solistov ni, vsak je pomemben.«

Kmetija Pustotnik: dve generaciji družine Brence / Foto: Jani Ugrin

Tradicija Avsenik: so podjetje in družina. / Foto: Jani Ugrin

Pogovor

Med obupom in upom s pogumom za spremembe

Katarina Morano in Žiga Divjak

Jesen je v Prešernovem gledališču minila v znamenju Kosovelove poezije. V soboto bi morala biti na sporedu premiera z naslovom Kons: Novi dobi. Avtorski duet in partnerja tudi zasebno Katarina Morano in Žiga Divjak sta za oder priredila poezijo Srečka Kosovela. Pesnika sta v naš čas želela pripeljati kot sogovornika. Ko vedno znova prebiram tu zapisane njune besede, se mi zdi, da jima je uspelo. Kosovel je tu, z nami. Z njim se družimo in v nas je up, da čim prej spregovori tudi skozi igralke in igralce na odru Prešernovega gledališča.

Igor Kavčič

»Tako kot Kosovel napoveduje propad zahodne civilizacije in kapitalizma, lahko tudi mi napovemo ali propad kapitalizma ali pa sveta oziroma človeštva na tem svetu. Druge alternative žal ni. Sistem, ki je osnovan na nenehni rasti, je pač nevzdržen za naš planet. Kosovel išče elementarnega človeka – obraz, ki je skrit za obrazom civilizacije.«

V svojem dosedanjem delu sta med drugim prepoznavna kot angažirana gledališka ustvarjalca, ki posegata po družbeno aktualnih temah. Kako sta skoraj sto let po napisanem, zdaj, v tem času, brala Kosovela? Predvidevam, da ni mogoče zaobiti aktualnega družbenega ustroja, nekakšne smeri, v katero se giblje človeštvo?

Čas, ki ga živimo, oziroma atmosfera časa, ki ga živimo, srhljivo spominja na atmosfero, ujeto v delih Srečka Kosovela. Gre za nekakšno spoznanje, da smo na zaključku neke zgodovine, da nas obkroža občutek konca, propada, izpetosti, smrti, ki je nekako že prisotna, ni pa še jasno manifestirana. Epidemija, ki jo trenutno živimo in ki prinaša grozljivo tesnobo, negotovost, utrujenost, bolečino in smrt, je zgolj napoved neke nove vsakdanjosti, ki nas čaka v bližnji prihodnosti, če ne bomo napeli vseh sil in spremenili uničujočega odnosa do okolja. Žal ni dovolj reciklirajoči ozaveščeni potrošnik. Potrebne so temeljne strukturne spremembe.

Foto: osebni arhiv

Katarina Morano in Žiga Divjak v času epidemije

Če je šlo v predstavi Ob zori za prozo, za priredbo Cankarjevih besedil, tokrat Kosovelova poezija nedvomno zahteva drugačen pristop k postavljanju uprizoritve. Kakšno je bilo osrednje vodilo k odrski priredbi?

Želela sva nekako ujeti Kosovelov duh, ga pripeljati v naš čas kot sogovornika, kot nekoga, čigar misli nam lahko služijo kot inspiracija, opomin, usmeritev pa tudi uteha v teh do konca zmešanih časih. Izbrala sva Kosovelovo nenehno nihanje med obupom in upom. Njegovo natančno analizo propada zahodne civilizacije in njegovo neverjetno vero v človeka kot takega, navduševanje nad neskončnim potencialom, ki ga nosi človek v sebi. Priredba je tako zasnovana kot neka nova »pesnitev«, sestavljena iz drobcev različnih Kosovelovih del, ki tvori neko novo celoto. Po obliki spominja na nekakšno mašo, ritual, ki pa je napolnjen s Kosovelovimi besedami in je hkrati namenjen tako gledalcem kot igralcem. Gre za hvalnico človeka in hkrati tudi za zadnji opomin pred izginotjem človeštva kot celote.

Zdi se, da v priredbi skušata zajeti tako pesnikov odnos do takratnega sveta – še posebej Evrope po prvi svetovni vojni – kot njegova notranja občutja, njegov odnos do Krasa, narave in do življenja nasploh …

Pri Kosovelu je to pravzaprav nemogoče ločiti. Človeka hkrati dojema kot izjemno pomembnega posameznika in sočasno kot drobceni, drobceni del velikega kozmosa, narave. Njegovi opisi kraške pokrajine, ki je lahko zaradi močnega vetra in plitke prsti zelo neizprosna in kruta, a hkrati čudovita in nežna, nam veliko govorijo o življenju samem, kjer je sočasno neprestano prisotno lepo in grdo, težko in lahko, upanje in obup. Ali kot pravi Kosovel: »Trpljenje te jači, bistri in posvečuje. Kajti šele pod pritiskom gorá nastane kristal.«

V uvodnem delu lahko razberemo avtorjevo – skozi priredbo samo pa tudi vajino – kritiko takratnega kapitalističnega ustroja družbe. Hkrati pa nas besedilo vseskozi spodbuja v misli, da, vsaj kar se tiče spoštovanja človekovih pravic in človekovega dostojanstva, prav zdaj živimo zgolj v neki »posodobljeni različici«. Sta človek in z njim človeštvo ostala v Kosovelovem času?

Kapitalizem je vmes pridobil neke varovalke, ki so ga naredile na videz manj uničevalnega in manj krutega. V zadnjem času pa te varovalke ena za drugo odpadajo in ponovno začenja kazati svoj obraz, ki ga zelo natančno opiše tudi Kosovel v svojem delu. Tako kot Kosovel napoveduje propad zahodne civilizacije in kapitalizma, lahko tudi mi napovemo ali propad kapitalizma ali pa sveta oziroma človeštva na tem svetu. Druge alternative žal ni. Sistem, ki je osnovan na nenehni rasti, je pač nevzdržen za naš planet. Kosovel išče elementarnega človeka – obraz, ki je skrit za obrazom civilizacije. Morda je čas, da tudi mi prisluhnemo temu človeku in nehamo verjeti grozljivim pravljicam, ki nas vzgajajo v prepričanju, da smo ljudje v svojem bistvu tekmovalni, sebični in egoistični.

Žiga, kako vam je uspelo v tem neprijetnem času, ki ga v veliki meri kroji pandemija, rešiti zagato z varnostjo igralcev? Predvidevam, da je bil že proces vaj povsem drugačen, kot ste si sprva predstavljali?

Upoštevali smo vsa varnostna priporočila (maske, razdalje, prezračevanje in tako naprej) in ko se je sredi študija situacija bistveno poslabšala, smo tudi uprizoritev samo zasnovali tako, da je varna za igralce. V predstavi namreč nastopajo z nekakšnimi maskami/čeladami, ki imajo lasten dotok zraka, ki je filtriran. Gre za profesionalno opremo, s katero bi lahko bili tudi na covidnem oddelku, pa bi bili popolnoma varni. Ta oprema je danes povezana z aktualno epidemijo, ampak če ne bomo globalno spremenili načina proizvodnje, organizacije dela in potrošnje, bo to postala vsakdanja oprema, s katero se bomo kmalu sprehajali po mestu. Še leto nazaj se nam je zdelo nepojmljivo, da bi se po Kranju sprehajali z maskami na obrazu, danes se nam zdi nepojmljivo, da bi hodili po mestu oblečeni v »skafandre«. Kaj bo drugo leto? Ali čez pet, deset let?

Kako sicer združujeta delo, bodisi pri pisanju besedila bodisi pri adaptaciji tega za oder – kako skupinsko je lahko vajino delo?

Vsak projekt je drugačen in vsakič na novo definirava sodelovanje, vse pa je plod sodelovanja in dopolnjevanja. Eden drugega podpirava in hkrati tudi spodbujava, siliva, da greva dlje.

Kosovel kljub tesnobi, ki preveva njegovo poezijo, in občutku, da bo šlo vse k vragu, v daljavi vidi Novo Evropo. Po težkih preizkušnjah v dvajsetem stoletju jo zdaj imamo, a ta deluje nekako staro in utrujeno. Kje jo vidita vidva – v novi družbi brez obupa, v mladosti, v osvobojenem človeku, ki lahko do svobode pride skozi kulturo in umetnost?

Misliva, da moramo zbrati pogum in tudi sami verjeti, da je možna boljša prihodnost. Da se odgovor skriva že v nas samih, samo prisluhniti si moramo in začeti zahtevati potrebne spremembe. Nihilistično vdajanje brezvolji in obupavanje nad stanjem sveta je v svojem bistvu zelo podobno sprenevedanju, da je vse v redu, in slepem vztrajanju na že utečeni poti. Zbrati moramo pogum, da v dejstvu, da nam preti uničenje, vidimo potencial za nujno spremembo na bolje, ne zgolj neprijetne resnice, ki jo poskušamo preslišati.

Vaju umetnost torej osvobaja?

Kosovel pravi, da kultura usposablja človeka potrpeti in žrtvovati se za zmago ideje. Zato naj nam umetnost ne bo užitek, ampak uteha.

Žiga Divjak in Katarina Morano sta s Prešernovim gledališčem prvič sodelovala pred dvema letoma, ko sta na oder postavila priredbo besedil Ivana Cankarja Ob zori. Predstava je bila lani uvrščena v tekmovalni program Borštnikovega srečanja ter Tedna slovenske drame. V besedilih, ki jih prirejata ali na novo spišeta, nam skušata privzgojiti občutljivost za družbene krivice in sočutje za težave sočloveka.

Zanimivosti

Od malega je rada pela

Teja Poljanšek študira džezovsko petje na znani umetniški univerzi Codarts (Codarts University of the Arts) v Rotterdamu. Je Kamničanka, ki izhaja iz družine, v kateri se pravzaprav vsi družinski člani tako ali drugače ukvarjajo z glasbo.

Alenka Brun

Teja Poljanšek / Foto: Klemen Brumec

Vedno je rada pela in vedno je želela postati glasbenica. Izhaja iz glasbene družine.

»Res je. Moj brat in sestra sta oba študirana glasbenika. Glasba nas obkroža že od mladih nog. Že od osnovne šole naprej sem pri učiteljici Renati Smolnikar obiskovala ure solo petja, hkrati sem v glasbeni šoli več let igrala harmoniko in klavir, bila članica raznih zborov. V srednji šoli sem začela sodelovati z Maticem Smolnikarjem, se pri njem dodatno izobraževala o glasbeni teoriji, pela v muzikalih in vokalni skupini, nastopala na raznih prireditvah. Po srednji šoli pa sem se odločila za ure džezovskega petja pri Anji Hrastovšek in se udeležila tečaja blues, soul in džezovskega petja pri Kristini Oberžan,« opiše glasbeno pot, ki je danes 22-letno Tejo Poljanšek na koncu vodila do sprejemnih izpitov na univerzi Codarts, eni vidnejših šol za glasbo, ples in cirkus v Evropi.

Nasploh je precej razmišljala o tujini, in ker džezovskega petja v Sloveniji ni mogoče študirati, je bila njena odločitev pričakovana. Džez kot stil glasbe jo navdušuje, daje pa ji tudi veliko glasbene širine in znanja. S pridom ga lahko uporablja, ko poje pesmi drugačnih žanrov.

Letos v sklopu šole pripravlja lasten projekt, kjer bo avtorica pesmi, vodja glasbene skupine in vokalistka. Redno in priložnostno sodeluje tudi pri drugih podobnih projektih, le da doma manj, ker je večino časa v tujini, se pa povabilom rada odzove.

Kakšno pa je življenje na Nizozemskem, kakšni so Nizozemci, nas je zanimalo. Nasmehne se, da kakšni so Nizozemci, težko oceni, saj je njena družba raznolika, zelo mednarodna. Po njenih izkušnjah precej delovno orientirani. »Zdi se mi, da so splošno gledano individualisti in odprti ljudje.« Kot država pa da je Nizozemska odprta, napredna, prebivalstvo pa je sploh v večjih mestih zelo raznoliko, še doda.

Z nizozemščino Teja večjih težav nima, saj na univerzi vsi govorijo angleško. Tako da nizozemsko ne govori, pozna pa nekaj osnovnih fraz.

Novi koronavirus »nagaja« tudi Nizozemcem. Vesela je, da je vsaj univerza odprta in lahko skupine vadijo, če že ne morejo nastopati. Čeprav se občasno pojavi kakšna priložnost za nastop ali snemanje in potem takrat toliko bolj uživa, veselo pripomni. Kaže se tudi porast snemanja in produkcije od doma. »Precej ustvarjamo tako, da vsak posname svoj del pesmi in v posebnem programu potem to 'zlepimo' v celoto,« pove.

Čeprav sicer lahko vadi na univerzi in so nekatera predavanja v živo, se določena vseeno izvajajo na spletu. »Lokali in restavracije so zaprti, zbiranje je omejeno, a ukrepi za zajezitev širjenja novega koronavirusa so tu vseeno bolj ohlapni kot v Sloveniji. Več možnosti je za delo, zunanje aktivnosti in druženje,« razloži, kako je videti življenje v Rotterdamu v času pandemije. Prizna pa, da bi bila v primeru popolne ustavitve življenja verjetno raje doma, kjer je več priložnosti za sprehode v naravo, obisk hribov – te na Nizozemskem tudi pogreša. Sploh se Teja v Kamnik rada vrača. Zanjo je toplina doma in družine neprecenljiva, vsakič znova pa se še posebno veseli domačih enolončnic in štrukljev iz mamine ter babičine kuhinje.

Postavimo se na mesto migrantov

Vreča riža je naslov članka avtorice Nuše Slapar iz Križev pri Tržiču, ki je na nagradnem natečaju Migracije.Povezanost.Razvoj. prejel tretjo nagrado. V njem odstira izkušnje in razmišljanja o dojemanju ter sprejemanju migrantov. Tema je še posebno aktualna danes, ko je mednarodni dan migrantov.

Maša Likosar

Nuša Slapar poudarja, da migranti niso negativen dejavnik naše družbe, temveč družbo spodbujajo k nadgradnji in premiku naprej. / Foto: osebni arhiv Nuša Slapar

Nagradni natečaj za pripravo članka na temo povezanosti migracij z globalnim razvojem je v sklopu mednarodnega projekta zagovorništva in ozaveščanja z naslovom MIND – Migracije. Povezanost.Razvoj razpisala Slovenska karitas v sodelovanju s Fakulteto za humanistične študije Univerze na Primorskem in časopisom Primorske novice. Nuša Slapar, 23-letna študentka komuniciranja in medijev na omenjeni fakulteti, se je nanj prijavila, ker se ji je ponudil kot lepa priložnost, da teoretično znanje iz predavalnice uporabi v praksi. »Tema migracij se mi zdi zelo pomembna, sploh v današnjem času vedno večje globalizacije. Migracije pomenijo doprinos na raznih področjih, na primer na gastronomskem in na področju izgradnje infrastrukture. Neposredna bližina migrantov nas nauči strpnosti do drugačnosti ter sprejemanja multikulturnosti, kar pa je temelj za dobro delovanje skupnosti,« je dejala in dodala: »Med pisanjem sem ugotovila, da življenje migrantov nikakor ni tako lahko, kot se morda zdi na prvi pogled, saj je naša družba do njih velikokrat preveč negativno nastrojena.«

Ideje za članek je Slaparjeva črpala iz osebnih izkušenj in izkušenj svoje babice, povzela je dogajanje okoli nje ter pogovore z migranti. »Pojem migracije razumem kot nekaj, kar se giba in premika. S tem ne mislim na sam fizičen premik ljudi iz enega območja na drugega, temveč premik družbe v prenesenem pomenu. Kot družbeni korak naprej, saj vsaka migracija družbi, v katero se imigrira, nekaj prinese, to pa družbo spodbuja k nadgradnji in k premikanju naprej,« je pojasnila in dodala mnenje, da migranti še vedno niso sprejeti. »Še vedno je ogromno predsodkov in stereotipov, pa tudi strah pred sprejemanjem novega, prisotna sta ksenofobija in etnocentrizem. O migrantih se sicer veliko govori, tako v medijih kot na ulici, a večinoma gre za negativen govor. Mediji jih povezujejo z bodečo žico in posledično je ta tudi prva asociacija otrok, ko slišijo besedo migrant,« je povedala in nadaljevala: »Mislim, da bi mediji v svoje poročanje morali dodati več pozitivne vsebine o migrantih. Mogoče bi bila na ta način prva misel otrok ob besedi migrant baklava ali čudovita plaža, kar je slišati precej bolj spodbudno. Otroci sami po sebi še niso polni predsodkov, do tega jih privede vpliv okolja.«

Izkušnja, ki je botrovala naslovu nagrajenega članka Vreča riža, se je dogodila Nušini babici. Migrant, ki je v njeni vasi opravljal vzdrževalna dela, se je čez nekaj let, ko je bilo delo končano, vrnil in babici v zahvalo prinesel vrečo riža. »Rekel ji je, da ji je za vso skrb, za pijačo in prigrizke v tistih vročih poletnih delovnih dnevih zelo hvaležen in da je to nesebično dejanje dobrote, ki ga je kot migrant pri nas le redko deležen. Babici je izročil vrečo riža in dejal, da je to riž, ki ga njegova družina doma v njegovi deželi prideluje sama, in da se ji s tem želi vsaj malo zahvaliti za njeno dobroto. Babica je ostala brez besed,« je v članku zapisala Slaparjeva, sklenila pa ga je z besedami: »Postavimo se na mesto vseh teh migrantov in se vprašajmo, kaj bi mi storili na njihovem mestu, kako bi se mi počutili. Že res, da lahko kupimo hišo, a ne moremo kupiti doma. Imamo moč, da migrantom vsaj malo olajšamo situacijo in jih namesto s strupenimi jeziki sprejmemo z odprtimi rokami, s tem pa poskrbimo, da se vsaj malo počutijo kot doma. Vsi smo le ljudje. V slogi je moč, stopimo skupaj za boljši jutri.«

Epidemija

Koronavirus in mi

Davor Tavčar

Ponedeljkovo jutro, 17. dan izolacije za naju in prvi dan ponovne karantene za Štirko, se je začelo z vrvežem pred odhodom otrok v šolo. Kljub kašlju in bolečim prstom sem občutil evforijo. Na neki način se vračamo nazaj v normalo!

Štirka se je zabaval po svoje, midva pa sva imela konferenčni klic z zdravnikom. Predstavila sva vsak svoje počutje. Špela je kot močnejši spol za nagrado dobila obljubo, da ji bo kmalu lahko začel teči zadnji, dvotedenski krog izolacije. Jaz pa spadam v rizično skupino, zato sem bil deležen dodatnih nasvetov. Vitamini, lekadoli, počitek in še enkrat počitek. Pa v petek se spet slišimo, do takrat pa naj se dobro drživa.

In sva tudi se. Že od vsega začetka. Prvi pogovori na Vijavaja.com. Prvo srečanje na kavi. Prvi dotik, čisto po naključju, ko je pobirala svinčnik in me pri tem slučajno oplazila z roko po nogi. Elektrika, ki me je v tistem trenutku stresla, mi je obrnila življenje na glavo – 18 let kasneje se še vedno dobro drživa. Skupaj v dobrem in slabem, kot sva si obljubila tisto deževno majsko soboto na loškem gradu. Pred skoraj dvesto pričami! Drug drugega dopolnjujeva in paziva, da ne zaide v težave. Žal sva tokrat oba imela smolo.

Moje »jamranje« na FB ni ostalo neopaženo. Prijatelj Dean nam je preko kurirja poslal gobe za dvig energije. Resasti bradovec in pa reishi. Špela jih je za kosilo pripravila z umešanimi jajci. Učinek je bil fantastičen! Dvigne te bolj kot energijska pijača! Na ta račun sem zbral pogum in se po stopnicah spustil dve nadstropji nižje, na dvorišče. K sreči imamo spodaj klop, da sem se lahko usedel. Pot nazaj je bila precej zanimiva. Na vsaki peti stopnici sem se ustavil in med kašljem v mislih ošteval samega sebe. Res si car! Pameten kot bik! A ti je bilo treba tega?

Špele nisem poklical na pomoč samo zato, ker bi me poleg okončin, hrbta in oči bolel še ponos. Za vsakega polnokrvnega moškega najhujša bolečina!

Trajalo je dobre pol ure, ampak na koncu sem zmagoslavno prikašljal v stanovanje in se za dve uri zlil v posteljo.

Medtem so se Svetle Bodočnosti vrnile iz šole. Vsi trije so bili lepo sprejeti, ni bilo mobinga. Učitelji so jim šli celo toliko na roko, da so jim omogočili dodatno preverjanje znanja. Empatija je tisto, kar nas dela ljudi!

Zvečer je bil pri Tedniku objavljen posnetek pogovora s Špelo prejšnji teden. Zgrozil sem se, ko sem videl samega sebe. Pa samo en teden razlike! Takoj po oddaji sta nama začela piskati telefona. Izrazi odobravanja, ker sva se javno izpostavila. Ponudbe za pomoč. Sočutje.

Ljudje so se zbudili in začeli zavedati, da se tole dejansko dogaja. Da ne gre le za medijsko finto. Da zadaj ni nobene zarote. Slika in zvok sta očitno naredila svoje.

Špela je še odgovarjala na sporočila, ko me je zmanjkalo in zaspal sem do jutra.

Prebudil me je direndaj, ko so se otroci odpravljali v šolo. Na kljuki vrat je bil obešen paket s svežim domačim piščancem iz Davče. Danes bo kurja juhica! Tudi za dušo.

S Štirko sva dopoldan preživela ob dokumentarcih. Mali kaže izredno zanimanje za živali. Najbolj pa ga impresionirajo dinozavri in prav zabaval se je, ko mu je Špela povedala, da imamo za kosilo direktnega potomca dinozavrov. »A pol jaz jem raptorjevo rit?« se je režal na vsa usta kot pečen maček. Kosilo je bilo odlično, kljub dejstvu da Špela kot glavni chef še vedno nič ne voha, okuša pa lahko samo določene ekstreme. Občasno jo še zvije kašelj, sicer pa je trenutno v bistveno boljši fizični kondiciji, kot sem sam.

Očitno mi je včerajšnji »vzpon« pustil posledice. Neznosno me je bolel hrbet. Nikakor nisem mogel ujeti pravega položaja za ležanje. Analgetiki niso prijeli. Poskusil sem se uspavati z gledanjem televizije, pa tudi to ni šlo. Vsi vemo, kaj je najboljše domače zdravilo zoper nespečnost, vendar v trenutnem stanju na seks niti pomislil nisem. Korona je najprej potolkla libido. Očitno virus ne želi, da bi se ljudje razmnoževali.

Noč sem zato preživel z glavo v nekem čudnem svetu. Oblivala me je vročina. Na enem bregu so bile moje stranke, na drugem bregu pa moj računalnik. Sam sem bil v strugi, do pasu vdrt v blato, ki je dišalo po žveplu. »Kdaj bo gotov moj program?« so vpili z enega brega, z drugega brega pa se mi je na vsa usta režal ohranjevalnik zaslona. Okrog srca sem čutil razbeljen žareč oklep, ki ga je stiskal. Občutek je bil podoben, kot poleti pri ablaciji na srcu. Čisto preveč svež je bil še spomin na postopek, da bi se lahko zmotil. V trenutku sem se prebudil. Bolečina je za moment prenehala, potem pa se je vrnila še močnejša, da sem pred očmi videl črne in rdeče kroge. Globoko sem zajel sapo in takoj me je popadel močan kašelj, kar je očitno pregnalo stiskanje okrog srca. Bolečina je popustila.

Špela me je slišala. »A boš jajčka z gobami? Ravno pripravljam zajtrk.« »Bom, hvala!« sem se odpravil v kopalnico umit. Špela ima naravni dar za pravi trenutek. Zajtrk me je spet spravil v ravnovesje. Štirka je nekaj praskal po telefonu. »Za ta mesec imamo še dovolj denarja za prispevke in plače,« je načela pogovor o temi, ki bi se ji raje izognil. »Kako bo naprej, pa ne vem.«

»Mah, bomo že!« sem poskusil odgnati črni oblak, ki se mi je spet začel nabirati v glavi. »Jaz se že bolje počutim, tako da bom kmalu spet delal,« sem tolažil bolj sebe kot njo. »Boš videla, lačni že ne bomo!«

Po poznem zajtrku sem se oblekel in odšel dol, na dvorišče. Vreme je bilo kislo, kazalo je na dež. Odločen, da počasi vrnem nekaj mišic na kosti, sem hodil gor in dol po dvorišču. Do roba naše parcele. Ko si v karanteni, se smeš gibati samo v teh mejah; 25 metrov v eno stran. Uspelo mi je narediti deset ponovitev. Prvih petsto metrov, prehojenih v enem kosu! Na 19. dan izolacije. Počutil sem se junaško, hkrati pa odrival misel na to, da sem pred okužbo vsak dan prehodil med dvajset in trideset kilometrov.

Na vzponu nazaj sem se ustavil v pisarni. Tudi zato, ker je na pol poti. Vzel sem kroglo za jačanje prstov.

»A veš, da imajo pri Enki enega okuženega v razredu? Ravno je poslala SMS.«

Zvečer je priletelo sporočilo, da bo doma ostal tudi cel Enkin razred.

(Se nadaljuje)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Nemirni duh Kristijana Pajerja

Peter Colnar

V Kranju se je 14. decembra 1839 rodil fotograf, popotnik in učitelj Kristijan Pajer. V času, ko se je fotografija po svetu šele dobro rojevala, je bil drzen svetovni popotnik in nadarjen fotograf. Kranjčani so rojaku lahko med drugim hvaležni tudi za prvo fotografijo mesta iz leta 1869. Umrl je neznano kje leta 1895.

Po končani ljudski šoli v Kranju in šolanju v Celju je že kot 15-letnik nastopil službo podučitelja v Žalcu. Preselil se je na Dovje pri Mojstrani, potem pa ga je njegov nemirni duh gnal po svetu. Leta 1860 je odplul v Kartum (Sudan), kjer je bil sprejet na mesto pomočnika slovenskega misijona v Afriki. Fotografskega postopka se je očitno izučil že pred potovanjem, saj je nato snemal znamenite kraje v Egiptu in Palestini. V Kartumu je služboval štiri mesece. Nato je po bolezni okreval v Aleksandriji, kasneje pa odšel v Sveto deželo, kjer je raziskoval mesto in s fotoaparatom beležil znamenitosti, povezane s krščansko vero.

Po pustolovščinah, med katerimi mu je pretila celo obsodba na usmrtitev z obglavljenjem, se je srečno vrnil v Kairo in nato v domovino. A raziskovalna žilica ga je gnala na nove poti. Fotografija ga je povsem prevzela. Tako je bil v prošnji za pridobitev potnega lista za odpravo v Egipt, ki jo je oddal leta 1864, že zapisan kot fotograf. Ker je bil vojaški obveznik, mu potovanja niso odobrili. Zato je izvedel drzno zamisel in se čez morje prepeljal skrit v zaboju v podpalubju. Njegov podvig je v Kairu odmeval kot čudež in o njem se je govorilo kot o junaku. V mestu si je uredil fotografsko delavnico. Ko se mu je pridružil še en fotografski navdušenec, Nemec Friderik Meissner, sta se odpravila v Jeruzalem. To je bila že povsem fotografsko orientirana pot.

Po vrnitvi z drugega popotovanja je Pajer ustanovil svoj atelje v Ljubljani. Obrtno dovoljenje je dobil leta 1877. Predvsem je bil uspešen z reprodukcijami svojih fotografij z eksotičnih potovanj, ukvarjal pa se je tudi s portreti in s fotografiranjem krajine. Potoval je po vsej Sloveniji in beležil naše kraje. V tem opusu so pomembne njegove fotografije, ki kažejo podobo Ljubljane pred usodnim potresom leta 1895.

Pajer je znal uveljavljati svoj talent. Šestindvajset fotografij je v slavnostnem albumu poslal cesarju Francu Jožefu, ta pa mu je v znak hvaležnosti podaril zlat prstan s 16 briljanti. Pajerjeve fotografije hranijo v Ljubljanskem škofovskem arhivu, v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, v Zgodovinskem arhivu v Ljubljani, v Narodnem muzeju Slovenije in celo v dunajskem muzeju Albertina. Največ o nenavadni usodi Kristijana Pajerja je raziskala Kranjčanka Nina Zupan Šorli, ki je s predstavitvijo svojega rojaka diplomirala. Še vedno je veliko nepojasnjenih vprašanj, med drugim tudi vzrok njegove smrti leta 1895 in tudi kraj, kjer je pokopan.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- **Dne 14. 12. 1870 so odprli železniško progo Ljubljana–Jesenice–Planica–Trbiž.**
- **Škof Lamberg je 15. 12. 1465 posvetil oltar v Marijini cerkvi na Blejskem otoku.**
- **Poezije dr. Franceta Prešerna so izšle 15. 12. 1846.**
- **V Bohinjski Bistrici se je 15. 12. 1905 rodil smučar in politik Tomaž Godec. Bil je organizator smučarskega športa, ki je gradil tudi planinske domove.**
- **V Kamniku se je 16. 12. 1872 rodil diplomat in pravnik Ivo (Janez) Šubelj, ki je 10. 10. 1920 uradno izročil plebiscitno ozemlje Avstriji.**
- **V Kranju se je 18. 12. 1820 rodil očetu Ivanu in gostilničarki Barbari Wenzel narodni buditelj Ivan Blažir. V Jadranskem Slavjanu je objavil odprto pismo, v katerem je prvi zahteval enakopravni položaj slovenskega jezika.**

GG +

Razgledi

Mestni zapeljevalci brstečih mladenk

Gorazd Stariha

V prejšnjem nadaljevanju smo začeli zgodbo zapeljevanja Marije Eržen iz Idrije, ki jo je mati dva dni po prvem srečanju z Bauerjem okrog desetih zvečer poslala po neko stvar za mlajšega bolnega brata. Ko je šla mimo hiše prijateljice Marije Wanberger, je ta ravno zapirala vrata in Erženova jo je nagovorila, naj jo spremi, ker jo je bilo strah samo ponoči. Tako sta šli do dveh trgovin, ki pa sta bili zaprti, in nato sta ponovno srečali Bauerja. Prepoznal jo je, vprašal, kam gre, in ji ponudil roko. Ko je ni hotela sprejeti, jo je on pograbil za roko in jo začel spremljati. Čez nekaj časa je Marija Wanberger stekla proč, čeprav jo je Erženova prosila, da naj je ne zapusti. Bauer jo je tedaj prisilil, da je šla z njim.

Pred gostilno, v katere bližino sta prišla, so stali neki ljudje in Bauer jo je od tam peljal na drugo stran. Dva moška sta jima sledila in Bauer jima je zagrozil, da ju bo spustil skozi roke, če se približata. Pri njegovem kvartirju jo je hotel na silo zvleči vanj, ker pa tega na noben način ni hotela, jo je peljal dalje do hiše Antona Hribarja, jo tam posadil na klop, ji razpel obleko na prsih in jo začel grabiti zanje. Odrinila ga je proč, tako da mu je padla kapa na tla, in ko jo je pobiral, mu je hotela uiti, pa jo je zgrabil za obleko, potegnil nazaj in jo grobo vrgel na tla poleg klopi.

Dvignil ji je krilo in jo začel z roko grabiti za osramje, pri čemer je začutila tudi prijem za notranji del spolovila. Nogi je držala prekrižani, se vrtela tako, da se je obrnila na trebuh, vendar jo je ponovno zasukal in ji z rokama razširil nogi. Enkrat ga je z roko udarila po obrazu in trikrat zakričala, vendar ne posebno glasno, ker je v položaju, ko je Bauer ležal na nji, komaj prihajala do sape. Pa tudi steznik jo je tiščal in kamenje pod glavo (to je bila seveda njena pripoved).

Pri tem kričanju je Bauer vstal, tudi ona je skočila pokonci in zbežala. Pri njegovi hiši jo je ponovno ujel in jo poskušal zvleči v stanovanje. Po njenem zavračanju pa jo je peljal dalje do Šebenikove hiše, kjer jo je ponovno posadil na klop. Ker se jima je začel približevati neki moški, je skočil pokonci in jo odvlekel naprej. Pri hiši Ignaca Pečirerja sta naletela na Marijo Wanberger in Antona Jurmana, ki sta sedela na klopi. Prisedla sta, čez nekaj časa se je Bauer poslovil, ona pa je šla v spremstvu Wanbergerjeve in Jurmana domov, kjer sta ji pomagala, da je vstopila skozi okno, saj so bila hišna vrata že zaprta. Trdila je, da je z Bauerjem samo pod prisilo pohajala po mestu, ni pa upala nikogar poklicati na pomoč, ker da se je bala, da je imel pri sebi nož (to naj bi sklepala iz groženj moškima, ki sta jima bila sledila).

Vaš razgled

Sneženje je nedavno pobelilo mnoge kotičke Gorenjske, tudi ta prometni znak z radovednežem, ki mimoidoče retorično sprašuje, kako kaj živijo v zadnjem času. Odgovor se ponuja kar sam: v znamenju zaščitnih ukrepov ter omejitev – tudi gibanja. Vsaj nekatere izmed njih so se, kot kaže, omehčale vsaj do božičnih praznikov. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Posledice virusne epidemije so prisotne tudi v obliki (začasnega) zaprtja številnih delovnih obratov gospodarskega sektorja. Zaščitne maske so marsikje nadomestile delovne čelade, ki mirujejo, čakajoč na boljši jutri – ta prinaša upanje predvsem v najavi skorajšnjega prihoda odrešilnega cepiva. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Rozman – ljubek kot Erazem ali lep kot vrtnica, 2. del

Tino Mamić

Rozman je tako priimek, ki ga najdemo na Gorenjskem že od časa nastanka priimkov naprej. Nekateri raziskani rodovniki sodobnih Rozmanov segajo vse do srednjega veka. V Polju pri Vodicah tako sledimo vse do danes potomcem Matije Rozmana, rojenega daljnega leta 1605. To pomeni tudi 15 generacij. V bližnji vasi Utik pa se je leta 1590 rodil Jurij Rozman, ki ima tudi najmanj 15 generacij popisanih potomcev. Na Bregu ob Savi pa je bil okoli leta 1640 rojen še en Matija Rozman, katerega z dokumenti izpričani potomci še danes živijo v istem kraju.

Poleg priimka Rozman imamo tudi hišno ime (latinsko nomen vulgaris) pri Rozmanu, ki je kar pogosto. V izjemno bogati in dragoceni zbirki slovenskih hišnih imen, ki se je rodila na Gorenjskem, najdemo to hišno ime v treh krajih: Slovenski Javornik, Kovor in Rateče. V drugih virih pa to hišno ime najdemo še v Šutni, na Bregu ob Savi in v Domžalah. V vseh krajih obstaja tudi priimek, kar pomeni, da je hišno ime verjetno nastalo iz priimka.

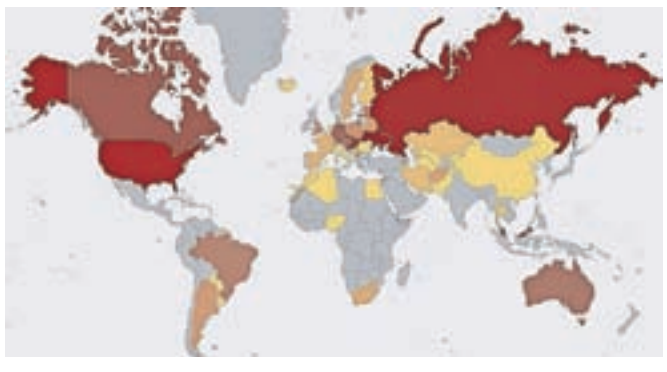

Razširjenost priimka Rozman po svetu

Znanih osebnosti s priimkom je preveč, da bi jih našteli, kaj šele predstavljali. Zato naj na kratko omenimo samo Rozmane, ki jih navaja leksikon Slovenska biografija.

Ljubljančan Janez Nepomuk Rozman (1774–1837) je bil ljubljanski župan, ki je v času po Napoleonu precej uredil in polepšal Ljubljano. Med drugim je dal zgraditi stolpič na ljubljanskem gradu in izkopati kanalizacijo.

Franc Rozman - Stane (1912–1944), ki ga imamo tudi na spominskem dvoevrskem kovancu, je bil znani partizanski komandant in narodni heroj, umrl je v nesreči leta 1944 v ne povsem pojasnjenih okoliščinah leta. Za teorijo zarote sicer ni najti nobenega konkretnega dokaza, govorice pa so temeljile na Rozmanovi odredbi o rabi slovenščine kot poveljevalnega jezika partizanov. Ugled in slavo prekaljenega poveljnika, po katerem se imenuje več šol, so v zadnjih letih zamajali dokazi o likvidacijah civilistov s strani Rozmanove enote.

Tu so še trije znameniti Jožefi Rozmani, vsi trije duhovniki. Jožef Rozman (1801–1871) iz Ljubnega na Gorenjskem je bil pisatelj, ki je našel prvo različico Prešernove pesmi Romarska.

Jožef Rozman (1812–1874) iz Stražišča pri Kranju je bil pedagog in nabožni pisatelj, ki je zaradi večjih potreb po slovenski pastorali šel na Štajersko. Jožef Rozman (1870–1941) iz Celovca je bil urednik Mohorjeve družbe in narodnobuditeljski politik.

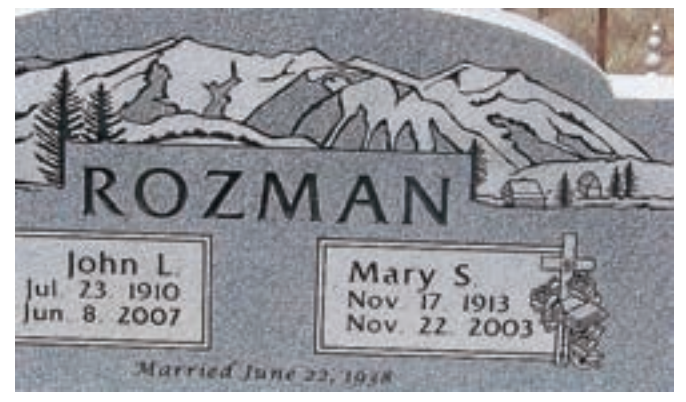

Priimek Rozman najdemo na mnogih nagrobnikih na drugi strani oceana. Največkrat se ne da ugotoviti, ali gre za Slovence ali pa za Ukrajince, Ruse, Madžare, Hrvate ... V tem primeru sicer pomislimo, da je pokojni John Rozman imel rad gore in je mogoče Gorenjec, a je to le asociacija. Ko pa vidimo, da je bila njegova soproga rojena Sedmak, postane slovenski izvor oprijemljivejši.

Imamo še dva Janeza Rozmana. Ivan Rozman (1873–1960) iz Kranja je bil pisatelj, dramatik in esejist. Janez Rozman (1832–1909) iz Godoviča pa je bil duhovnik in karitativni delavec, ki je z Janezom Evangelistom Krekom ustanovil Katoliško društvo za delavke in mu predsedoval.

Priimek Rozman najdemo tudi drugod po svetu. V Severni Ameriki jih živi 1400, v Ukrajini 600, v Rusiji 340, na Madžarskem 220, Slovaškem 210, v Maleziji 190, na Češkem 140 in Hrvaškem 120. Slovenija je v številu Rozmanov (2931) torej svetovni prvak.

In zanimivo: v Maleziji in Pakistanu živi tudi tisoč ljudi, ki jim je Rozman – ime.

(Konec)

HUMOR, HOROSKOP

www.gorenjskiglas.si
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Imeli boste občutek, da vse dogaja mimo vas. Želeli si boste večje pristnosti. Najprej boste čakali, da to naredijo drugi. Kmalu pa boste spoznali, da ste le vi tisti, ki lahko kaj spremenite. Na delovnem področju vas čaka presenečenje.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Ste in vedno boste ostali po značaju pozitivni in smeli. Kajti vedno bolj se zavedate, da se s slabo energijo nikamor ne pride. Kozarec je bodisi na pol prazen ali pa na pol poln. Nič ni težko, le če človek hoče in se seveda potrudi.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Za dobrim konjem se vedno kadi, zato ne smete biti preveč razočarani, ko boste izvedeli novice, ki ne gredo vam v prid. Ostanite takšni, kot ste, kajti taki ste najboljši, tisti, ki jim niste všeč, pa naj se umaknejo. Vam se ni treba.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Kmalu dobite informacijo, ki bo spremenila potek dogajanja. Seveda vam v korist – in dobra volja se vas bo dolgo držala. Pred vami je projekt, ki vam bo sicer res vzel zelo veliko časa in pozornosti, ampak na koncu boste več kot zadovoljni.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Zadnje čase se premalo prepuščate čustvom. Vse ne sme biti načrtovano in povezano samo z delom. Čustva je treba negovati in si vzeti čas samo zanje. Očitek vas bo morda prizadel, ampak še pravi čas se vse uredi.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Imate veliko različnih obveznosti in za zdaj se ne bo nič spremenilo. Lahko le to, da jih bo še več. Ko ste se odločili za določene stvari, ste prevzeli odgovornost tudi za posledice. Vsega naenkrat pa nikoli ne moremo imeti.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Za nekaj časa boste morali obmirovati. Sprva boste zaradi tega imeli občutek utesnjenosti, a kmalu boste spoznali, da je to v bistvu dobro za vas. Prosti čas boste lahko posvetili stvarem, ki vas veselijo; in tega ni malo. Veseli boste.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Že dolgo časa nazaj ste si naredili dober načrt, ki pa ga boste morali spremeniti zaradi okoliščin, na katere ne boste mogli vplivati. To vam ne bo vzelo volje, ampak boste pohiteli in se domislili novih stvari, ki veselijo vas in vaše bližnje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Še naprej se boste posvečali delovnim obveznostim, saj projekt, ki ga imate, ne more čakati. Še malo in tudi vi si boste lahko vzeli čas zase in domače, ki vas vedno bolj pogrešajo. Presenečenje vas čaka pri financah in tudi v ljubezni.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Imeli boste občutek, da se končno bližate osebni sreči, in ta občutek vas ne bo varal. Prišli ste do točke, ko ne morete več delati korakov nazaj, ampak samo naprej. In ko se začne dogajati to, potem res ni več nobene ovire za srečo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Vsak dan nam prinese nova doživetja, ena so lepa in druga malo manj lepa. Samo od vas bo odvisno, koliko in kaj boste v določenem dnevu sprejeli. Vse, kar je slabo, naj gre mimo vas, vse, kar je dobro, pa obdržite in delite tudi naprej.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Kljub težavam, ki vam morda pridejo na pot, vam bo uspelo vse rešiti še ob pravem času. Nobena stvar se ne zgodi čez noč, razen če ste čarovnik. Dobre novice vas bodo razveselile in polni energije se boste podali v nove projekcije.

TA JE DOBRA

Kaj nam daje koza

Učiteljica vpraša otroke v drugem razredu: »Otroci, kaj nam daje kokoš?«
»Jajca.«
»Kaj pa nam daje krava?«
»Mleko.«
»No, kaj nam pa daje koza?«
»Domačo nalogo.«

Pred množico

»Si že kdaj govoril pred množico?«
»Že.«
»O čem pa?«
»O pravnih vprašanjih.«
»Kaj pa si rekel?«
»Nisem kriv.«

Doma za novo leto

Letos se mi je prvič zgodilo, da zaradi korone za novo leto ne gremo na Bahame.
Doslej nismo šli zato, ker nismo imeli denarja.

Boljša pečenka

»Gospod natakar, zamera gor ali dol – sem pa jedel že boljšo pečenko.«
»Že mogoče. Ampak ne pri nas!«

Uro na rano

Zakaj blondinka pritiska ročno uro na rano?
Ker je nekje slišala, da čas celi rane.

LAŽJI SUDOKU

6	8		9				4	
2			7	5		1		9
	5			3	4			
		4	1		3		9	6
	3	6				2	8	
7	9		2		6	5		
			4	6			7	
8		5		7	9			2
	7				2		5	

Rešitev:

3	5	2	6	1	8	9	7	4
4	9	7	2	3	5	6	1	8
6	1	8	7	4	9	3	5	2
5	4	3	8	9	7	2	6	1
1	7	9	5	2	6	4	8	3
8	2	6	3	5	4	7	9	1
7	6	1	4	8	3	5	2	9
9	3	5	1	7	2	8	4	6
2	8	4	9	6	1	7	3	5

TEŽJI SUDOKU

6		8			2			
	4		8	3		7	2	
	2				9			6
1		3					6	
	9						4	
	8					1		9
3			7				5	
	1	2		9	8		7	
			5			6		

Rešitev:

6	3	8	1	7	2	5	9	4
9	4	5	8	3	6	7	2	1
7	2	1	4	5	9	3	8	6
3	5	9	6	4	7	2	1	8
1	8	4	2	9	3	6	5	7
2	7	6	9	8	5	1	3	9
4	9	3	7	2	1	8	6	5
5	6	7	3	1	8	9	4	2
8	1	2	5	6	4	3	7	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.obi.si

Rezana kavkaška jelka

Izbrana kakovostna jelka s posebej gostimi, temno zelenimi, dolgimi iglicami vse do vršičkov vej. Lepa simetrična rast z ravnim deblom. Priljubljena žlahtna jelka ne pika, je dolgo obstojna in idealna za okrasitev z božičnimi okraski. (brez dekoracije)
Št. art.: 1376060 in dr.
Akcijsko drevo, višina 150–250 cm: Št. art.: 1376102 **13,99 €**
Na voljo tudi v XL, višina 200–250 cm: Št. art.: 1376094 **29,99 €**

ŠE VEDNO SMO TU ZA VAS

NAROČILO

PREKO TELEFONA
04 / 281 24 15
ALI E-MAILA
trgovinasi774@obi.si

DOSTAVA

DO VAŠEGA DOMA

PREVZEM

V NAJBLIŽJEM OBI CENTRU

#NADALJUJMOSKUPAJ V LETO 2021

Akcija velja v **OBI Kranj** do 31. 12. 2020 oz. do razprodaje zalog. Cene so v EUR z vštetim DDV.

OBI

SESTAVIL: F. KALAN	ŽENITEV (ZASTAR.)	ODISEJ PO LATINSKO	DENARNA ENOTA V JUŽNI AMERIKI	JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI	NIKOLA TESLA	MAKEDONSKO KOLO	VOLEK, VOLIČEK	KRUTI HUNSKI KRALJ	TRŠI OVOJ SEMENA PROSA	KRAJ PRI DOMŽALAH	AMERIŠKA TV DRUŽBA	KRILO	SREDOZEMSKA RASTLINA
KOMEDIJA ANTONA TOMAŽA LINHARTA				15									
STROK. ZA ELEKTROTEHNIKO													
POLJSKA REKA, NYSA					OLIKANO DEKLE / ANT. ZGRADBA V PULI				12				
SLIČICA PROGRAMA NA RAČUNALNIKU						HRV. IGRALKA (INGE) / PEVEC FERFOLJA					LESLIE NIELSEN / ŠAHIST KASPAROV	5	
TOM SELLECK			STOPNICA (NAREČNO)	PREBIVALEC HRV. LUKE / MOŠKI PEVSKI GLAS						PRISTAJALNI POMOL / PEVEC MERLIN			
TV VODITELJICA (NATAŠA)							PEVEC V CERKVI	PEŠNICA ŠKERL				DRŽAVA V AZIJI	SLOVENSKI FILOLOG (KAJETAN)
OSEBA S ŠIBKO POSTAVO	4							ČUT ZA STVARNOST	KRAJ V SREMU / VULKAN NA SICILIJI				
GORENJSKI GLAS	MUČENJE	TOLSTOJEV ROMAN / DRUGA MAT. NEZNANKA											
MODEL VOZILA FIAT			14		KITAJSKA POKRAJINA Z GLAVNIM MESTOM LHASA	TEŽA VSEBINE			20		DEAN NORRIS / PLETENO PECIVO		
MODNA UMETNOST						KIT. UTEŽNA MERA / HRV. PEVEC (IVAN)				OSMINA BAJTA / TAKSA NA UVOZ			
RENATA SALECL			NAŠE MESTO OB SOČI	OSAMITEV								6	
INDIJSKI HRAST				LUKA V J. ITALIJI / VRTNO ORODJE					ŽELATINA IZ ALG / OTEPALNIK				
Z ULOMKOVO ČRTO ZAPISANO ŠTEVILO	7						ZARJA, SVIT / MODEL VOZILA VW					STEKLENICA ZA ŠAMPANJEC	PRIMORSKA POKRAJINA
VODENI STROJ						PEVKA JURKOVIĆ / VNETJE SLUZNICE					ŠPELA KOLBL / MESTNI AVTOBUS		
FENIČANSKA BOGINJA LJUBEZNI					RAZLAGA, POJASNILO / NOČNI METULJ				19				
GORENJSKI GLAS	PRIP. ZA MERJENJE TLAKA	ILUSTRATOR / GOVORNIŠTVO				2		MESTO V ITALIJI / ŠČUREK (NAREČNO)				9	
PLETENINA										RIMSKA BOGINJA ŽETVE / TERME PRI PADOVI			
REČICA V PREKMURJU			3				NAOČNIKI / ZUNANJI DEL UŠESA				18		ZNAK ZA MNOŽENJE
ALBERTO TOMBA			RUSKI PISATELJ IN PESNIK (SERGEJ)	OSNOVNO ŽIVILO / OBLIKA SOCVETJA			21		DELOVNI PULT / ČEBULA (NAREČNO)				
AVSTRALSKI MEDVEDEK						VELIKA DVORANA / SISTEM BARVNE TV					JURE ROVAN / IVO MOJZER	16	
ROPARSKI DELFIN					TRAJNA ZELIKA / BOKSARSKI ODER				13				
SREDOZEMSKI VETER			11					DEL VPREŽNE PRIPRAVE					
KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK				OBLIKA IMENA TILEN / PISARNA									
SEVERNOAMERIŠKI SESALEC						POSODA ZA GOJENJE VODNIH ŽIVALI	PODROČJE NOETIKOV						
AKSAKOV ASTENIK MEKINA NIMEIRI ŽOHAR	SL. PEVEC (VILI)	DEL TELESA / DOMAČNOST											
UREJENA MORSKA OBALA					KAREL OŠTIR / DERIVAT AMONIAKA								
EVA NOVŠAK			IGRALEC BAUTISTA / ZIDNI NANOS MALTE			17							
100			10	ZMAGA PRI ŠAHU / LIK PRI ČETVORKI									
SUDANSKI DRŽAVNIK (JAAFAR)	1												
LASTNIK													
IGRALKA WINSLET					JAKOB ALJAŽ	8							

Nagrade: tri praktične nagrade

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do četrtka, 31. decembra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	2021	

Nemi duh je tudi hudi duh

Januarja 2022 bo minilo devetdeset let od rojstva pisatelja Zdravka Slamnika oziroma Pavleta Zidarja, 12. avgusta trideset let od njegove smrti. V Jeseniškem zborniku 1995 je o njem Jože Šifrer, literarni zgodovinar, večletni ravnatelj gimnazije, zapisal: »Vse svoje življenje je posvetil knjigi in rezultat njegovega dela je velikanski. Javorničani in Jeseničani naj bodo ponosni!« Leta 1966 so Pavleta Zidarja zaradi prevelike kritičnosti do odgovornih izključili iz partije. Je eden najplodnejših slovenskih pisateljev. Prejel je Prežihovo nagrado in leta 1987 Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Dne 29. novembra 1944 je ob obletnici drugega zasedanja AVNOJ-a pod vplivom SKOJ-a sodeloval pri ponesrečenem atentatu v meščanski šoli. Nemci naj bi zborovali v osnovni šoli, a je peklenski stroj eksplodiral, ko so bili v šoli njegovi sošolci in sošolke. »Otroške smrti so ga za vedno zaznamovale, zaznamovale so tudi njegovo pisanje,« še zapiše Šifrer.

Meščanska šola je v novejši šolski zgodovini Jesenic sicer omenjena, vzrok za eksplozijo pa zavajajoč oziroma nejasen. Najbolj očitna je spominska plošča, na sicer napačni stavbi, ki jo je leta 2006 postavila Občina Jesenice. Zaradi pritiska ZZB zapis »skriva« vzrok eksplozije. Slika porušene meščanske šole v kvizu Gornjesavskega muzeja Jesenice leta 2019 o zgodovini mesta Jesenice ima verjetno zaradi tega podoben opis.

Spominski obeležji Pavleta Zidarja na Jesenicah sta kip v OŠ Koroška Bela ter spominska plošča na 'rojstni' hiši na Dobravski ulici, ki jo je leta 1977 postavilo Društvo slovenskih pisateljev. »V nič kaj idiličnem okolju« je zapisano v Gorenjskem glasu leta 2011. Spominske sobe v OŠ Koroška Bela in kotička v Knjižnici Javornik - Koroška Bela ni več. Zanimivo je, da je v Jeseniškem zborniku 2009 Franc Črv zapisal, da je v baraki Javornik 12, kjer so živeli pred vojno, mladost preživljal tudi Pavle Zidar. To barako, po vojni na Savski cesti, so porušili v letih 1988/1989. Tam je sedaj lokal Flamingo.

Čufarjev trg je pred Gimnazijo Jesenice, ki je imela in ima velik vpliv na razvoj Jesenic. Skoznjo je šlo cela vrsta zdravnikov, ekonomistov, pravnikov, sociologov, inženirjev, kot zapiše nekdanji ravnatelj Bratko Škrlj v istem zborniku; pa tudi športnikov, kulturnikov ... Na tem trgu, ki bi zato lahko imel tudi ime po Gimnaziji Jesenice, imata Tone Čufar (2008) in Miha Klinar (2011) spominsko obeležje. Do omenjenih obletnic Pavleta Zidarja ima občina čas in priložnost, da postavi kip tudi Pavletu Zidarju in se mu tako oddolži za kulturni (ideološki) spregled, ki ga (je) doživlja(l). »Hudobni duh je slepota, da veste. Nemi duh je tudi hudi duh.« (Medžugorska legenda)

Franc Pintar, Bled

Največ glasov za Oblo gorico

Vabilu župana Cirila Globočnika k sodelovanju pri oblikovanju občinskega proračuna sem se odzval, ker sem v tem sodelovanju videl možnost, da kot običajen državljan sodelujem pri razvoju svoje občine, pa tudi ker sem menil, da ima moj projekt možnost, da se uresniči. To je projekt o ureditvi Oble gorice in Volčjega hriba, tako da bosta primerna za počitek, za rekreacijo in doživetje lepote Dežele za občane vseh starosti pa tudi turiste.

Skoraj identičen projekt pa je pripravil Aljoša Špindler, tako da je občinska komisija oba združila. Najin projekt je na glasovanju občanov z lepim naskokom zmagal, zato ga je potrdila tudi strokovna komisija. Vesela sva tega in želiva, da bi se ta projekt čim prej začel uresničevati, vesela tudi, da so se tako številni občani podprli najino zamisel in se jim zahvaljujeva. Z veseljem pa bova tudi sodelovala pri uresničevanju tega projekta in predlagala še podrobnosti, o katerih sva ob snovanju projekta razmišljala.

Avgust Mencinger, Radovljica

Pohvala

Z možem sva dolgoletna naročnika Gorenjskega glasa, več kot petdeset let. Rada bi pohvalila vaš časopis. Za vsakega se najde kaj zanimivega. Posebej bi pohvalila kolumni gospe Mojce in gospoda Janeza Logarja. To je bilo vsak torek prvo, kar sem prebrala, prijetno, zanimivo in koristno. V vsaki kolumni je bilo zaznati veliko mero pozitivne energije, kar v sedanjem času še posebej potrebujemo. Zato spoštovana ga. Mojca in g. Janez, hvala vama, pa le napišita še kaj. Želim vama in družini lepe božične praznike, zdravja, sreče in veliko dobre volje v letu, ki prihaja.

Vanda Škofic, Gorica pri Radovljici

LOTO

Rezultati 101. kroga – 16. decembra 2020
3, 4, 11, 17, 18, 21, 28 in 25

Loto PLUS: **8, 11, 16, 17, 32, 35, 37 in 25**
Lotko: **2 9 6 4 6 7**

Sklad 102. kroga za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 102. kroga za PLUS: **1.500.000 EUR**
Sklad 102. kroga za Lotka: **610.000 EUR**

Dobrodelna akcija Pomagajmo skupaj

Ljubljana – Anina zvezdica in Spar sta letos že devetič organizirala decembrsko dobrodelno akcijo, ki tokrat poteka pod imenom Pomagajmo skupaj. V akciji je trgovsko podjetje prispevalo največjo donacijo doslej, hrano v vrednosti dvajset tisoč evrov, kar bo zadoščalo za 750 družin v stiski. K akciji so povabili tudi svoje kupce, ki lahko do konca leta darujejo hrano z daljšim rokom uporabe v označene vozičke Anine zvezdice, ki v ta namen stojijo v trgovinah Spar, Interspar in Spar partner. Vso hrano, zbrano v vozičkih, bodo enkrat tedensko dostavili v skladišča Anine zvezdice, kjer bodo poskrbeli, da čim prej pride do pomoči potrebnih.

Foto: Spar Slovenija

Donacijo hrane in simboličen ček so Ani Lukner Roljič predali predstavniki podjetja Spar Slovenija. Od leve: Bruno Lah, Janja Štular, Ana Lukner Roljič in Adrian Verbič.

Natečaj za logotip projekta Muzej.1925

Vodice – Prostovoljno gasilsko društvo Šinkov Turn razpisuje natečaj za predlogo logotipa projekta Muzej.1925. Gre za projekt restavriranja starih gasilskih predmetov in zbiranja zgodb prostovoljstva. Zbrano gradivo pa bo razstavljeno v prostorih društva. Za projekt želijo preprost logotip, ki vključuje kakšen element gasilstva oziroma je povezan s prostovoljstvom. Predloge pričakujejo na elektronskem naslovu muzej.1925@gmail.com do prihodnjega torka, 22. decembra.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630
Želimo vam miren božič in srečno novo leto 2021!
www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PREDAVANJA

Pestrost male in velike divjadi v osrednji Gorenjski

Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na turistično-naravoslovno predavanje Pestrost male in velike divjadi v osrednji Gorenjski (na območju LD Udenboršt). Ob osrednji tematiki boste spoznali še nekatere načine za nemoteče spoznavanje te divjadi (npr. s pomočjo odtisov v snegu), kar bo predstavljeno tudi kot osnova za varen in živalim prijazen sonaravni turizem. Predavatelj bo Boštjan Baligač, inženir gozdarstva in lovstva ter član LD Udenboršt. Dogodek bo v živo po spletu potekal v torek, 22. decembra, z začetkom ob 19. uri. Udeležba na dogodku je brezplačna, potrebna pa je najava udeležbe. Na podlagi tega vam bodo poslali povezavo programa Zoom za predstavitev. Najava udeležbe in več informacij na: info@ctrp-kranj.si, 040 303 752, 040 733 344 ter FB-strani Centra.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: SLASTNE IDEJE ZA PRIHAJAJOČE PRAZNIKE, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 4. decembra 2020, so: **Zdenka Ažbe** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado – darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, **Marija Lužan** iz Kranja in **Franc Šturm** iz Železnikov, ki prejmeta 2. in 3. nagrado – knjigo. Nagrajencem čestitamo!

Nagrajenci nagradne križanke **STIMACOM, d. o. o.** – OMV Škofja Loka, ki je bila objavljena v Ločanki, 8. decembra 2020, so: **Jože Frelih** iz Železnikov, **Mojca Thaler** iz Ljubljane in **Silvo Zajc** iz Podnarta. Vsi nagrajenci prejmejo bon za pet pranj avtomobila. Čestitamo!

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

STANOVANJE na Gorenjskem, sem resen kupec, tel.: 070/164-924 20002794

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73, Faks: 236 73 70, E-pošta: info@fesst.si, Internet: www.fesst.si

NAJAMEM

SOBO v Bistrici pri Tržiču, tel.: 040/705-190 20002831

POSESTI

PRODAM

KMETIJSKO zemljišče, Hrastje, tel.: 041/593-963 20002824

domplan
Akcija dobave zemeljskega plina za leto 2021 po ceni 0,02021 €/kWh + DDV.
Več o akcijski ponudbi si lahko preberete na spletni strani **www.domplan.si.**
Domplan, d.d., PE Energetika, Bleiweisova cesta 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800, F: 04/20 68 701
E: energetika@domplan.si, I: www.domplan.si

GARAŽE

KUPIM

GARAŽO v Vodovodnem stolpu ali bližnji okolici, tel.: 040/504-544 20002742

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Espace 1.9 diesel, letnik 2007, redno servisiran, zraven dobi še štiri gume, tel.: 068/177-277 20002818

MOTORNA KOLESA

PRODAM

KOLESA za moped, 4 kom., 16 col., cena 80 EUR, tel.: 051/819-044 20002767

LPG, plinska naprava za avto, s papirji in inštalacijo, 72 l., cena 550 EUR, tel.: 070/701-962 20002799

STROJI IN ORODJA

PRODAM

MANJŠO lahko novo motorko, meč 25 cm, 4 KS, vidio klino za les 450 cm, tel.: 041/364-504 20002828

TRAČNO žago za hlodovino, viličar lit. 5 t in mlin - šrotar, tel.: 051/202-229 20002809

VEČ vrst elektro – ročnega orodja, malo rabljeno, tel.: 041/900-586 20002798

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

KVALITETNE orehove plohe, tel.: 040/549-818 20002830

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove (za elektrogospodarstvo) dolžine 9–11 m (tudi neobeljene). SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 20002805

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20002711

SLAMO in barjansko seno v balah, tel.: 041/623-449 20002047

SUHA bukova in mešana drva ter butare, tel.: 031/826-621 20002728

SUHA bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 20002782

KUPIM

4 m³ suhih bukovih drv, razžaganih na 25 cm, z dostavo cena 50 EUR, tel.: 041/315-635 20002822

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

KOTNO sedežno garnituro, ogled možen izven stanovanja, tel.: 04/25-22-507, 031/863-835 20002814

MIZO za računalnik in stol, cena 45 EUR, možna dostava, tel.: 04/57-44-049, 041/276-485 20002816

RAČUNALNIŠKI stol in raztegljivo posteljo, tel.: 040/705-145 20002826

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

PRALNI stroj, cena 60 EUR, tel.: 040/224-348 20002808

OGREVANJE, HLAJENJE

IŠČEM

ZAMRZOVALNO skrinjo v okvari, lahko je brez kompresorja, tel.: 051/899-823 20002812

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

DEKLIŠKO kolo 24 col, 18 prestav, in fantovsko 24 col, 18 prestav, cena 70 EUR in 50 EUR, tel.: 031/422-531 20002807

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige spoznanj iz mističnih preizkušenj avtorja, nove, za iskalce Resnice, tel.: 040/567-544 20002695

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, različne velikosti, motivi in cenovnega razreda, izjemno darilo, tel.: 040/567-544 20002729

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 20002715

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

NOVE, ženske planinske čevlje Planika, št. 38, tel.: 040/614-605 20002803

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOSILNICO Vicon širine 2,40, lepo ohranjeno, tel.: 041/516-692 20002817

KUPIM

KOSILNI greben za Hondo mio standard 600, tel.: 041/677-605 20002800

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI in krmni krompir ter ajdo in tritikalo, tel.: 040/355-865 20002827

RUMENO in rdeče korenje, čebulo, krompir, jedilni in krmni, možna dostava, tel.: 051/899-823 20002813

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

13 mesecev stare kokoši, cena po dogovoru, tel.: 068/191-126 20002821

14 dni starega čb bikca, tel.: 041/855-753 20002825

2 telički simentalki, stari 14 dni, tel.: 031/307-209 20002819

ČB telice, 9 mesecev breje, tel.: 041/347-499 20002804

ČB telička, starega 10 dni, in teličko čb/ck, staro 3 tedne, tel.: 041/886-862 20002806

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20002714

KRAVO ciko, brejo, in teličko, tel.: 030/270-280 20002823

KUNCE mladega ovna, 8 mesecev, in domač jabolčni kis, tel.: 031/828-594 20002801

NA ZALOGI imamo 19-tedenske nesnice in po naročilu 1 dan stare piščance. Trgovina Domačija, Janez Peternel s.p., Globoko 2a, Radovljica, tel.: 051/604-524 20002694

PRAŠIČA, težkega 190 kg, domača krma, tel.: 031/497-567 20002815

ZAJCA za pleme, cena 22 EUR, tel.: 040/938-931 20002810

KUPIM

BIKCA simentalca, starega od 140 do 180 kg, tel.: 041/935-596 20002744

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20002713

VISOKO brejo telico ali kravo ali po telitvi, tel.: 031/417-221 20002802

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20002712

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20002717

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, ... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20002718

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 20001720

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 20002229

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20002710

RAZNO

PRODAM

110 delni komplet navojnih svedrov in zračno puško, tel.: 041/364-504 20002829

BOŽIČNE smreke, več velikosti, po izbiri, cena 5 EUR/kos, tel.: 041/999-891 20002820

ŠTEDILNIK na trda goriva, nov žar na plin in nov bord za na vodo, tel.: 040/666-285 20002811

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Muzej jaslic Brezje bogati zbirka preko 450 jaslic iz 67 držav celega sveta, ki je edinstvena ne samo na območju Slovenije, ampak tudi širše.
Katalog obsega 302 strani, v njem je z barvnimi fotografijami in teksti predstavljenih 100 jaslic, ob tem je opisana zgodovina nastanka jaslic ter značilnosti različnih območij.
14,50 EUR + poštnina
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

V 77. letu starosti se je poslovila draga mami, babi in prababica

Sonja Iskra

upokojena predmetna učiteljica

Žalujoča sin Aleksander in hči Uršula z družinama

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...

OSMRTNICA

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 38. letu starosti mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš dragi

Anže Čimžar

z Visokega

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 23. decembra 2020, ob 14. uri v družinskem krogu na Mestnem pokopališču v Kranju. Žara pokojnika bo na dan pogreba od 12. ure naprej v tamkajšnji poslovilni vežici. Ohranimo Anžeta v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Visoko, 14. decembra 2020

OSMRTNICA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož, oče in ata

Vinko Zorman

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 21. decembra 2020, ob 14. uri na kranjskem pokopališču. Žara pokojnega bo na dan pogreba od 13. ure dalje v poslovilni vežici.

Žena Marta, hči Irena in vnuk Gregor

V 76. letu starosti je umrla naša draga

Marija Planinc

rojena Verbič, z Valjavčeve ulice v Kranju

Žalujoči hčerki Nataša in Alenka z družinama

OSMRTNICA

V 97. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica in prababica

Danica Hostnikar

roj. Vilfan

V krogu družine se bomo od nje poslovili v torek, 22. decembra 2020, ob 14. uri na pokopališču v Kranjski Gori. Žara bo na dan pogreba od 13.30 ure dalje v poslovilni vežici.

Žalujoča hči Mojca in vnuk Silvester z družino

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljube mame

Angelce Pintar

iz Srednjih Bitenj

Vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem, gospodu župniku iz Stražišča in zaposlenim v Domu počitka Mengeš se iz srca zahvaljujemo, ker ste bili v teh težkih trenutkih, polnih negotovosti, z nami v pomoč in oporo. Hvala vam za tolažilne besede, ki ste nam jih napisali ali izrekli, za darovano cvetje, sveče in darove za svete maše.

Žalujoči: mož Franc, hčerki Polona in Maja z družino ter sin Tomaž z družino

---

Družino si ljubil,
za polje skrbel,
v miru odšel si,
te Bog je sprejel.

ZAHVALA

V 84. letu starosti je tiho in mirno sklenil svojo zemeljsko pot in odšel v večnost naš dragi ati, ata, brat, tast in stric

Jernej Osel

po domače Rogljev ata, iz Vogelj

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče, svete maše in darove za cerkev.
Hvala patru Andreju Piršu za obiske na domu in čuteče opravljeno pogrebno slovesnost, pogrebni službi Navček, gasilcem in pevcem.
Hvala negovalkam pomoči na domu DU Kranj, zdravnikom in osebju ZD Kranj ter Bolnišnice Golnik za lajšanje težav v času bolezni. Posebna zahvala Anici Bobnar za vso pomoč, spremljanje in nego.
Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga obiskovali, ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Pogrešamo ga: hčere Milena, Joži, Mateja, Beti in Tina z družinami ter sestra Julka
Voglje, Mlaka pri Kranju, Dvorje, Sp. Brnik, Trata pri Velesovem, Voklo, 10. decembra 2020

V 92. letu je umrl naš ljubljeni

Franc Ambrož

mesar in gostilničar v pokoju

Pogreb bo v ožjem družinskem krogu.

Vsi njegovi
Lahovče, 14. decembra 2020

Noč, ki ne pozna jutra,
ni tvoja poslednja noč.
Naselila se je, z zvezdami posuta,
v očeh tvojih dragih,
vsem, ki si jih ljubila nekoč.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

Dvajset dni pred 92. rojstnim dnem je za vedno zaspala naša draga mama, stara mama in prababica

Pavla Tušek

s Črnivca

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja.
Od nje smo se poslovili v ožjem družinskem krogu.

Vsi njeni
Črnivec, december 2020

ZAHVALA

V 90. letu starosti smo se v družinskem krogu poslovili od moža, ata, starega ata, pradeda in tasta

Janeza Kajzerja

po domače Bidetovega Janeza iz Šutne

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečene ustne in pisne besede sočutja in podarjene sveče. Hvala osebni zdravnici dr. Petri Mesec Rodi za vso skrb, župniku g. Franciju Aliču za lepo opravljen pogreb in pogrebni službi Pogrebnik.

Vsi njegovi
Šutna, 15. decembra 2020

OSMRTNICA

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 87. letu starosti zapustil naš dragi

Stanislav - Stane Lederer

z Golnika

Pogreb pokojnika bo v torek, 22. decembra 2020, ob 12. uri v družinskem krogu na Mestnem pokopališču Kranj. Žara pokojnika bo na dan pogreba od 10. ure dalje v poslovilni vežici. Ohranimo ga v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi sestre in tete

Marijane Jelovčan

(1924–2020) iz Kranja, rojene v Žireh

se za izkazano sočutje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, zaposlenim v DSO, pogrebni službi, pevcem, govornikoma in župniku. Naj nam ostane v lepem spominu.

Sestra Tilka, nečakinje in nečaki

Z ljubeznijo obdan,
z zakramenti okrepčan
je v večni dom odšel,
kjer nič več ne boli
in nič več se ne trpi.

ZAHVALA

V hvaležnosti za vse, kar nam je dal, sporočamo, da nas je v 86. letu zapustil ljubljeni mož, oče, stari ata, brat, stric in tast

Marjan Kadivec

Kadivčev ata iz Hrastja

Srčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in čustveno podporo. Hvala za darovano cvetje, sveče, svete maše, molitve in prispevke za cerkev. Zahvaljujemo se župniku Urbanu Kokalju in prelatu Antonu Slabetu za besede tolažbe in lepo opravljen obred. Podjetju Navček, nosačem in pevcem lepa hvala za organizacijo in spremstvo na njegovi zadnji poti. Velika zahvala patronažni sestri Mateji Šenk za dolgoletno nesebično nego in pomoč pri lajšanju bolečin, zdravniku dr. Udirju pa za vse strokovno svetovanje. Zahvala gre tudi negovalkam Doma upokojencev Kranj za pomoč pri negi na domu.
Hvala vsem imenovanim in neimenovanim z željo, da ga ohranimo v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Hrastje, december 2020

ZAHVALA

V soboto, 12. decembra, smo se poslovili od našega moža, očeta in dedka

Borisa Breganta

Bolečino ob njegovem slovesu so nam lajšali številni izrazi sožalja in sočutna pomoč v težkih trenutkih. Hvaležni smo enoti intenzivne terapije Bolnišnice Jesenice za nego in skrb v času njegovega boja z boleznijo, pogrebni službi Zvonček za brezhibno organizacijo pogreba, direktorici Gledališča Toneta Čufarja Branki Smole za ganljiv govor, predstavnikom Državnega sveta Republike Slovenije in gardistom za izkazano čast ter godbenikom Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora za spremljavo na zadnji poti. Iskrena hvala za izkazano spoštovanje županu Blažu Račiču s sodelavci, Društvu upokojencev Jesenice, predsedniku ZDUS-a Janezu Sušniku, Zvezi veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska, KO ZB NOB Hrušica, Jesenice, Žirovnica, Kranjska Gora, Gornjesavskemu muzeju, Gledališču Toneta Čufarja, ZKO Jesenice, sosedom in zadružnikom z Belega polja, prijateljem iz pobratenega mesta Nagold, Rotary klubu Bled, OŠ Prežihovega Voranca, Glasbeni šoli Jesenice in pobrateni Občini Trbovlje.

Našega ata Borisa smo pospremili k počitku tako, kot si je sam želel.

Žalujoči: žena Anja, sin Gaber s Tino in vnuki Bor, Brina, Tara in Žiga

---

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.

ZAHVALA

Po hudi in kratki bolezni nas je v 58. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Vika Pestar

roj. Šink, iz Voklega

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje. Hvala za cvetje, sveče ter denarne prispevke. Posebna zahvala zdravnici Zoji Pavlin Destovnik in sestri Ivici Kordež. Hvala tudi paliativni ambulanti Bolnišnice Jesenice. Velika zahvala podjetju Odeja Škofja Loka, njegovi direktorici Meliti Rebič, mojstrici Blagici Tosik, sodelavkam in sodelavcem. Zahvala tudi podjetju Navček. Vsakemu posebej in vsem skupaj iskrena hvala.

Vsi njeni domači
Voklo, 12. decembra 2020

Življenje celo si garal,
za dom, družino vse si dal.
Sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je v začetku adventa zapustil naš dragi

Ciril Gašpirc

p. d. Bankov Ciril iz Mavčič

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, krajanom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena pisna in ustna sožalja, cvetje, sveče, sv. maše in molitve ob urah slovesa. Zahvaljujemo se osebju bolnišnice Golnik za pomoč in nego, oddelek 200, posebno dr. Fležarju in dr. Marčunu, ter dr. Bizjakovi iz ZD Kranj. Hvala župnikoma g. Janezu Šavsu in g. Franciju Šenku za lepo opravljen pogrebni obred in molitve. Posebna zahvala g. Šavsu za obujene spomine in izredno lepe besede ob zadnjem slovesu. Hvala nosačem, pevcem in pogrebni službi Navček. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala, ker ste našega Cirila spoštovali in imeli radi. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Mavčiče, december 2020

Simpatične snežne skulpture

Kamnito ograjo znanega mostu pri cerkvici sv. Janeza v Bohinju krasijo simpatične snežne skulpture.

Alenka Brun

Ribčev Laz – Kamnito ograjo krasijo raca, manjši in večji snežaki, medved, krava, celo kamela. Družba je začela nastajati spontano v začetku decembra. Vsak dan se ji je pridružil nov »obraz«. Delo otroških rok (z nekaj pomoči njihovih staršev) je vzbudilo pozornost mimoidočih; snežni liki pa bi zagotovo pritegnili številne poglede obiskovalcev Bohinja oziroma okolice Bohinjskega jezera, če bi življenja vseh ne krojila prisotnost novega koronavirusa, zaradi česar ostajamo doma. Najmlajši so skulpture poimenovali kar snežni čuvaji bohinjskega mostu, bi pa k še več otroškega veselja in ustvarjalnosti zagotovo pripomogla sveža pošiljka snega in seveda tudi v nadaljevanju temperature pod ledliščem.

Brezjansko zvonjenje v Vatikanu

Prižiganje lučk na slovenskem božičnem drevesu na trgu svetega Petra v Vatikanu je spremljalo zvonjenje zvonov iz brezjanske bazilike.

Jože Košnjek

Brezje – Od leta 1982 naprej, ko so na pobudo tedanjega papeža Janeza Pavla II. prvič postavili božično drevo, ki ga je darovala ena od držav ali regij, spremlja slovesen prižig luči na drevesu tudi zvonjenje zvonov iz okolja, iz katerega je božično drevo. Letos je ta čast pripadla Sloveniji. Pa ne prvič. Republika Slovenija je prvič Vatikanu darovala novoletno drevo leta 1996. Takrat so slovesen prižig božičnega drevesa spremljali romarji, ki so s petdesetimi avtobusi potovali v Rim, in tudi visoki predstavniki Republike Slovenije. To je bilo eno od najmnožičnejših romanj Slovencev ne le v Rim, ampak tudi v druge romarske kraje.

Letos so luči na 28 metrov visokem slovenskem drevesu prižgali v petek, 11. decembra. Prižig je spremljalo zvonjenje zvonov iz slovenskega narodnega svetišča na Brezjah, ki so ga 21. novembra posneli pritrkovalci Janko, Luka in Dominik Bratina, Blaž Kramarič in diakon Janez Meglen, člani Združenja slovenskih pritrkovalcev, ki je bilo ustanovljeno na pobudo Slovenske škofovske konference. Zvonjenje je posnel snemalec Jože Jagrič. Posnetek zvonjenja brezjanskih zvonov bo mogoče slišati na prvem sporedu Televizije Slovenije na božični dan ob 11. uri.

vremenska napoved

Danes in jutri bo zmerno do pretežno oblačno in ponekod megleno, v višjih legah pa delno jasno. V nedeljo bo oblačno in večinoma brez padavin.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
–3/5 °C	–2/4 °C	–2/3 °C

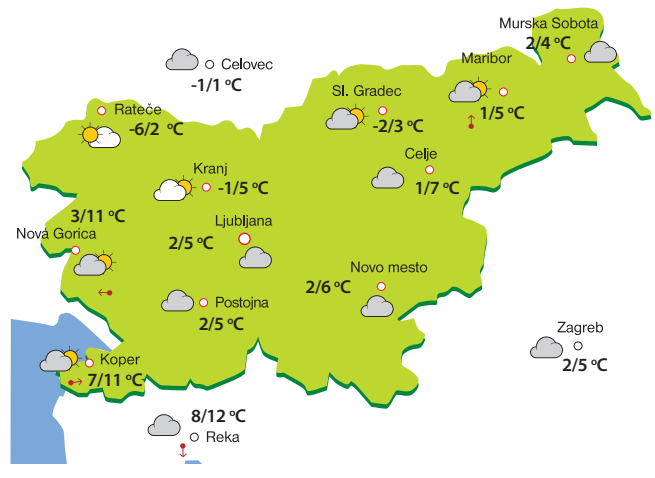

Na Pokljuki največ petsto gledalcev

Sprejeli so odločitev: Organizacijski odbor Pokljuka priprave na svetovno prvenstvo v biatlonu nadaljuje po scenariju, ki predvideva do največ petsto dnevnih obiskovalcev.

Maja Bertoncelj

Pokljuka – Komaj se je zaključilo svetovno prvenstvo v poletih v Planici, že se bliža novo veliko športno tekmovanje v Sloveniji: svetovno prvenstvo v biatlonu na Pokljuki, ki bo med 9. in 21. februarjem. Organizacijski odbor (OO) Pokljuka je v preteklih dneh v sodelovanju s pristojnimi državnimi institucijami sprejel odločitev, da si ga bo lahko v živo na prizorišču ogledalo omejeno število obiskovalcev.

Glede na trenutno zdravstveno situacijo, vezano na covid-19, in posledično razvoj dogodkov v svetu, je OO čakal z odločitvijo glede načina izvedbe prvenstva. »Prilagojen je bil osnovni načrt, pripravljeni so bili različni scenariji in finančni načrti prireditve. Ker pa sta do prvenstva le še slaba dva meseca, smo odločitev sprejeli danes in si s tem zagotovil dovolj časa za učinkovito pripravo in varno izvedbo prvenstva. Koordinacijska skupina OO Pokljuka je tako sprejela odločitev, da glede na trenutno situacijo priprave potekajo po prilagojenem scenariju izvedbe, ki predvideva do največ petsto dnevnih obiskovalcev. Pri tem bodo upoštevana vsa priporočila in smernice Mednarodne biatlonske zveze ter navodila NIJZ, s katerima smo ves čas v stiku,« so pojasnili v torek. Spremljali bodo epidemiološko sliko v Sloveniji in po potrebi prilagajali število obiskovalcev. Sprotno bodo tudi omejevali ali dodatno sproščali prodajo dnevnih vstopnic glede na dovoljeno in možno končno število obiskovalcev.

Predvideno nadaljevanje prodaje vstopnic bo steklo po novem letu.

Stranka DeSUS odhaja iz Janševe vlade

V organih stranke DeSUS so se včeraj odločili o odhodu stranke iz vladne koalicije.

Danica Zavrl Žlebir

Ljubljana – Včeraj so zasedali organi stranke DeSUS in odločali o predlogu predsednika Karla Erjavca o odhodu stranke iz vladne koalicije in da ga podprejo kot mandatarja morebitne nove vlade. Erjavec se je ta teden že pogovarjal z opozicijskimi strankami LMŠ, SD, Levica in SAB, ki so ustanovile Koalicijo ustavnega loka (KUL), o možnosti, da DeSUS postane del te koalicije. Izvršni odbor je na včerajšnjem sestanku soglašal z odhodom DeSUS-a iz koalicije Janeza Janše, to odločitev je popoldne podprl tudi svet stranke.

Karl Erjavec je le dva dni po tem, ko je bil ponovno izvoljen za predsednika stranke DeSUS, predlagal, da stranka upokojencev izstopi iz vlade Janeza Janše, ker ne soglaša s politiko SDS. Odhodu so nasprotovali štirje poslanci, ki so že večkrat poudarili, da jih v aktualni vladi sicer motijo nekatere premierjeve poteze, a da so zadovoljni z izpolnjevanjem koalicijskega sporazuma in zahtev stranke DeSUS. Tako tudi po odločitvi stranke o izstopu še še ni jasno, kako bodo ravnali poslanci: ali bodo spoštovali voljo stranke ali pa nadaljevali kot samostojni poslanci.

Žan Košir tretji v Italiji

Tržič – Tržiški deskar Žan Košir se je včeraj prvič v novi sezoni uvrstil na zmagovalni oder tekem svetovnega pokala. Na drugi letošnji tekmi, paralelnem veleslalomu v Carezzi, je zasedel tretje mesto, potem ko je v malem finalu premagal lanskega dobitnika kristalnega globusa Italijana Rolanda Fischnallerja. Za Koširja, trikratnega dobitnika olimpijskih kolajn, so to 19. stopničke v svetovnem pokalu.